

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

Kaupunginhallitus 30.3.2023
Kaupunginvaltuusto 19.6.2023

SISÄLLYSLUETTELO

| | |
|--|------------|
| KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022 | 3 |
| PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA | 4 |
| 1. TOIMINTAKERTOMUS | 7 |
| 1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset | 7 |
| 1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa | 8 |
| 1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset | 8 |
| 1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys | 9 |
| 1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa | 11 |
| 1.2.4 Kaupungin henkilöstö | 14 |
| 1.2.5 Ympäristöasiat | 15 |
| 1.2.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä | 16 |
| 1.2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista | 18 |
| 1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä | 26 |
| 1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus | 30 |
| 1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen | 30 |
| 1.4.2 Toiminnan rahoitus | 35 |
| 1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset | 38 |
| 1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa) | 41 |
| 1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous | 42 |
| 1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä | 42 |
| 1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus | 46 |
| 1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat | 46 |
| 1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä | 46 |
| 1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä | 46 |
| 1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut | 49 |
| 1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet | 53 |
| 1.8.1 Asiaa koskeva sääntely | 53 |
| 1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely | 53 |
| 1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet | 53 |
| 2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN | 57 |
| 2.1 Seurantaa koskeva sääntely | 57 |
| 2.2 Tavoitteiden toteutuminen | 57 |
| 2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen | 96 |
| 2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen | 96 |
| 2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen | 98 |
| 2.3.3 Investointiosan toteutuminen | 100 |
| 2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen | 107 |
| 3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET | 110 |
| 3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset | 110 |
| 3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö | 110 |
| 3.1.2 Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö | 114 |
| 3.1.3 Ruokahuollon ja ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen | 116 |
| 4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT | 117 |
| 4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot | 117 |

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022

Kiuruveden kaupungin tilinpäätös osoittaa 951.093,23 euroa ylijäämää vuodelta 2022. Taloudellisen puskurin tekeminen on tässä tilanteessa välttämätöntä, sillä kaupungilla on edessään mittavat investoinnit seuraavien vuosien aikana. Lisäksi näköpiirissä on, että valtion taloudellinen ruuvi kiristyy tulevien vuosien aikana.

Tätä taustaa vasten on myös äärimmäisen tärkeää, että monet kaupungin elinvoimahankkeet etenevät positiivisessa myötätulessa, sillä kasvava verokertymä mahdollistaisi kattamaan suuremmat taloudelliset poistot pitkällä aikavälillä. Kiuruvedelle on suunnitteilla Suomen suurin biokaasulaitos. Lisäksi vireillä on useita tuulivoimahankkeita.

Vaikka tulevaisuuden näkymät ovat sumuiset, selviämme näistäkin haasteista yhdessä. Arvioin, että seuraavien vuosien aikana punnitaan Kiuruvesi-henki. Olen kuitenkin vakuuttunut, että Pohjois-Savon yrittäjäystävällisimpänä kuntana pystymme tekemään tarvittavat ratkaisut.

Vuosi 2022 oli Kiuruveden kaupungille ja kaikille Suomen kunnille täyteläinen ja työntäyteinen. Työnsarkkaa riitti paljon esimerkiksi hyvinvointialueuudistuksen myötä. Valmistelutyö ja monen asian päähkäily ulottui kuntatasolle. Haluan lausua suuret kiitokset Kiuruveden kaupungin viranhaltijoille, henkilöstölle ja päättäjille tehdystä työstä – jokainen on joutunut venymään tässä muutostilanteessa. Lisäksi kärsivällisyyttä on vaadittu.

Hyvinvointialueuudistuksella on vaikutuksia moneen tukipalveluun, kuten esimerkiksi ruokahuoltoon ja sen järjestämiseen. Kiuruveden kaupungin kannalta merkittävä linjaus tehtiin vuonna 2022, kun kaupunki teki päätöksen ruokahuollon siirtämisestä Servica Oy:lle vuoden 2023 alusta lukien. Tämä oli ainut vaihtoehto turvata nykyiset työpaikat Kiuruvedellä sekä keskuskeittiön täysimääräinen toiminta. Muissa ratkaisuissa työpaikat olisivat siirtyneet kauemmaksi ja keskuskeittiön toiminta olisi jäänyt vajaakäytölle.

Lisäksi vuonna 2022 kaupunkiorganisaatiota työllisti Ylä-Savon sotekuntayhtymän purkuun liittyvät asiat. Haluan lausua kiitokset naapurikuntien edustajille ja valmistelijoille, että löysimme yhteisen ratkaisun ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelujen järjestämisestä. Myös Ylä-Savon sotekuntayhtymän yhteisesti omistamista kiinteistöistä löydettiin ratkaisu, kun Iisalmen kaupunki päätti yhteisten keskustelujen jälkeen lunastaa sairaalakiinteistöt kokonaisuudessaan itselleen.

Hyvinvointialueuudistuksen lisäksi Ukrainan sota on vaikuttanut Kiuruveden kaupungin arkeen ja elämään. Kiuruveden kaupunki on esimerkiksi kantanut oman vastuunsa ukrainalaisten vastaanottamisesta kuntamallin mukaisesti. Tässä työssä seurakuntien ja vapaaehtoisten rooli on ollut merkittävä. Vapaaehtoiset ovat olleet iso apu esimerkiksi asuntojen kalustamisessa. Haluan lausua suuret kiitokset kaikille, jotka ovat monin eri tavoin osallistuneet ukrainalaisten kotoutumiseen Kiuruvedelle.

Kiuruvesi on vuoden aikana saanut myös paljon valtakunnallista huomiota. Yksi isoimmista jutuista oli Aamulypsy Areena maaliskuussa 2022. Tämä tapahtuma saavutti runsaasti huomiota ja kiitosta eri tahoilta. Lisäksi Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen tituleerasi Kiuruvedtä Suomen villeimmäksi kunnaksi keväällä 2022. Positiivista huomiota sai myös Suomen suurin torjokkous keväällä 2022. Positiivista oli myös se, että Kiuruveden Iskelmäviikko tapahtuma teki kesällä 2022 yleisöennätyksen.

Kaupungin yrittäjämönteisyys on myös parantunut. Tässä merkittävässä roolissa on ollut elinkeinojaosto, kaupungin luottamushenkilöjohto ja koko kaupunkiorganisaatio. Yhteistyö yrittäjien, yrittäjäjärjestön ja tuottajajärjestön kanssa on mutkatonta ja sujuvaa. Tämä noteerattiin myös valtakunnan tasolla, sillä Kiuruveden kaupunki on Pohjois-Savon yrittäjämönteisin kunta vuonna 2022. Tämä kannustakoon meitä jatkamaan määrätietoista työtä Kiuruveden elinvoiman vahvistamiseksi.

Kun miettii kokonaisuudessaan vuotta 2022, voi olla kiitollisin mielin. Vaikka kaupungin viranhaltijajohto, henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat joutuneet venymään, olemme onnistuneet mielestäni kaupungin kehittämistyössä enemmän kuin hyvin.

Kuntalaiset ja eri järjestöt ovat tehneet merkittävää ja tärkeää työtä koko kaupunkiyhteisön hyväksi, mikä ansaitsee kiitokset. Kiuruvesi on ihmisten yhteisö. Kaupunki olemme me. Ja me teemme kaupungin – yhdessä.

Kiuruvedellä 09.03.2023

Juha-Pekka Rusanen

Kiuruveden kaupunginjohtaja

PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Yleistä

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 6,7 %. Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee Iisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala. Kiuruvesi kuuluu Ylä-Savon seutukuntaan.

Väestörakenne ja väestökehitys sekä muuttoliike

Vuoden 2022 alussa Kiuruvedellä oli asukkaita 7 759 ja Pohjois-Savon liiton ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 7 599, joten väestö väheni kertomusvuonna 160 hengellä. Ennakkotietojen mukaan elävänä syntyneitä oli 62 (v. 2021, 61) ja kuolleita 158 (v. 2021, 116) eli nettomuutos tältä osin oli -96 (v.2021, -55). Nettomaahanmuutto oli 12 henkilöä. Asukkaita oli 5,7 henkilöä / maa-km² ja taajamissa väestöstä asui noin puolet. Pohjois-Savon kuntien välinen nettomuutto oli 43 henkilöä.

Seuraavassa taulukossa on Ylä-Savon kuntien väestömuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuussa 2022 (Lähde: Tilastokeskus)

| | Elävänä syntyneet | Kuolleet | Luonnollinen väestönlisäys | Kuntien välinen nettomuutto | Nettomaahanmuutto | Kokonaismuutos tammi-jouluk. 2022 | Vertailutietona tammi-jouluk. 2021 | Ennakkoväkiluku 31.12.2022 |
|-----------------|-------------------|------------|----------------------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------------|------------------------------------|----------------------------|
| Iisalmi | 147 | 308 | -161 | -106 | 109 | -160 | -164 | 20 798 |
| Kiuruvesi | 62 | 158 | -96 | -74 | 12 | -160 | -96 | 7 599 |
| Keitele | 8 | 51 | -43 | -30 | 9 | -67 | -56 | 2 028 |
| Lapinlahti | 50 | 156 | -106 | -63 | 14 | -153 | -108 | 9 094 |
| Pielavesi | 21 | 94 | -73 | -64 | 7 | -130 | -50 | 4 139 |
| Sonkajärvi | 20 | 81 | -61 | -48 | 4 | -108 | -65 | 3 669 |
| Vieremä | 17 | 64 | -47 | -37 | 18 | -63 | -32 | 3 427 |
| YHTEENSÄ | 325 | 912 | -587 | -422 | 173 | -841 | -571 | 50 754 |

Väestön ikärakenne oli vuoden 2022 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan seuraava

| | 0-14 v. | | 15-64 v. | | 65 v.- | | Yhteensä |
|---------------------|---------|---------------|-----------|---------------|-----------|---------------|------------------|
| Kiuruvesi | 1 086 | 14,3 % | 4 032 | 53,1 % | 2 481 | 32,6 % | 7 599 |
| Ylä-Savo | 7 017 | 13,8 % | 27 781 | 54,7 % | 15 956 | 31,4 % | 50 754 |
| Pohjois-Savo | 34 576 | 14,0 % | 146 758 | 59,2 % | 66 360 | 26,8 % | 247 694 |
| Koko Maa | 840 371 | 15,1 % | 3 430 519 | 61,6 % | 1 294 629 | 23,3 % | 5 565 519 |

Työvoima, työllisyys, työpaikkarakenne ja pendelöinti

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tilastokatsauksen mukaan työvoimaa Kiuruvedellä oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 3 277 henkeä. Työttömiä oli 11,4 % työvoimasta eli yhteensä 373 henkeä (v. 2021, 366) ja heistä alle 25-vuotiaita 31 (v. 2021, 30). Edellisen vuoden lopussa työttömiä oli 11,0 %.

Tilastokatsauksen mukaan vuoden 2022 lopussa Kiuruvedellä oli 33 avointa työpaikkaa.

Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 3 970 henkilöä, mikä on -16,17 % viime vuotta vähemmän.

Vuonna 2022 Kiuruvedellä perustettiin 27 yritystä ja lopetti 26 yritystä. Vuoden lopussa oli yrityksiä yhteensä 882.

Kaupungin elinkeinorakenne oli 31.12.2020 seuraava: Alkutuotanto 25,1 %, jalostus 13,9 %, palvelut 61,0 %. Työpaikkoja oli yhteensä 2 328 (v. 2019, 2 456).

Vuonna 2020 työpaikkaomavaraisuus oli 85,1 % ja nettopendelöinti -408 henkilöä. Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkävien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkävien määrä. Vuoden 2020 tilastot valmistuivat syksyllä 2022.

Viimeisimmät työssäkäyntiliikennettä kuvaavat tiedot ovat käytettävissä vuodelta 2020. Kiuruvedellä oli 2 328 työpaikkaa vuonna 2020.

Työssäkäyntiliikenne suuntautui pääasiassa lähialueelle Iisalmeen ja Vieremälle. Iisalmissa kävi töissä 359 henkeä ja Iisalimesta Kiuruvedellä 150 henkeä, joten nettopendelöinti oli Iisalmen osalta -209. Vieremällä kävi töissä 158 henkeä ja Vieremältä Kiuruvedellä 39 henkeä, joten nettopendelöinti oli Vieremän osalta -119.

Nettopendelöinnin kehitys vuosina 2012–2020 (Lähde: Pohjois-Savon liitto):

| Työssäkäynti | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Kiuruvedelle | 399 | 425 | 436 | 403 | 368 | 413 | 446 | 425 | 389 |
| Kiuruvedeltä | 735 | 713 | 744 | 722 | 784 | 840 | 894 | 913 | 797 |
| Netto-pendelöinti | -336 | -288 | -308 | -319 | -416 | -427 | -448 | -488 | -408 |

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde osoittaa sen, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti (alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään).

Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli 2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2022 väestöllinen huoltosuhde oli 88,4 ja tulee jatkossa edelleen heikkenemään.

Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla

| Vuosi | Ikäryhmä 0–14 v | Ikäryhmä 15–64 v | Ikäryhmä 65 v - | Asukkaita Yhteensä | Väestöllinen huoltosuhde |
|-------|--------------------|---------------------|--------------------|-----------------------|-----------------------------|
| 2000 | 1 837 | 6 310 | 2 211 | 10 358 | 64,2 |
| 2005 | 1 670 | 5 874 | 2 201 | 9 745 | 65,9 |
| 2010 | 1 423 | 5 574 | 2 160 | 9 157 | 64,3 |
| 2015 | 1 295 | 4 984 | 2 321 | 8 600 | 72,6 |
| 2020 | 1 142 | 4 273 | 2 439 | 7 854 | 83,8 |
| 2021 | 1 213 | 4 705 | 2 365 | 8 283 | 76,0 |
| 2022 | 1 086 | 4 032 | 2 481 | 7 599 | 88,5 |

Vuonna 2022 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 62,2, Pohjois-Savon maakunnan 68,8 ja Ylä-Savon seutukunnan 82,7.

Taloudellinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa työtöntä on yhtä työllistä kohti. Siihen vaikuttavat alueen työllisyystilanne sekä syntyvyys, väestön ikääntyminen ja muuttoliike. Korkea taloudellinen huoltosuhde heikentää veropohjaa ja lisää julkisia menoja.

Koronapandemian seurauksena heikentynyt työllisyys nosti taloudellista huoltosuhdetta hetkellisesti vuonna 2020, mutta myönteinen työllisyyskehitys vuonna 2021 kohensi taloudellisen huoltosuhteen paremmalle tasolle.

Tulevaisuudessa huoltosuhdetta uhkaa nostaa vanhusikäluokan kasvu ja työkäisenväestön väheneminen. Toisaalta vanhusikäluokan kasvun vaikutusta taloudelliseen huoltosuhteeseen tasoittaa hetkellisesti syntyvyyden lasku ja lasten määrän väheneminen. Väestö ikärakenteen muuttuessa taloudellisen huoltosuhteen ylläpito edellyttää työllisyysasteen nousua.

Kiuruvedellä huoltosuhde on korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin. Kaupungin taloudellisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

| Tilanne 31.12. | Kiuruvesi | Ylä-Savo | Pohjois-Savo | Koko maa |
|-------------------|-----------|----------|--------------|----------|
| 2000 | 204 | 183 | 166 | 132 |
| 2005 | 188 | 170 | 157 | 132 |
| 2010 | 186 | 166 | 152 | 131 |
| 2015 | 191 | 176 | 160 | 143 |
| 2016 | 184 | 171 | 157 | 142 |
| 2017 | 175 | 166 | 153 | 137 |
| 2018 | 179 | 166 | 149 | 132 |
| 2019 | 172 | 163 | 149 | 133 |
| 2020 | 187 | 175 | 156 | 142 |
| 2021 | 176 | 165 | 147 | 133 |

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115 §).

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimenperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi (KPL 3a:2 §).

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §).

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kiuruveden kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 29 ja kaupunginhallituksen 10, vuoden 2022 lopussa.

| | Kaupunginvaltuusto | Kaupunginhallitus |
|----------|--------------------|-------------------|
| KESK | 11 | 4 |
| VAS | 5 | 2 |
| KOK | 3 | 1 |
| PS | 4 | 1 |
| KD | 1 | 0 |
| LIIK | 5 | 2 |
| Yhteensä | 29 | 10 |

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja jäsenet vuoden 2022 lopussa.

Puheenjohtaja Tommi Tikka, KESK

1. varapuheenjohtaja Rauno Pikkarainen, VAS
2. varapuheenjohtaja Mika Lohva, PS
3. varapuheenjohtaja Janne Peltola, KOK

| | |
|-------------------|------|
| Ahponen Pentti | VAS |
| Grönfors Maritta | KD |
| Huttunen Kauko | PS |
| Huuskonen Marko | LIIK |
| Juntunen Risto | KESK |
| Kastari Tuija | KOK |
| Kattainen Teemu | KESK |
| Kilvensalmi Ahti | KOK |
| Kokkonen Mira | KESK |
| Kyllönen Eero | KESK |
| Kärkkäinen Ari | LIIK |
| Lappalainen Matti | LIIK |
| Lohva Mika | PS |
| Lonkila Miikka | LIIK |
| Nukari Heini | KESK |
| Peltola Janne | KOK |
| Pentikäinen Arja | KESK |
| Piippo Seppo | VAS |
| Piippo Sirpa | VAS |
| Pikkarainen Rauno | VAS |
| Pöksyläinen Leena | LIIK |
| Remes Mikko | KESK |
| Siponen Markku | KESK |
| Tapaninen Juha | PS |
| Tenhunen Kirsi | VAS |
| Tikka Tommi | KESK |
| Tikkanen Arto | PS |
| Tikkanen Emmi | KESK |
| Toivanen Sisko | KESK |

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja jäsenet vuoden 2022 lopussa.

Puheenjohtaja Markku Siponen, KESK
I varapuheenjohtaja Marko Huuskonen, LIIK

| | |
|-------------------|------|
| Siponen Markku | KESK |
| Huuskonen Marko | LIIK |
| Juntunen Risto | KESK |
| Kastari Tuija | KOK |
| Kokkonen Mira | KESK |
| Piippo Seppo | VAS |
| Pöksyläinen Leena | LIIK |
| Tenhunen Kirsi | VAS |
| Tikkanen Arto | PS |
| Tikkanen Emmi | KESK |

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen.
Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi hallinto- ja talousjohtaja Juho Jukkola.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan kaikki kaupungin toimielinten jäsenet ovat tilivelvollisia, kaupunginvaltuutettuja lukuun ottamatta. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat muun muassa toimielimen esittelijät ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat.

1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalous vuonna 2022, Kuntaliitto 8.2.2023

Kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pudonnut vielä 500 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vahdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset erät.

Vuonna 2022 olikin paljon kertaluontoisia tulostaparantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa eroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Taloudellinen tulos taottiin Etelä-Suomessa, kun taas Itä-Suomessa tulokset heikentyivät.

Venäjänsä hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä kuluvalle vuodelle. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi.

Kuntatalous Pohjois-Savo

Seuraavassa taulukossa vertaillaan kuntien ja kuntakonsernien lainakantaa ja kertynyttä yli-/alijäämää euroa/asukas vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan.

| euroa/asukas | Lainakanta | | Kertynyt ylijäämä+ / alijäämä- | |
|--------------|------------|---------------|--------------------------------|---------------|
| | Kunta | Kuntakonserni | Kunta | Kuntakonserni |
| Koko maa | 3 465 | 7 681 | 2 519 | 2 984 |
| Pohjois-Savo | 3 606 | 8 181 | 1 175 | 1 118 |
| Kiuruvesi | 4 205 | 7 053 | 100 | 1 070 |
| Iisalmi | 3 284 | 7 681 | 866 | 2 412 |
| Sonkajärvi | 2 093 | 5 363 | 2 106 | 2 895 |
| Vieremä | 1 823 | 7 664 | 2 708 | 4 836 |

Lähde: Kuntaliitto

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuonna 2022 Pohjois-Savon väkiluku väheni 669 asukkaalla. Vuonna 2021 väestömäärä kasvoi vielä 98 asukkaalla. On olemassa viitteitä, että koronapandemian puhkeaminen hillitsi mm. muuttoliikettä, sillä vuonna 2020 väestötappio oli 740 henkeä. Vuosina 2017–2019 väkiluku laski vielä 1 200–1 400 hengen vuosivauhtia.

Pohjois-Savon väestötappion taustalla on alhainen syntyvyys ja korkea kuolleisuus. Syntyneiden enemmitys vuonna 2022 oli -1 564. Vuotta aiemmin luku oli -1 179. Pohjois-Savo keräsi kuntien välistä muuttovoittoa 43 henkeä, kun vuotta aiemmin muuttovoitto 707. Vuosina 2021 muutos tapahtui etenkin siinä, että Pohjois-Savo keräsi runsaasti muuttovoittoa muista maakunnista.

Maakunnan kasvu nojaa pitkälti Kuopion runsaaseen muuttovoittoon. Kuopion ohella Tuusniemellä ja Rautavaaralla kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen, kaikissa muissa negatiivinen.

Kuopion seutukunnan väkiluku kasvoi 997 asukkaalla. Kuopion kaupungin väkiluku kasvoi 1 047 asukkaalla, vuonna 2021 kasvua oli 1 333. Vuonna 2022 väkilukua nosti muualta Suomesta saatu 769 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 1 081). Lisäksi Kuopion väkilukua kasvatti ulkomailta saatu 557 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 382). Syntyneitä oli 272 vähemmän kuin kuolleita. Siilinjärvellä väkiluku laski 50 kun vuonna 2021 kasvua oli 42 henkeä. Siilinjärven väkilukua laski kuntien välisen nettomuuton heikkeneminen sekä syntyvyyden aleneminen.

Ylä-Savon väkiluku laski 841 hengellä, mikä on 260 henkeä enemmän kuin vuosi sitten. Ylä-Savossa suurin syy väestötappiolle on korkeasta ikärakenteesta johtuva kuolleisuus. Luonnollinen väestökasvu oli – 587. Lisäksi kuntien välinen muuttotappio kaksinkertaistui vuodesta 2021. Nettomaahanmuutto sen sijaan liki kaksinkertaistui verrattuna edelliseen vuoteen. Kaikissa Ylä-Savon kunnissa luonnollinen väestökehitys ja kuntien välinen muuttoliike oli negatiivinen.

Sisä-Savossa väestö väheni 280 asukkaalla (vuosi sitten -115). Kaikissa kunnissa kuntien välinen nettomuutto oli tappiollinen. Edellisvuonna seutu sai muuttovoittoa vielä 22 henkeä. Muuttoliikkeen ohella väestökatoa kiihdytti luonnollisen väestönkasvun heikkeneminen.

Koillis-Savon seutukunnan väkiluku laski 151 henkeä, mikä oli 60 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Väestötappiota nosti muuttotappion kasvu ja syntyneiden määrä suhteessa kuolleisiin.

Varkauden seudun väkiluku laski 394 hengellä (vuosi sitten 492). Vuosi 2020 oli Varkauden seudulla väestönkehityksen näkökulmasta huomattavasti edellisvuosia parempi. Nyt väestönmuutokset näyttäisivät palanneet lähelle viime vuosien keskimääräistä tasoa. Luonnollinen väestönlisäys säilyi edellisvuoden tasolla. Varkauden kaupungin väkiluku laski viime vuonna 209 hengellä (vuosi sitten 305).

Koko maan väkiluku kasvoi 17 278 asukkaalla. Maakunnista väkiluku kasvoi Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla. Itä-Suomen maakuntien yhteenlaskettu väestötappio kaksinkertaistui vuoden takaisesta ja palasi aiempien vuosien tasolle. Syntyneitä oli kuolleita enemmän vain Uudenmaan maakunnassa.

1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Koronapandemian vaikutus kaupungin talouteen

Vuoden 2022 alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Koronavirusepidemiasta on aiheutunut ylimääräisiä kustannuksia ja tulojen menetyksiä kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle. Valtio on tukenut kuntasektoria koronan vuoksi yhteensä noin 5 miljardilla eurolla vuosina 2020–2022.

Vuonna 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin liittyvät korvaukset kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle toteutettiin valtionavustuksilla. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi valtionavustuksia testauksesta, rokottamisesta ja hoidosta aiheutuneisiin lisäkustannuksiin sekä muihin välittömiin kustannuksiin.

Ylä-Savon Sote Ky:n jäsenkunnat ovat siirtäneet hakuoikeuden valtioneuvoston asetuksen mukaiseen valtionavustukseen vuodelle 2022, koska kuntayhtymä tuottaa avustuksen kohteena olevat palvelut ja sitä kautta myös kustannukset ovat syntyneet kuntayhtymälle.

| Kuntatalouden tukipaketti | 2022 | 2021 |
|---|----------------|------------------|
| Valtionavustus Covid-19 kustannuksiin Y-S Soten kautta | 641 194 | 1 056 988 |
| Peruspalveluiden valtionosuuden korotus | 0 | 55 609 |
| Verotuloissa: Yhteisöveron jako-osuuden + 10%-yksikön korotus | 0 | 528 241 |
| Yhteensä | 641 194 | 1 793 513 |

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n purkautuminen

Tytäryhtiö Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy purkumenettely viimeisteltiin alkuvuoden 2022 aikana.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus

Kuntien vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 156,0 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna maksuosuudet kasvoivat 10,2 m€/7,0 prosenttia. On huomattava, että vuonna 2021 maksuosuudet alenivat ja kasvu vuoden 2020 maksuosuuksiin on 10,2 m€/6,9 %. Merkittävimmät muutokset edellisvuoteen

verrattuna olivat ostetun erikoissairaanhoidon kasvu 4,0 m€/10,4 %, hoito- ja hoivapalveluiden kasvu 2,1 m€/4,5 % ja perhepalveluiden kasvu 1,2 m€/8,0 %. Palveluille kohdistamattomat kustannukset sisältävät valtion koronakustannuksiin liittyvän avustuksen, jonka määrä aleni edellisvuodesta 1,8 m€.

| KUNTIEN MAKSUOSUUDET (1 000 €) | TP2021 | TA2022 | TP2022 | Muutos vrt. Ta 2022 | Muutos vrt. Tp 2021 |
|---|----------------|----------------|----------------|------------------------------------|------------------------------------|
| Iisalmi | 80 555 | 85 243 | 85 687 | 0,50 % | 6,40 % |
| Kiuruvesi | 35 020 | 37 015 | 36 579 | -1,20 % | 4,50 % |
| Sonkajärvi | 16 898 | 18 161 | 19 569 | 7,80 % | 15,80 % |
| Vieremä | 13 239 | 14 324 | 14 098 | -1,60 % | 6,50 % |
| Pielavesi | 34 | 34 | 34 | -0,60 % | -1,70 % |
| Yhteensä | 145 747 | 154 777 | 155 966 | 0,80 % | 7,00 % |

Kiuruveden kaupungin sote maksuosuus alitti noin 621 tuhatta euroa alkuperäisen talousarvion. Soten maksuosuus alitti noin 471 tuhatta euroa muutetun talousarvion.

Sote kuntayhtymän maksuosuuden toteutuminen vuosina 2011–2022

| TP Vuosi | Maksuosuus (euroa) | Ylitys/-alitus alkuperäiseen talousarvioon (euroa) |
|-----------------|-------------------------------|---|
| 2022 | 36 579 099 | -620 901 |
| 2021 | 35 020 081 | -1 479 919 |
| 2020 | 35 641 350 | 477 350 |
| 2019 | 35 282 415 | 1 992 415 |
| 2018 | 34 061 065 | 1 301 065 |
| 2017 | 33 799 621 | 59 621 |
| 2016 | 33 886 988 | 975 988 |
| 2015 | 33 820 002 | 1 020 002 |
| 2014 | 33 599 999 | 1 299 999 |
| 2013 | 32 526 343 | 1 526 323 |
| 2012 | 31 112 278 | 1 312 789 |
| 2011 | 30 010 986 | 910 986 |

Kaupunginhallituksen nimeämän talouden tasapainotustyöryhmän toiminta

Kaupunginhallitus päätti 21.1.2019 § 7, että kaupungin talouden tasapainotusta varten laaditaan ohjelma vuosille 2019–2021. Lisäksi kaupunginhallitus nimesi talouden tasapainotusohjelman laatimista varten työryhmän, jonka työn pohjalta valmistui väliraportti 24.9.2019.

Työryhmä käytti apunaan ulkopuolista asiantuntijaa Perlacon Oy:tä ja vuoden 2020 alusta lukien käynnistyi yhteistyö Perlacon Oy:n kanssa. Työn alkuvaiheessa todettiin, että kaupungin talouden sopeutustarve on 2,5–3,0 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Vuosien 2020 ja 2021 aikana on toteutettu talouden tasapainotusohjelmassa olevia toimenpiteitä. Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ jatkuu tasapainotusohjelman mukaisesti myös tulevana vuosina.

Talouden tasapainottamistyöryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana 2 kertaa. Vuoden 2022 aikana on toteutettu ja laitettu täytäntöön osaltaan aikaisemmin päätettyjä sopeuttamistoimenpiteitä.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon, joita kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt:

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen poikkeamat ovat seuraavassa taulukossa (yli 5 000 euroa)

| (euroa, ulkoiset ja sisäiset) | Tuottojen alitukset (muutettuun talousarvioon verrattuna) | Menojen ylitykset (muutettuun talousarvioon verrattuna) |
|----------------------------------|--|--|
| Käyttötalous | | |
| Yleishallinto | | (menot alittuivat 94.598) |
| Ruokahuolto | 55.248 | (menot alittuivat 8.673) |
| Elinkeinojen kehittäminen | | (menot alittuivat 7.754) |
| Maataloushallinto | (tuotot ylittyivät 5.542) | |
| Työllisyyden hoitaminen | | (menot alittuivat 63.449) |
| Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto | (tuotot ylittyivät 9.798) | (menot alittuivat 664.261) |
| Hallinto sivistyslautakunta | | (menot alittuivat 9.497) |
| Varhaiskasvatus | (tuotot ylittyivät 199.866) | (menot alittuivat 82.699) |
| Peruskoulutus | 6.318 | 120.214 |
| Lukiokoulutus | 11.676 | |
| Kansalaisopisto | (tuotot ylittyivät 43.853) | 5.579 |
| Sivistyspalvelut | 5.871 | (menot alittuivat 30.945) |
| Vapaa-aikapalvelut | 24.446 | (menot alittuivat 16.132) |
| Hallinto (Tekpa) | (tuotot ylittyivät 7.927) | (menot alittuivat 205.732) |
| Rakennusvalvonta | | (menot alittuivat 15.746) |
| Tiet ja alueet | | (menot alittuivat 68.364) |
| Kiinteistöt | 349.822 | 123.176 |
| Vesi ja viemärilaitos | (tuotot ylittyivät 38.164) | 131.058 |

| Investointiosan toteutuminen yhteensä | TA+muutokset 2022 | TP 2022 |
|--|--------------------------|----------------|
| Menot | 3 583 225 | 3 168 976 |
| Tulot | 293 126 | 520 500 |
| Netto | 3 290 099 | 2 648 476 |

1.2.4 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2015–2022

| | Vakinaiset (kokoaika) | Sijaiset | Määräaikaiset (ml. oppisop.) | Työllistetyt | YHT. |
|-------------|--------------------------|-----------|---------------------------------|--------------|------------|
| 2022 | 261 | 17 | 96 | 3 | 377 |
| 2021 | 261 | 27 | 83 | 5 | 376 |
| 2020 | 258 | 27 | 78 | 2 | 365 |
| 2019 | 249 | 16 | 75 | 3 | 378 |
| 2018 | 247 | 18 | 67 | 3 | 375 |
| 2017 | 243 | 22 | 64 | 7 | 386 |
| 2016 | 249 | 13 | 66 | 1 | 373 |
| 2015 | 257 | 20 | 27 | 4 | 350 |

Henkilöstömäärä palvelukeskuksittain 31.12. vuosina 2015–2022

| | Yleis- palvelu- keskus | Opetus- ja sivistys- palvelukeskus | Tekninen palvelu- keskus | YHT. |
|-------------|------------------------------|--|--------------------------------|------------|
| 2022 | 52 | 280 | 45 | 377 |
| 2021 | 58 | 269 | 49 | 376 |
| 2020 | 54 | 261 | 50 | 365 |
| 2019 | 58 | 270 | 50 | 378 |
| 2018 | 58 | 265 | 52 | 375 |
| 2017 | 60 | 267 | 59 | 386 |
| 2016 | 56 | 265 | 52 | 373 |
| 2015 | 56 | 238 | 52 | 346 |

Henkilöstön ikärakenne

Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2022 lopussa 50,75 vuotta. Vuonna 2021 Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli 50,33 vuotta, jolloin kunta-alalla keskimäärin keski-ikä oli 45,5vuotta.

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2022 (henkilöiden lukumäärä)

| | 15-29 v. | 30-39 v. | 40-49 v. | 50-59 v. | 60- |
|-------------|-----------|-----------|-----------|------------|-----------|
| 2022 | 20 | 67 | 87 | 130 | 73 |
| 2021 | 25 | 63 | 82 | 137 | 69 |
| 2020 | 20 | 65 | 75 | 141 | 64 |
| 2019 | 16 | 69 | 79 | 138 | 68 |
| 2018 | 19 | 66 | 75 | 147 | 64 |
| 2017 | 18 | 64 | 95 | 145 | 51 |
| 2016 | 22 | 61 | 94 | 145 | 34 |
| 2015 | 33 | 47 | 86 | 150 | 39 |

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja oli vuoden 2022 aikana 15,54 työpäivää henkilöä kohti (edellisenä vuonna 10,55 työpäivää henkilöä kohti).

Työterveyshuolto

Kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut tuotti Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 111 753,27 euroa, josta luokan I (ennaltaehkäisevä) osuus oli 49 276,81 euroa ja luokan II (sairaanhoito) osuus oli 62 476,46 euroa. Kela korvaa kustannuksista noin puolet. Vuonna 2021 työterveyshuollon kustannukset olivat noin 112 133 euroa.

Henkilöstömenot

Vuoden 2022 henkilöstökulut olivat yhteensä noin 15,7 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 11,9 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus oli noin 3,8 milj. euroa.

Laajemmin kaupungin henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.5 Ympäristöasiat

Jätevesien käsittely

Itä-Suomen Aluehallintovirasto antoi 21.4.2020 päätöksensä Kiuruveden kaupungin Vesihuoltolaitoksen 30.11.2017 jättämään lupahakemukseen Kuorevirran jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muuttamisesta ja vesilain mukaisesta luvasta jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamiseksi.

Lupamääräyksen nro 2 mukaan jätevesi on käsiteltävä 1.1.2022 alkaen niin, että tavoitteena on ammoniumtyypen vähintään 80 prosentin poistoteho. Lupamääräyksen nro 7 mukaan jätevedenpuhdistamon saneerauksen toinen vaihe (jätevedenkäsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset) on tehtävä ja otettava käyttöön 31.12.2021 mennessä. Saneerauksen toinen vaihe valmistui suunnitellussa aikataulussa ja on otettu käyttöön lupamääräyksen nro 7 mukaisesti.

Jätevedenpuhdistamon toisen vaiheen saneeraus sisälsi uuden jälkiselkeytysaltan, jälkidesinfioinnin ja valmiuden ammoniumtyypen poistoon. Pääprosessi muuttui kaksilinjaiseksi, mikä paransi toimintavarmuutta. Nykyisten betonialtaiden päällä oleva rakennus peruskorjattiin ja altaat saneerattiin perusteellisesti. Valvomo- ja sosiaalitalat sijoitettiin erilliseen rakennukseen puhdistamon viereen. Myös sähkö- ja automaatiojärjestelmä ja koneisto saneerattiin.

Lupamääräyksen nro 5 mukaan viemäriverkkoon joutuvien vuoto- ja hulevesien määrä on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävää saneerausohjelmaa (25.1.2016) on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin enintään 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta. Jätevesiviemäriverkoston saneeraukset painottuivat vuonna 2022 edellisen vuoden tapaan Yhtylän alueelle. 2022 vuotovesien määrä oli noin 49,3 % puhdistamon tulovirtaamasta. Korkea lukema poikkeaa pitkän aikavälin havainnoista, sillä pidemmällä aikavälillä vuotovesien määrät ovat tasaisesti laskeneet.

Vesitalousluvan lupamääräyksen nro 8 mukaan kunnostustyöt purkuputken virtausolosuhteiden parantamiseksi on tehtävä vuoden 2023 loppuun mennessä. Virtausolosuhteiden parantamiseen tähtäävä kunnostusruoppaus valmistui suunnittelun aikataulun mukaisesti 16.3.2022.

Ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden tunnuslukuja

Taulukossa on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden – vastuualueen toimittamat ympäristönsuojelun suoritteet vuodelta 2022.

Ympäristönsuojelu

| | Iisalmi | Kiuruvesi | Sonkajärvi | Vieremä | Pielavesi | Yhteensä |
|----------------------|------------|------------|------------|-----------|-----------|------------|
| Luvat | 6 | 1 | 1 | 2 | 1 | 11 |
| Ilmoitukset | 28 | 21 | 2 | 6 | 9 | 66 |
| Tarkastukset | 95 | 51 | 15 | 46 | 25 | 232 |
| Lausunnot | 8 | 9 | 5 | 2 | 5 | 29 |
| Sidosryhmäpalaverit | 94 | 19 | 4 | 28 | 31 | 176 |
| Yhteensä 2022 | 231 | 101 | 27 | 84 | 71 | 514 |

Eläinlääkintä

| | Iisalmi | Kiuruvesi | Sonkajärvi | Vieremä | Yhteensä |
|------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Tilakäynnit | 887 | 1 693 | 717 | 1 568 | 4 865 |
| Pieneläinkäynnit | 5 308 | 1 628 | 788 | 935 | 8 659 |
| Navettatarkastukset | 14 | 24 | 12 | 14 | 64 |
| Terveydenhuoltokäynnit | 61 | 38 | 63 | 72 | 234 |
| Yhteensä 2022 | 6 270 | 3 383 | 1 580 | 2 589 | 13 822 |

Terveysvalvonta

| | Iisalmi | Kiuruvesi | Sonkajärvi | Vieremä | Yhteensä |
|----------------------|------------|------------|------------|-----------|------------|
| Elintarvikevalvonta | 136 | 34 | 10 | 11 | 191 |
| Muu terveysvalvonta | 393 | 115 | 38 | 68 | 614 |
| Yhteensä 2022 | 529 | 149 | 48 | 79 | 805 |

Subventiot (euroa)

| | Iisalmi | Kiuruvesi | Sonkajärvi | Vieremä | Yhteensä |
|--------------------------------------|---------|-----------|------------|---------|----------|
| Eläinlääkintähuollon subventiot 2022 | | | | | |
| Varattu € | 7 000 | 15 000 | 6 000 | 8 200 | 36 200 |
| Toteutunut € | 8 054 | 13 791 | 6 048 | 9 250 | 37 143 |

1.2.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin sellaiset seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäkymien poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Kaupungin taloudellinen tilanne ja tuleva kehitys

Kaupunkistrategian yksi osa-alue on tasapainoinen talous.

- Tulomme ja menomme ovat tasapainossa ja taseemme on terveellä pohjalla.
- Investointimme ovat järkeviä, kestäviä ja suunnitelmallisia.
- Houkuttelemme uusia asukkaita ja yrityksiä kilpailukykyisellä verotuksella ja hinnoilla.

Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämän palautusta ei ole kirjattu vuoden 2022 tilinpäätökseen, koska yhtymäkokouksen päätöksestä on tehty valituksia. Kiuruveden osuus olisi noin 211 400 €.

Vaalijalan kuntayhtymä on sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 20 §:n nojalla lakannut 1.1.2023 lukien ja siirtynyt osaksi Pohjois-Savon ja Etelä-Savon hyvinvointialueita.

Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, kun kaupungilla oli oma ruokahuolto. Hyvinvointiuudistuksen myötä ruokahuollon liiketoiminta siirtyi Servica Oy:lle.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 2020 alussa hyväksymän talouden tasapainotusohjelman tavoitteena on alentaa käyttömenoja pysyvästi n. 1,5 miljoonaa euroa vuosina 2020–2023. Talouden tasapainotustyöryhmä kokoontui vuonna 2022 kaksi kertaa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perussopimusta muutettiin 1.3.2021 alkaen siten, että eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinklinikan kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa

Kiuruveden kaupunki on vuokrannut Hingunniemen klinikkarakennuksen Ylä-Savon koulutuskuntayhtymältä, hallintaoikeus siirtyi kaupungille 1.1.2022. Tilat saneerattiin vuoden 2022 aikana. Tilat on vuokrattu mm. Ylä-Savon sote eläinlääkäreiden käyttöön.

Sote maksuosuus

Vuoden 2022 SOTE kuntayhtymän maksuosuus alitti alkuperäisen talousarvion noin 621 tuhannella eurolla.

Ylä-Savon Sote kuntayhtymän palvelutuotanto on päättynyt 31.12.2022. Jäsenkuntien valtuustot päättivät kuntayhtymän purkamisen yksityiskohtia koskevasta sopimuksesta. Purkusopimuksen valmistelua on tehty yhteistyössä kuntayhtymän sekä jäsenkuntien kanssa.

Purkamisen vaikutuksia ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Sote kuntayhtymän palvelutoiminta nykymuodossaan päättyi 31.12.2022.

Tuleva kehitys

Uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Samalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Lisäksi kuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävät siirtyvät Iisalmen kaupungin vastuulle 1.1.2023 alkaen.

Vuonna 2025 vastuu työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä siirtyy TE-hallinnolta kunnille. Muutokset ovat kuntakentän kannalta historiallisen suuria, ja niiden vaikutuksia kuntiin ja kuntatalouteen on vaikeaa arvioida tarkkaan. Roolien muuttumisesta huolimatta kuntalaiset kuitenkin pysyvät, ja kunta on yhä kuntalaisiaan varten. Uudistuksen tarkoituksena on tehostaa työllisyyden hoitoa, vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä sekä vahvistaa uuden kunnan roolia alueen elinvoiman edistäjänä.

Valtion ja kuntien jako-osuudet verotuloista muuttuivat oleellisesti vuodesta 2023 alkaen, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja kustannukset siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden toimintaa rahoittaa valtio ja sote-kustannusten siirtyessä kunnilta valtiolle, myös rahoitusta siirretään vastaavasti.

Pohjois-Savossa, kuten kaikkialla Suomessa, väestö ikääntyy ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluja. Samaan aikaan syntyvyys laskee ja huoltosuhde muuttuu. Hyvinvointialueiden perustamisella vastataan näihin yhteiskunnan muutoksiin. Suuremmalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjällä on parempi mahdollisuus turvata sekä yhdenvertainen palvelujen saatavuus että toiminnan ja hallinnon tehokkuus.

Maailmantalous oli hyvää vauhtia toipumassa pandemiasta, ja myös Suomen talous oli nopeassa kasvussa vielä vuoden 2022 alkupuolella ennekuin Venäjä aloitti 24.2.2022 laajamittaisen ja laittoman

hyökkäyssodan Ukraina. Sotilaallinen hyökkäys Ukraina tuo epävarmuutta ja hankaloittaa tulevan kehityksen ennakoimista.

Hyökkäys Ukraina vaikutti laajasti maahanmuuttoon. Vuonna 2022 ennätysmäärä ihmisiä haki suojelua Suomesta, samalla työn perusteella myönnettyjen oleskelulupien määrä jatkoi kasvuaan ja moni Suomeen muuttanut osaja toi myös perheen mukanaan. Ukrainasta paenneiden tilapäisen suojelun oleskelulupia jatketaan automaattisesti 4.3.2024 asti.

Maahanmuuttoviraston kuntamalli on väliaikainen ratkaisu, jolla korvataan kunnille tilapäistä suojelua hakevien ja saavien majoittamisen ja muiden vastaanottopalveluiden tuottamisen kustannuksia. Kuntamalli kehitettiin tilanteeseen, jossa suuri määrä Ukrainasta sotaa paenneita ihmisiä asettui asumaan vastaanotokeskusten sijaan kuntien tai yksityisten tahojen tarjoamaan majoitukseen eri puolille Suomea. Kiuruvedellä oli tilanteessa 31.12.2022 kuntamallin mukaisessa majoituksessa 26 henkilöä.

Sodan seurauksena Venäjän talouteen kohdistuva epävarmuus on kasvanut valtavasti. Sodan vuoksi venäjälle asetetut talouspakotteet ovat eristäneet Venäjän kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta, rajoittaneet teknologian saatavuutta Venäjällä ja leikanneet venäläisten tavaroiden ulkomaista kysyntää.

Hyökkäys Ukraina on vaikuttanut merkittävästi ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen EU:ssa kaikkien liikennemuotojen osalta. Suurimpia ongelmia ovat polttoainetoimitukset ja polttoaineiden hintojen nousu sekä rajanylityksiin ja ilmatilarajoituksiin liittyvät logistiset haasteet.

Hyvinvointialueet aloittivat 1.1.2023

Pohjois-Savon kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Pohjois-Savossa on sen jälkeen yksi järjestäjä, joka on vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluista.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen hankkeet ovat käynnistyneet Pohjois-Savossa POSOTE20-hankkeen vetämänä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa yli 248 000 pohjoissavolaisen sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen palveluista. Työntekijöitä Pohjois-Savon hyvinvointialueella on yhteensä noin 12 200.

Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen kuuluva Kuopion yliopistollinen sairaala (KYS) tarjoaa erikoissairaanhoitoa myös maakunnan ulkopuolelta tuleville potilaille. KYS vastaa noin miljoonan suomalaisen erikoissairaanhoidosta Itä- ja Keski-Suomessa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue muodostuu seuraavien 19 kunnan sote- ja pelastuspalveluista: Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalamppi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto ja Vieremä.

Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyivät Ylä-Savon Sote kuntayhtymältä Iisalmen kaupungille 1.1.2023. Ylä-Savon Sote kuntayhtymän omistajakunnat ovat sopineet, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastuukuntamallilla ja vastuukuntana toimii Iisalmen kaupunki.

1.2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Edellisten tilikausien tapaan Kiuruveden kaupungin toiminnan kannalta edelleen yhtenä merkittävänä riskinä voidaan pitää koronapandemiaa ja siitä mahdollisesti aiheutuvia seuraamuksia. Muilta osin kaupungin suurimmat riskit liittyvät edelleen kiinteistöomaisuuden kunnossapitoon ja vanhenevien kiinteistöjen kuntoon ja niissä ilmeneviin sisäilmaongelmiin, henkilöstöön, ja paloturvallisuuteen, työturvallisuuteen, omaisuuteen liittyvään ilkövaltaan, ulkoistettujen palveluiden riskienhallinnan tai toiminnan varmistamisen tasoon, rauta- ja maantiellä kuljetettaviin kemikaalikuljetuksiin ja puuteollisuuden käsittelyterminaaliin. Lisäksi riskejä sisältyy myös tietojärjestelmiin ja rahoitukseen.

Kiuruveden kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 kokouksessaan Kiuruveden kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet. Riskejä ja niiden hallintaa käsitellään vuosittain talousarviossa ja toimintakertomuksessa.

Tietojärjestelmien riskit (Hallinto- ja talousjohtaja)

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa Kiuruveden kaupungin tietojärjestelmät ja niihin liittyvät ratkaisut.

Savon ICT-palvelut Oy on vuonna 2011 perustettu ICT-palveluiden palvelutoimittaja, joka tuottaa palveluita julkishallinnon organisaatioille.

Yhtiön omistajia ovat Iisalmen kaupunki, Kiuruveden kaupunki, Sonkajärven kunta, Vieremän kunta, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Lapinlahden kunta, Pielaveden kunta, Suonenjoen kaupunki ja Keiteleen kunta. Savon ICT:n hallitus on päätöksellään 3.11.2022 hyväksynyt Tervon kunnan liittymisen osakassopimukseen ja sitä kautta Savon ICT-palvelut omistajaksi.

Yhtiö tuottaa ICT-palveluja omistajien lisäksi myös muille julkishallinnon organisaatioille Savon alueella. Savon ICT-palvelut Oy tuottaa asiakkailleen tietoverkko-, tietoliikenne-, tietoturva-, työasema-, tietojärjestelmä- ja tukipalveluita, jotka takaavat julkisten palveluiden sujuvuuden Savossa.

Merkittävimmät tietojärjestelmiin liittyvät riskit liittyvät mahdollisiin ulkopuolisten tahojen tekemiin tietomurtoihin sekä häiriöohjelmiin. Lisäksi lisääntynyt kaupungin työntekijöiden etätyöskentely aiheuttaa omat haasteet tietojärjestelmien toimivuudelle sekä niiden asianmukaiselle käytölle.

Tietoturvariskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Vuonna 2020 alkanut COVID-19 koronaviruspandemia on edelleen vaikuttanut monelta osin myös Kiuruveden kaupungin toimintaan ja digitaalisten ratkaisujen käyttöön edellisten vuosien tapaan. Työn tekemistä on edelleen jatkettu mahdollisuuksien mukaan etänä tehtäväksi digitaalisia järjestelmiä hyväksi käyttäen. Tietoturvan ja tietosuojaan huomiointi on korostunut pysyvänä toimintatapana ja aikaisempia vuosia vahvemmin digitaalisten palveluiden käytön lisääntyessä.

Kiuruveden kaupunki yhdessä Savon ICT-palvelut Oy:n kanssa on ottanut vuoden 2022 aikana käyttöön useampia tietoturvaan liittyviä parannuksia, joilla pyritään ehkäisemään väärinkäytöksiä sekä suojaamaan käyttäjiä ja käyttöjärjestelmiä ulkoisilta riskeiltä.

Kiuruveden kaupungin tietoturva- ja tietosuojaorganisaatio on määritelty rooleineen ja vastuineen voimassa olevan lainsäädännön ja hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaisesti. Tietosuojaan ja tietoturvan tulee olla työelämän perustaito ja se on osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen avulla Kiuruveden kaupunki seuraa ja kehittää tiedonhallintaan liittyviä toimintatapoja. Tietotilinpäätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa ICT-palveluja julkishallinnon organisaatioille, joihin olennaisena osana kuuluvat tietoturvaratkaisut. Teknisten ratkaisujen lisäksi kaupungin viranhaltijat ja työntekijät ovat merkittävässä asemassa vastaamassa omalta osaltaan arkipäivän tietoturvallisuudesta. Jokaisen ICT-laitteita käyttävän on syytä tiedostaa oma vastuunsa laitteiden käytöstä ja ohjeistuksen noudattamisesta. Huolimattomasta toiminnasta tai ohjeiden laiminlyönnistä voi aiheutua merkittävä vahinko kaupungin toiminnalle.

Etätyöskentelyn yleistymisen johdosta korostuu ICT- ja älylaitteiden huolellinen käyttö myös työpaikan ulkopuolella. Etätyössä esimies määrittelee työtehtävät, joita voit tehdä. Etätyön tekeminen pyritään rajaamaan sähköiseen tietoaaineistoon, jonka paljastuminen ei vaaranna tietoturvaa ja tietosuojaa. Esimiehellä on velvollisuus tarkistaa, että työntekijällä on etätyön suorittamiseksi riittävät taidot ja tietämys päätelaitteiden ja niillä käsiteltävien tietojen tietoturvallisuudesta. Etätyössä on noudatettava hyvän tiedonhallinnan käytänteitä ja erityistä huolellisuusvelvoitetta tietosuojan turvaamiseksi. Kaupungin etätyöohje on päivitetty ja uusi etätyöohjeistus on tullut voimaan vuoden 2023 alusta.

Henkilöstön riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Henkilöstö on keskeinen voimavara kaupungin palvelutuotannossa, joten riskien tunnistaminen ja niiden ennakointi on tärkeä osa kaupungin toimintaa.

Avainhenkilöriski

Kaupunki on liian haavoittuvainen, jos sen toiminta on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainhenkilöiden tunnistaminen sekä osaamisen ja tehtävien jakaminen varmistaa toiminnan jatkuvuuden yhden henkilön poissa ollessakin.

Avainhenkilöillä tarkoitetaan kaupungin toiminnan kannalta vaikeasti korvattavia henkilöitä, joilla on esimerkiksi runsaasti dokumentoimatonta ns. hiljaista tietoa omalta toimialaltaan. Henkilöllä voi olla monta vastuualuetta, pitkä kokemus tai tiettyä erikoisosaamista, jota on vaikea korvata. Kaupungin toiminnan kannalta kriittisiä avainhenkilöitä voi olla oman henkilöstön lisäksi yrityksen ulkopuolisissa sidosryhmissä, esimerkiksi Savo ICT-palvelut Oy:n avainhenkilö. Tällaisten avainhenkilöiden poissaolo tuntuu välittömästi muun henkilöstön lisääntyneenä kuormituksena.

Työntekijöiden avainroolit eivät saisi muodostua liian vahvoiksi. Kaupunki on liian haavoittuvainen, jos toiminnan jatkuvuus on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainroolista voi tulla myös henkilölle itselleen rasite esimerkiksi suuren työmäärän tai tietokuorman vuoksi. Ongelmat alkavat näkyä esimerkiksi väsymisenä ja työuupumuksena. Liian vahvojen avainroolien muodostuminen voi olla haitallista myös työilmapiirin ja yhteishengen kannalta.

Avainhenkilön menetykseen tulee aina varautua ennakolta:

- Useamman henkilön tulisi hallita kaupungin keskeisimmät avaintehtävät.
- Varahenkilöjärjestelmät ja yhteistyö ovat hyviä tapoja jakaa työkuormitusta ja varmistaa toiminnan jatkuvuus myös yhden henkilön poissa ollessa.
- Kierrättämällä työtehtäviä harkitusti henkilöltä toiselle laajennetaan henkilöstön osaamista.
- Kirjalliset työohjeet ja työtehtävien dokumentointi varmistavat, että tieto ei ole vain yhden henkilön varassa.

Kaupungin avainhenkilöiden ja kriittisimpien tehtävien kirjaaminen sähköisiin järjestelmiin yhteisesti saatavalle tai paperille helpottaa haavoittuvimpien kohtien tunnistamista. Tulevina vuosina pyritään vähentämään avainhenkilöriskiä luomalla selkeämpiä työpareja sekä laajentamaan henkilöstön osaamista. Työyhteisössä tulisi olla valmiutta uusien työtehtävien oppimiseen ja oman osaamisen laajentamiseen. Työyhteisössä tulisi olla kannustava ilmapiiri omien tietojen ja taitojen jakamiseen sekä yhdessä oppimiseen. Henkilöstöä tullaan kannustamaan oppimaan uusia asioita yhdessä tekemisen kautta sekä jakamaan tietoa ja taitoja työkavereille. Mahdolliset avainhenkilöiden eläköitymiset pyritään ennakoimaan ja huomioimaan toiminnassa.

Vuoden 2022 aikana on edelleen aikaisempien vuosien tapaan tiivistetty eri palvelukeskusten henkilöstön yhteiskäyttöä ja työn kierrättämistä. Tavoitteena jatkossakin on, että yllättävissä poissaolo tai muissa vastaavissa tilanteissa on mahdollista hyödyntää organisaatiossa olevaa osaamista.

Yksipuolinen ikäjakauma on riski

Kaupunki työyhteisönä on haavoittuva, jos suuri osa henkilöstöstä on työsuhteensa lopussa tai alussa. Uusia henkilöitä rekrytoitaessa kaupungin palvelukseen, otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ikäjakaumaan liittyvät kysymykset.

Henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit

Vuoden 2022 osalta jatkettiin edellisen vuoden tapaan työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavana tekijänä aktiivista tiedottamista ja uusien toimintatapojen käyttöön ottamista sekä turvallisten käytäntöjen välittämistä covid-19 pandemian johdosta. Turvallisuuteen liittyvänä toimenpiteenä myös kaupungintalon ovet sulkeutuivat useana eri jaksana ja ulkopuolisia henkilöitä otettiin tuolloin vastaan ainoastaan etukäteen sovittuina aikoina. Tapaamisissa ja toiminnassa noudatettiin THL:n ja muiden terveystieteiden antamia ohjeita.

Vuosi 2022 jatkui aikaisempien vuosien tapaan haastavana työturvallisuuden ja erityisesti työhyvinvoinnin osalta. Psykososiaalisen kuormituksen määrän kasvu korostui sairauspoissaolojen ja työhyvinvoinnin riskien osalta. Koronapandemia näkyi edelleen myös sairauspoissaolojen lisääntymisenä.

Henkilöstön työturvallisuusriskejä vähennetään työsuojelun toimintaohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja muun muassa työturvallisuuskoulutuksella.

Työhyvinvoinnin edistäminen työpaikalla on työnantajan ja työntekijöiden yhteinen asia. Työterveyshuolto omalta osaltaan auttaa työhyvinvoinnin edistämistä ja työntekijöiden jaksamista. Kiuruveden kaupunki on panostanut työhyvinvointiin ja ergonomiaan muun muassa hankkimalla työntekijöille sähköpöytiä. Työhyvinvointiin liittyvän liikunta- ja kulttuuripalveluiden EPassi-palvelun käyttöönottoa valmisteltiin tapahtuvaksi vuoden 2023 alkupuolella.

Varhaisen puuttumisen toimintamallin avulla pyritään osaltaan ennakoimaan työkyvyn heikkenemisen uhkaa, korjaamaan heikentyneitä työkykyä ja edistämään sitä, että työntekijät jaksavat työssään mahdollisimman pitkään. Varhaisella tuella on selkeitä vaikutuksia niin sairauspoissaoloista ja varhaisesta eläköitymisestä aiheutuvien kustannusten vähenemiseen kuin myös organisaation tuottamien palvelujen laatuun ja tuloksellisuuteen. Kun työkykyongelmiin tartutaan ajoissa, on erilaisia toimintavaihtoehtoja enemmän käytössä. Varhainen tuki on työkyvyn heikkenemisen ennakointia ja kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin edistämistä.

Yleishallintoon liittyvät riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Lainsäädännön muutokset

Laki tulotietojärjestelmästä

Laki tulotietojärjestelmästä tuli voimaan 16.1.2018. Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin on koskenut kaikkia palkkatiedon maksajia heti 1.1.2019 alkaen ja kaikkia etuuden maksajia 1.1.2021 alkaen. Vuoden 2022 aikana tietojen ilmoittaminen on vakiintunut toimintatavaksi.

EU:n tietosuoja-asetus

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) soveltaminen alkoi jo keväällä 2018. Kiuruveden kaupungissa vuodet 2019–2021 ovat olleet tietosuojan ja tietoturvan kehittämisvuosia ja vuoden 2022 aikana toimintaa on vakiinnutettu. Rekisteröidyn informoinnin kehittäminen, henkilörekisterien kartoittaminen mm. tallentava kameravalvonta sekä Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamalli 2020 ja kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi ovat olleet tärkeitä lain ja asetuksen edellyttämiä kehittämistoimenpiteitä.

Kaupungin henkilöstöä on ohjeistettu sisäisellä ”arjen tietosuoja ja tietoturva” koulutuksella. Koulutuksessa on korostettu henkilöstön osallistumista yhteiseen tietoturva- ja tietosuojatyöhön. Vain

puuttamalla ja tarttumalla tietosuojan ja tietoturvan epäkohtiin saadaan tietoturvallisempi toimintaympäristö.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen avulla Kiuruveden kaupunki seuraa ja kehittää tiedonhallintaan liittyviä toimintatapoja. Tietotilinpäätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Tietotilinpäätös toimii raportointityökaluna ja sen avulla kaupunki toteuttaa EU:n tietosuoja-asetuksessa edellytetyn tilintekovelvollisuuden. Tavoitteena on antaa johdolle, päättäjille ja kuntalaisille kuvaus tietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta. Samalla tietotilinpäätös toimii sisäisen ja ulkoisen valvonnan apuvälineenä, johdon ja riskienhallinnan strategisena työvälineenä, oppimisen työkaluna ja luottamuksen rakentajana.

Saavutettavuusdirektiivi

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset.

Saavutettavuuden edistäminen on olennainen osa julkisen hallinnon palveluiden digitalisointia. Saavutettavuudella tarkoitetaan, että verkkosivut ja mobiilisovellukset sekä niiden sisällöt ovat sellaisia, että kuka tahansa voisi niitä käyttää ja ymmärtää mitä niissä sanotaan. Saavutettavuusdirektiivissä säädetään julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavutettavuuden minimitasosta sekä keinoista, joilla saavutettavuuden toteutumista valvotaan. Saavutettavuusvaatimusten lisäksi laissa säädetään viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestämisestä ja veloitetaan julkisen hallinto tarjoamaan asiakkailleen mahdollisuuden viestiä viranomaisen kanssa sähköisesti.

Kaupungin saavutettavuusseloste on sähköisessä muodossa kaupungin kotisivuilla.

Tiedonhallintalaki

Tiedonhallinnan sääntelyn kannalta vuosi on ollut merkittävä, kun laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 (tiedonhallintalaki) astui voimaan 1.1.2020. Yleislakina tiedonhallintalaki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteen toimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta.

Tiedonhallintalaissa säädetään kuvausveloitteesta, tiedonhallintamallista ja laki korostaa tiedon elinkaarta ja tietoturvallisuuden huomiointia koko elinkaaren ajan. Tiedonhallintalaki kohdistuu tietoaineistoihin, jotka koostuvat asiakirjoista tai tiedoista, joista muodostuu asiakirjoja. Joten sääntely koskee julkisuuslain piiriin kuuluvia tietotoaineistoja ja asiakirjoja.

Tiedonhallintamalli on hallinnon sisäinen määräys ja sen tulee olla selkeä kuvaus laajennetusta tiedonhallinnasta. Mallissa kuvataan toimintaprosessit, tietovarannot, tietoaineistot, tietojärjestelmät ja tietoturvajärjestelyt sekä millaisia tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin liittyviä kytköksiä kaupungilla on muihin toimijoihin.

Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamallikooste ja kuvaus kaupungin tiedoista ja asiakirjoista asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi on hyväksytty kaupunginhallituksessa 23.11.2020 § 210. Tiedonhallintamallikooste on annettu tiedoksi valtuustolle 7.12.2020 § 58.

Sopimushallinta

Kaupungin käyttämien ostopalveluiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Näin ollen entistä useampi kunnallinen palvelu on ulkoistettu palveluntuottajalle, jonka toimintaa määritellään ensisijaisesti kaupungin ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa.

Palvelujen ulkoistamisen osalta on syytä muistaa, että kaupunki on velvollinen huolehtimaan lainsäädännön kuntalaisille takaamista palveluista ja oikeuksista, vaikka palvelun tuottaminen olisikin ulkoistettu yksityiselle tai yhdistykselle. Sopimuksissa tulisikin huomioida entistä laajemmin vastuiden jakautuminen esimerkiksi kriisitilanteissa. Sopimusehdoissa tulisi myös entistä enemmän määritellä sanktioista tai muista seuraamuksista, mikäli palveluntuottajan tuottama palvelu ei vastaa sopimuksessa määriteltyä laatutasoa ja – vaatimuksia.

Kaupungin sopimushallintaa tullaan jatkossa kehittämään ja parantamaan. Sopimusten seurantaan ja voimassaolon valvontaan on hankittu sähköinen työkalu. Sopimushallinnan ohje on päivitettävänä vuoden 2022 lopussa.

Talouriskit (hallinto- ja talousjohtaja)

Kaupungin talous- ja rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen, lainanottoon ja korkoriskiin sekä sijoitustoimintaan. Muita riskejä ovat ainakin pitkäaikaiset sähkökatkokset, kyberriskit ja henkilöriskit.

Vuosia suunniteltu sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu. Kuntien verotuloja sekä valtionosuuksia siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa suurelta osin hyvinvointialueiden toimintaa osa rahoituksesta perustuu asiakas- ja käyttömaksuihin.

Kaupungin noin 13,2 milj. euron pitkäaikaisesta lainakannasta 8,03 prosenttia on sidottu lyhytaikaisiin ja suhdanneherkkiin euribor - korkoihin, joihin liittyy korkoriski. Lisäksi lyhytaikaisia lainoja on kuntarahoituksen kuntatodistusohjelmalla 15,5 milj. euroa. Kuntatodistuksen käyttämisestä on saatu merkittävä korkohyöty vielä maaliskuulle 2022. Korkohyöty vuonna 2021 oli 71.529,45 euroa ja vuonna 2022 kokonaisuutena jäätin miinukselle yhteensä -28 767,32 euroa. Koko lainamäärä on 28,7 milj. euroa ja siitä 42,30 prosenttia on kiinteällä korolla ja 57,70 prosenttia euribor - korolla.

Sote-palvelut siirtyivät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueuudistuksen odotetaan tasoittavan merkittävästi sote-menojen kasvua ja kokonaismäärää tulevina vuosina.

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden 2022 lopussa noin 7,03 milj. euroa ja tasearvo oli noin 6,58 milj. euroa. Sijoitusvaroja ei ole kotiutettu vuonna 2022. Sijoituksista alaskirjattiin vuoden 2022 lopussa 0,263 milj.euroa. Sijoitussalkkujen varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoittain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Tekninen palvelukeskus (teknisen palvelukeskuksen johtaja)

Hallinto (tekpa)

Henkilöstömäärän sopeutus palveluntarjontaa ja koko kunnan asukasmäärää vastaavaksi, ja sitä kautta riittävän vuosikatteen varmistamiseksi, on tärkeää, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että myös uusia osaajia rekrytoidaan ajoissa, sillä ammatillaiseksi kasvaminen vie aikansa. Eläkkeelle siirtyvillä on suuri määrä ammatillisesti ja rahallisesti arvokasta ns. hiljaista tietoa, jota voidaan siirtää nuoremmille parhaiten yhdessä työskennellen. Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoimisessa ja sitouttamisessa on haasteita. Pitkällä tähtäimellä ongelmaa voidaan luonnehtia alueelliseksi. Palveluiden järjestämisen mallit ja

tarpeelliset uudistukset tulee toteuttaa ennakoiden. Toimintaympäristön äkilliset muutokset aiheuttavat riskejä.

Kiinteistöt

Kaupungilla ei ole riittäviä taloudellisia resursseja huoltaa, korjata ja ylläpitää vanhenevia kiinteistöjä. Korjausvelka lisääntyy, kun sitä pitäisi pystyä vähentämään. Työpaikkojen sisäilmaongelmat johtuvat suurelta osin riittämättömistä taloudellisista resursseista. Vaarana on, että ennalta arvaamatta joudutaan mittaviin ja kalliisiin tilajärjestelyihin.

Kaupungin kiinteistöihin on kertynyt paljon korjausvelkaa eikä tilanteeseen lähivuosina ole näköpiirissä muutosta. Kaupungin omistama kiinteistömässä muodostaa kokonsa ja korjausvelkansa puolesta riskin. Kaupungin oman palvelutuotannon ulkopuolelle jäävistä tiloista tulisi pystyä luopumaan. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä sote- ja pela-kiinteistöjen vuokraus on turvattu vähintään kolmeksi vuodeksi.

Koulukiinteistöjen, erityisesti perusopetuksen tilojen sisäilmahaasteet ovat riski niin työsuojelun kuin kaupungin palvelutuotannon osalta. Lyhyellä tähtämellä riskejä voidaan hallita sisäilman laatua parantavilla välittömillä toimenpiteillä. Samanaikaisesti tulee edistää pidemmän tähtäimen toimenpiteitä, joilla riskit saadaan hallittua myös tulevaisuudessa.

Vesihuoltolaitos

Tekninen lautakunta on 3.7.2012 § 45 hyväksynyt Kiuruveden kaupungin vesihuoltolaitoksen riskianalyysin. Talousveden ja jäteveden osuudet on analyysissä käsitelty erikseen ja lisäksi se sisältää liiketaloudellisen osuuden.

Varautumistoimenpiteitä edellyttävillä riskeillä on esitetty todennäköinen seuraus vakavimman mukaan, todennäköisyys, vakavuus sekä varautumistoimenpide, jolla riskiä voidaan ehkäistä tai vähentää. Osalle arvioituista operatiivisista riskeistä on esitetty varautumistoimenpiteitä ja varaosatarpeita. Laitteiden vaurioitumisesta tai henkilökunnan operointivirheistä johtuvat riskit ovat riskitasoltaan keskimääräisiä tai vähäisiä hyvän varautumistason ansiosta.

Laitteiden vaurioitumisella on työllistävä vaikutus, mutta useimmat laiteviat saadaan nopeasti korjattua ja lähes kaikille laitteille on olemassa varalaite, joten laitteiden korjaaminen ei vaikuta pitkäaikaisesti verkoston toimintaan. Taloudelliset riskit on jaettu asiakkaan, laite/tavarantoimittajan ja yleisen taloustilanteen muodostamiin riskeihin.

Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Vesihuoltolaitos on laatinut terveydensuojelulain 20 §:n 3 momentin mukaisen riskienarvioinnin vuonna 2022. Riskienarviointi on laadittu sähköisellä wsp-riskienhallintaohjelmalla. Vesilaitos on esittänyt riskienarvioinnissa talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) 7 a §:n mukaiset tiedot. Ympäristöterveysviranomaisen on päätöksellään 12.12.2022 hyväksynyt laaditun riskienarvioinnin.

Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (sivistystoimen vastaava)

Sivistyspalvelukeskus käyttää edelleen viitteellisesti riskienhallinnan työkalua. Sen avulla esille saadut riskit ovat aika tavalla stabiileja vuodesta toiseen. Edelleen arvioinnin kautta nousee esille kolme riskiä, joihin ei ole juurikaan tullut muutosta. Ne ovat seuraavat:

- Sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmia on esiintynyt useassa koulukiinteistössä ja varsinkin Nivan ja Yläkoulun osalta haetaan ratkaisua koulu- ja kiinteistöselvityksen avulla. Syksyllä 2022 tehtiin molempiin kiinteistöihin tutkimukset, joiden perusteella voidaan tehdä johtopäätökset rakennusten kohtalosta.
- Piha-alueiden ja urheilualueiden liikenne. Tätä ongelmaa Nivan koulun pysäköintialueen osalta sekä urheilualueella hallitaan tällä hetkellä valvonnalla, mutta pysyviä ratkaisuja tehdään infran osalta myöhemmin Nivan ja Yläkoulun tilanteen ratkettua.
- Tukipalveluiden väheneminen. Sivistystoimen hallinto on säädetty niin ohueksi, että särkymävaraa ei ole. Toimintojen ylläpito myös poikkeustilanteissa (esim. sairastapaukset) on vaikeutunut, koska sijaisia yhdistelmätoimiin ei ole. Tähän liittyy myös sijaisten saannin vaikeus niin opetuksen kuin varhaiskasvatuksen osalla. Ylipäättään monessa toiminnossa niin varhaiskasvatuksessa kuin opetuksessa koronan aiheuttamat henkilöstön poissaolot aiheuttavat toiminnalle haasteita ja rasittavat myös paikalla olevaa henkilöstöä

1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tieto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kaupunki antaa toiminta- kertomuksessa tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Kaupunginhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginhallitus hyväksyy erillisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen valtuuston hyväksyminen periaatteiden pohjalta (KuntaL 14 §, 39 §).

Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisyinä.

Hallinto- ja johtamistapa

Eettiset periaatteet

Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu. Lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. Eettinen näkökulma tulee ottaa huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, esimerkiksi myös kaupungin tytäryhteisöissä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupunginhallituksen eettiset ohjeet 9.1.2017 § 19.

Säännöt ja ohjeet

Kaupungilla on vuonna 2017 laadittu hallintosääntö, jota on päivitetty vuonna 2018 sekä vuonna 2022. Hallintosääntö on kaupungin säännöistä keskeisin ja sen toimivuuteen ja ajantasaisuuteen kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Kaupunginhallitus on 10.5.2021 § 127 sekä 13.6.2022 § 128 ja kaupunginvaltuusto 24.5.2021 § 25 sekä 20.6.2022 § 31 hyväksynyt hallintosäännön päivitykset. Sisäisen valvonnan ohje on vuodelta 2010 ja se tulee päivittää mahdollisimman pian. Suunnitelmissa jo aikaisemmin olleeseen sisäisen valvonnan ohjeen päivittämiseen ei ole ollut pitkittyneen koronapandemian ja henkilöstövaihdosten takia riittävästi henkilöresursseja myöskään vuoden 2022 osalta Vuoden 2019 joulukuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen. Kaikki kaupungin säännöt ja ohjeet pyritään pitämään jatkuvasti ajan tasalla.

Toimivallan jako

Hallintosääntö määrittelee toimivallan jaon.

Valvontatoimenpiteet

Erilaiset kontrollit

Palvelukeskusten johtajat laativat vuosittain raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta tilivuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Raportin pohjalta laadittu kaupunginjohtajan raportti sisäisen valvonnan toteutumisesta toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä edelleen tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle helmikuun loppuun mennessä. Lautakunnat ovat valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessaan hyväksyneet sisäisen valvonnan suunnitelman koko valtuustokaudelle. Vuosittainen kaupunginjohtajalle toimitettu raportti perustuu edellä mainitun suunnitelman toteutumiseen. Yksittäisiä kontrollitoimenpiteitä kohdistetaan jatkuvasti esimerkiksi viranhaltijapäätöksiin, ostolaskuihin, kassasta maksuihin ja käteiskassoihin.

Suojaukset

Erlaisia suojauksia on tehty ict laitteisiin. Lainasalkkua on suojattu ottamalla lainoja erilaisilla ehdoilla; markkinakorolla ja kiinteällä korolla sekä lyhytaikaista ja pitkäaikaista lainaa.

Sopimusten hallinta

Kaupungin asiakirjahallintajärjestelmän päivittäminen aloitettiin vuoden 2019 alussa. Tähän kokonaisuuteen kuuluvana on otettu käyttöön sähköinen työkalu vuonna 2021. Nyt sopimuksia hallitaan palvelukeskuskohtaisesti perinteisin menetelmin. Pääperiaate on, että vastuu sopimuksen hallinnasta on allekirjoittajalla. Sopimusten hallinnan laiminlyönneistä ei ole tullut tietoa. Sopimustenhallintaohjeen laadinta on aloitettu vuonna 2022 ja on vielä kesken.

Tieto ja tiedonvälitys

Kuntalain mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämisestä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kunnan on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelystä toteutuu. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

18.3.2019 kaupunginhallitus nimesi viestinnästä, tiedottamisesta ja markkinoinnista vastaavaksi viranhaltijaksi hallinto- ja talousjohtajan. Jokaisella Kiuruveden kaupungin työntekijällä on tiedotusvastuu. Tiedotusvastuun laajuus määräytyy henkilön työtehtävien ja vastuualueen mukaan. Kunkin palvelukeskuksen viestinnästä vastaa ja sitä johtaa kyseisen palvelukeskuksen johtaja.

Kaupungin tiedottaminen ja viestintä perustuu avoimuuteen. Kaupunki pyrkii oma-aloitteisesti ja aktiivisesti tiedottamaan omista asioistaan olivat ne sitten valmistelussa olevia asioita, jo tehtyjä päätöksiä tai muita kaupungin toimintaa tai palveluja koskevia asioita. Tiedottamisen ja viestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kaupungin strategian toteutumista sekä toimia kaupungin ja sen asukkaiden hyväksi. Kaupunki noudattaa mahdollisimman laajaa avoimuutta asiakirjojen julkisuuden osalta.

Kiuruveden kaupungin pääasiallinen tiedotusväline on kotisivut, jossa kerrotaan kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä julkaistaan toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat. Enenevässä määrin hyödynnetään tiedottamisessa myös sähköisiä kanavia (esim. Facebook). Asioista tiedotetaan myös lehdistön, sähköisten ilmoitustaulujen ja muiden viestintäkeinojen välityksellä. Tiedotusvälineille tiedotetaan asioista lähtökohtaisesti samanaikaisesti. Lisäksi tiedotusvälineille annetaan heidän tarvitsemansa tieto sekä

yhteydenottoopyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivästystä. Pyrkimyksenä on, että jokaisella kuntalaisella olisi yhtäläiset mahdollisuudet saada ja hankkia tietoa kunnan toiminnasta helposti ja ymmärrettävästi sekä osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan.

Seuranta

Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan jatkuvasti palvelukeskuskohtaisesti ja kaupungin yleishallinnon (kaupunginjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja) toimesta. Palvelukeskusten johtoryhmät (koostuu palvelukeskuksen johtajasta ja tulosaluevastaavista) seuraavat sisäisen valvonnan toteutumista. Yleisesti esimiesten tehtäviin kuuluu myös sisäisen valvonnan toteutumisen seuranta. Sisäisestä valvonnasta ei ole kaupungin sisällä järjestetty koulutustilaisuuksia. Osa henkilöstöstä ja luottamushenkilöistä ovat vain satunnaisesti osallistuneet aiheita käsittelevään koulutustilaisuuteen. Sisäisen valvonnan ohjeen päivittämisen yhteydessä on tarkoituksenmukaista järjestää koko kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille aiheesta koulutusta.

Arviointi

Sisäisen valvonnan toteutumisen systemaattista arviointia ei ole vielä tehty. Sisäistä valvontaa on arvioitu lähinnä käytännön tapausten yhteydessä palvelukeskusten sisällä ja kaupungin johtoryhmässä.

Kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus

Sisäistä valvontaa ei ole kokonaisvaltaisesti kehitetty, mutta useita yksittäisiä toimenpiteitä on otettu käyttöön toiminnan muuttuessa väliaikaisesti tai pysyvästi. Kehittämistoimenpiteille on tarvetta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kaupungin riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kaupungin asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kaupungin kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

- Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kaupunginhallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen:
- Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 riskienhallinnan periaatteet, joiden mukaan kaupungin sisäinen riskienhallinnan raportointi tehdään yhdenmukaisella menettelyllä toimintakertomuksessa. Siinä riskit, niiden arvioinnit, nykyiset ja tulevat hallintakeinot, raportoidaan kokonaisuudessaan eteenpäin siten, että riskit ovat keskinäisessä tärkeysjärjestyksessä. Merkittävimmille riskeille nimetyt hallintakeinot huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja budjetoinnissa. Kaupunginhallitus ei ole antanut tarkempia ohjeita.
- Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuunjakko ja asiantuntemuksen riittävyys:
- Kaupunginvaltuuston hyväksymät riskienhallinnan periaatteet sisältävät myös vastuunjaon. Vastuu jakaantuu kaupunginvaltuustosta lähtien kaikkiin työntekijöihin. Asiantuntemusta on tarvetta lisätä erilaisilla koulutustilaisuuksilla.
- Kaupungin riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus:
- Palvelukeskukset ja tytäryhtiöt tekivät viimeksi syksyllä 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä. Merkittävimmät riskit kirjattiin vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma 2024–2025 kirjaan. Riskikartoitukset ovat kattavia ja ne tehdään siihen tarkoitettulla Excel – työkalulla. Kartoitus sisältää seuraavat kohdat: riskin alue, todennäköisyys, merkitys/vaikutus, riskin arvio, nykyiset hallintakeinot, nykyisen hallinnan taso ja tulevat hallintakeinot sekä vastuu-/yhteyshenkilön.

- Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta- ja raportointikäytännöt sekä niiden toteutuminen, onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa. Merkittävimmät riskit nostetaan esiin talousarvioissa ja toimintakertomuksissa, mutta niiden syvällisemmässä analysoinnissa ja hallinnassa on vielä puutteita. Merkittävimpien riskien toteutumisen ajallista ennakointia ei ole suoritettu.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteella on tehtävä arvio keskeisistä johtopäätöksistä (esimerkiksi ”kaupunginhallituksen kokonaisarvio”). Siihen liittyen tulee kuvata sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Sisäisen valvonnan ohje tulee päivittää nykyisiä vaatimuksia vastaavaksi. Päivittämisen yhteydessä järjestetään koulutusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Samalla käsitellään myös sisäisen valvonnan toteutumisen arviointia ja kehittämistoimenpiteitä.

Selonteon valmistelu ja käsittely

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon valmistelu on osaksi vastuutettu palvelukeskuksille ja lautakunnille. Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan yhteenvetoraportti kaupunginhallitukselle sisältää myös palvelukeskusten sisäisen valvonnan toteutumisen. Itsearviointeja ja kokonaisarviointeja ei ole tehty. Kaupungin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa ei ole havaittu puutteita.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 311 200 euroa yli muutetun talousarvion. Toteutuminen oli 104,1 %. Toimintatuotot kasvoivat noin 713 600 euroa vuoteen 2021 verrattuna eli noin 10 %

Tukiin ja avustuksiin kirjattiin joulukuussa eskarikokeiluun Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuspäätöksen mukaan 158 000 €.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 1 107 000 eurolla. Toteutuminen oli 98,3 %. Toimintakulut kasvoivat noin 3 029 600 euroa vuoteen 2021 verrattuna eli noin 5 %. Kaupungin oman toiminnan toimintakulut kasvoivat noin 5,75 % ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus kasvoi noin 4,45 % vuoteen 2021 verrattuna.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 153 900 eurolla. Henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna noin 414 000 euroa eli 2,7 %.

Palvelujen ostot alittivat muutetun talousarvion noin 784 400 eurolla (sote kuntayhtymän maksuosuus alitti alkuperäisen talousarvion noin 0,62 milj. euroa). Palvelujen ostot kasvoivat vuodesta 2021 noin 2.125 milj.euroa. Palvelusetelimenot olivat noin 915 212 euroa, vuonna 2021 summa oli noin 703 900 €.

Avustukset alittivat muutetun talousarvion noin 187 750 eurolla. Toteutuminen oli 88,4 %. Avustukset kasvoivat noin 108 600 € vuoteen 2021 verrattuna. Avustuksia myönnettiin yhteensä lähes 1,4 milj. euroa seuraavasti (suluissa vuoden 2021 luku):

- lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalisä yhteensä 263 016 euroa (290 456 euroa)
- avustukset yhteisöille ja kotitalouksille noin 640 209 euroa (noin 372 626 euroa)
- työmarkkinatuen kuntaosuus 531 522 euroa (663 041 euroa)

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2022 oli 21,75 %.

Kunnallisveron (tuloveron) maksuunpanon kehitys vuosina 2012–2021 milj. euroa

| Verovuosi | Milj.euroa | Kasvu- % Kiuruvesi | Kasvu- % koko maa |
|-------------|-------------|-----------------------|----------------------|
| 2021 | 21,4 | 1,1 | 4,3 |
| 2020 | 21,2 | 5,7 | 2,6 |
| 2019 | 20,0 | 0,4 | 3,5 |
| 2018 | 20,0 | 0,6 | 2,4 |
| 2017 | 19,9 | -4,5 | -1,4 |
| 2016 | 20,8 | 0,3 | 0,8 |
| 2015 | 20,7 | -2,9 | 1,6 |
| 2014 | 21,3 | 6,5 | 3,7 |
| 2013 | 20,0 | 2,4 | 3,9 |
| 2012 | 19,6 | 1,3 | 3,6 |

Verotuloja kertyi yhteensä 26,7 miljoonaa euroa, joka on 410 570 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa ennakoitiin. Kokonaisverokertymä kasvoi 170 199 milj. euroa edellisvuodesta (0,64 %). Verotuloja kertyi verolajeittain tarkasteltuna muutettuun talousarvioon verrattuna seuraavasti: tuloveroa noin 355 346 euroa arvioitua enemmän, yhteisöveroa 33 457 euroa arvioitua enemmän ja kiinteistöveroa 21 767 euroa arvioitua enemmän.

Seuraavassa taulukossa erittely verotulojen toteutumisesta vuosina 2019–2022 (1 000 €)

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | muutos % 2021/2022 |
|-----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-----------------------|
| Kunnan tulovero | 19 910 | 20 758 | 21 491 | 21 701 | 0,98 |
| Yhteisövero | 1 917 | 2 224 | 3 295 | 3 209 | -2,61 |
| Kiinteistövero | 1 719 | 1 563 | 1 709 | 1 756 | 2,75 |
| Yhteensä | 23 546 | 24 546 | 26 495 | 26 666 | 0,65 |

Koko maassa vuonna 2022 kerätyistä veroista 60,1 prosenttia tilitettiin valtiolle ja 33,0 prosenttia kunnille. Muita veronsaajia ovat lisäksi seurakunnat 1,2 prosentin ja Kela 4,1 prosentin osuuksilla.

Vuonna 2021 valtion osuus oli kerätyistä veroista 60,2 prosenttia, kuntien 33,8 prosenttia, seurakuntien 1,2 prosenttia ja Kelan 4,8 prosenttia.

Valtionosuudet

Valtionosuudet ylittivät muutetun talousarvion noin 97 383 eurolla. Valtionosuuksia kertyi 1 291 216 euroa enemmän kuin vuonna 2021 eli 3,91 %.

Seuraavassa taulukossa on erittely valtionosuuksien toteutumisesta vuosina 2012–2022 (1 000 €)

| Vuosi | Peruspalveluiden valtionosuus | Verotulontasaus | Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os. | Muut | YHTEENSÄ |
|-------------|----------------------------------|-----------------|--|--------------|---------------|
| 2022 | 20 649 | 8 330 | -343 | 5 691 | 34 327 |
| 2021 | 19 857 | 8 539 | -397 | 5 037 | 33 036 |
| 2020 | 21 349 | 8 329 | -466 | 5 841 | 35 054 |
| 2019 | 22 368 | 8 215 | -531 | | 30 052 |
| 2018 | 23 042 | 8 222 | -576 | | 30 688 |
| 2017 | 23 280 | 8 555 | -590 | | 31 246 |
| 2016 | 23 848 | 8 272 | -856 | | 31 263 |
| 2015 | 22 847 | 8 342 | -951 | | 30 238 |
| 2014 | 23 516 | 7 664 | -1 262 | | 29 919 |
| 2013 | 23 778 | 7 255 | -1 323 | | 29 711 |
| 2012 | 22 640 | 7 260 | -1 377 | | 28 523 |

Taulukossa sarakkeessa muut on vuonna 2022 maksetut verotulomenetysten korvaukset 5 691 179 €. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verotulomenetysten korvauksessa on kyse eduskunnan säätämistä kunnallisveroon tehtävistä vähennyksistä. Nämä pienentävät kunnallisverotuottoa kunnista riippumattomista syistä.

Kaikkia verovähennyksistä johtuvia menetyksiä ei korvata, vaan huomioon otetaan vasta vuodesta 2010 lähtien toteutetut veroperustemuutokset. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetyistä vastaava euromäärä.

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuottojen ja rahoituskulujen (netto) oli muutetussa talousarviossa 648 881 euroa ja toteutuminen oli noin 753 949 euroa. Vuonna 2021 vastaava luku oli noin 1 16 691 euroa. Savon Energiaholding Oy:n osinkotuotot olivat 1 015 937 euroa.

Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä korkokulujen kehitys 2012–2022

| | Korkokulut (euroa) | Lainat (milj.euroa) |
|-------------|---------------------------|----------------------------|
| 2022 | 230 040 | 28,7 |
| 2021 | 175 268 | 32,6 |
| 2020 | 169 634 | 31,7 |
| 2019 | 200 874 | 33,0 |
| 2018 | 216 402 | 30,2 |
| 2017 | 203 626 | 31,4 |
| 2016 | 213 146 | 29,2 |
| 2015 | 245 524 | 29,9 |
| 2014 | 341 824 | 29,6 |
| 2013 | 268 334 | 27,2 |
| 2012 | 330 547 | 21,3 |

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kirjattiin 3,368 milj. euroa ja lisäpoistoja 758 000 euroa.

Lisäpoistoja kirjattiin

- Lähteen ryhmiksestä 30 000 €
- Yläkoululta 600 000 €
- Nivan koululta 78 000 €
- Lukiolta 50 000 €

TUOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

| (ulkoiset) | TP 2022 | TP 2021 |
|--|--------------------|--------------------|
| Toimintatuotot | 7 810 158 | 7 096 565 |
| Valmistus omaan käyttöön | 39 670 | 62 520 |
| Toimintakulut | -63 637 001 | -60 607 361 |
| Toimintakate | -55 787 173 | -53 448 276 |
| Verotulot | 26 665 570 | 26 495 371 |
| Valtionosuudet | 34 327 383 | 33 036 167 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | 753 949 | 1 116 692 |
| Korkotuotot | 51 640 | 83 745 |
| Muut rahoitustuotot | 1 321 146 | 1 265 945 |
| Korkokulut | -230 040 | -175 268 |
| Muut rahoituskulut | -388 797 | -57 730 |
| Vuosikate | 5 959 730 | 7 199 954 |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -4 125 826 | -3 329 756 |
| Arvonalentumiset | 0 | -366 146 |
| Satunnaiset kulut | 0 | -2 744 178 |
| Tilikauden tulos | 1 833 904 | 759 874 |
| Poistoeron muutos | 17 189 | -294 515 |
| Varausten muutos | -900 000 | 300 000 |
| Tilikauden yli-/alijäämä | 951 093 | 765 359 |
| TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT | | |
| Toimintatuotot / Toimintakulut, % | 12,3 | 11,7 |
| Vuosikate / Poistot ja arvonalent., % | 144 | 195 |
| Vuosikate, euroa/asukas | 784 | 928 |
| Asukasmäärä | 7 599 | 7 758 |

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

| (ulkoiset) | TP 2022 | TP 2021 |
|---|-------------------|------------------|
| Toiminnan rahavirta | | |
| Vuosikate | 5 959 730 | 7 199 954 |
| Satunnaiset erät, netto | 0 | -2 744 178 |
| Tulorahoituksen korjauserät | -278 359 | -292 725 |
| Investointien rahavirta | | |
| Investointimenot | -3 168 976 | -4 170 026 |
| Rahoitusosuudet investointeihin | 239 557 | 250 851 |
| Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot | 559 302 | 28 629 |
| Toiminnan ja investointien rahavirta | 3 311 254 | 272 506 |
| Rahoituksen rahavirta | | |
| Antolainauksen muutos | 10 890 | 52 818 |
| Antolainasaamisten lisäykset | -9 500 | -22 320 |
| Antolainasaamisten vähennykset | 20 390 | 75 138 |
| Lainakannan muutokset | -3 927 476 | 881 644 |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys | 0 | 2 951 560 |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys | -3 427 476 | -2 069 916 |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos | -500 000 | 0 |
| Muut maksuvalmiuden muutokset | 1 300 145 | -715 057 |
| Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut. | 460 | -6 117 |
| Saamisten muutos | 874 435 | -452 265 |
| Korottomien velkojen muutos | 425 250 | -256 675 |
| Rahoituksen rahavirta | -2 616 440 | 219 405 |
| Rahavarojen muutos | 694 814 | 491 911 |
| Rahavarat 31.12. | 9 148 001 | 8 453 187 |
| Rahavarat 1.1. | 8 453 187 | 7 961 277 |
| | 694 814 | 491 911 |

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

| | | |
|--|------------------|---------------|
| Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa | 3 007 750 | 60 109 |
| Investointien tulorahoitus, % | 203,4 | 183,7 |
| Laskennallinen hoitokate | 1,6 | 1,7 |
| Kassan riittävyys, pv | 47 | 46 |
| Asukasmäärä | 7 599 | 7 758 |

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keski saldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

| VASTAAVAA | TP 2022 | TP 2021 |
|--|-------------------|-------------------|
| PYSYVÄT VASTAAVAT | | |
| AINEETTOMAT HYÖDYKKEET | 1 429 287 | 1 459 149 |
| Aineettomat oikeudet | 18 988 | 32 739 |
| Muut pitkäaikaiset menot | 1 410 299 | 1 426 410 |
| AINEELLISET HYÖDYKKEET | 42 747 509 | 44 456 897 |
| Maa- ja vesialueet | 3 599 618 | 3 599 752 |
| Rakennukset | 19 423 031 | 21 729 057 |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet | 18 135 230 | 18 373 673 |
| Koneet ja kalusto | 663 298 | 732 678 |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 926 332 | 21 737 |
| SIJOITUKSET | 10 133 663 | 9 882 653 |
| Osakkeet ja osuudet | 9 662 747 | 9 400 847 |
| Muut lainasaamiset | 345 206 | 356 096 |
| Muut saamiset | 125 711 | 125 711 |
| PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 54 310 460 | 55 798 700 |
| TOIMEKSIANTOJEN VARAT | | |
| Valtion toimeksiannot | 0 | 13 951 |
| TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ | 0 | 13 951 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT | | |
| SAAMISET | 2 067 681 | 2 942 117 |
| PITKÄAIKAISET SAAMISET | 323 094 | 355 404 |
| Muut saamiset | 323 094 | 355 404 |
| LYHYTAIKAISET SAAMISET | 1 744 587 | 2 586 713 |
| Myyntisaamiset | 644 117 | 616 467 |
| Muut saamiset | 460 445 | 288 021 |
| Siirtosaamiset | 640 025 | 1 682 224 |
| RAHOITUSARVOPAPERIT | 6 575 880 | 6 739 501 |
| Muut arvopaperit | 6 575 880 | 6 739 501 |
| RAHAT JA PANKKISAAMISET | 2 572 121 | 1 713 686 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT | 11 215 682 | 11 395 304 |
| VASTAAVAA YHTEENSÄ | 65 526 142 | 67 207 955 |

| VASTATTAVAA | TP 2022 | TP 2021 |
|--|-------------------|-------------------|
| OMA PÄÄOMA | | |
| PERUSPÄÄOMA | 29 511 822 | 29 511 822 |
| EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ | 773 232 | 7 873 |
| TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ | 951 093 | 765 359 |
| OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ | 31 236 147 | 30 285 054 |
| POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET | | |
| Poistoero | 305 935 | 323 124 |
| Vapaaehtoiset varaukset | 900 000 | 0 |
| POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET | 1 205 935 | 323 124 |
| TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT | | |
| Valtion toimeksiannot | 0 | 13 951 |
| Lahjoitusrahastojen pääomat | 99 477 | 99 017 |
| TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ | 99 477 | 112 968 |
| VIERAS PÄÄOMA | | |
| PITKÄAIKAINEN | 11 199 863 | 13 866 485 |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 11 197 963 | 13 866 485 |
| Muut velat | 1 900 | |
| LYHYTAIKAINEN | 21 784 721 | 22 620 324 |
| Joukkovelkakirjalainat | 15 500 000 | 16 000 000 |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 2 002 916 | 2 761 870 |
| Saadut ennakot | 1 147 | 20 693 |
| Lyhytaikaiset ostovelat | 1 114 749 | 911 955 |
| Muut velat | 237 870 | 235 804 |
| Siirtovelat | 2 928 038 | 2 690 003 |
| VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ | 32 984 584 | 36 486 809 |
| VASTATTAVAA | 65 526 142 | 67 207 955 |
| TASEEN TUNNUSLUVUT | | |
| Omavaraisuusaste, % | 49,5 | 45,6 |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, % | 47,9 | 54,7 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa | 32 009 628 | 36 230 169 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa/asukas | 4 212 | 4 670 |
| Kertynyt yli-/alijäämä | 1 724 325 | 773 232 |
| Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas | 227 | 100 |
| Lainakanta 31.12, euroa | 28 700 879 | 32 628 355 |
| Lainakanta 31.12, €/asukas | 3 777 | 4 206 |
| Lainasaamiset, euroa | 345 206 | 356 096 |
| Asukasmäärä | 7 599 | 7 758 |

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta¹⁴. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokra-vastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)

| | TULOT | | MENOT |
|-----------------------------------|---------------|----------------------------------|---------------|
| Toiminta | | Toiminta | |
| Toimintatuotot | 7 811 | Toimintakulut | 63 636 |
| Verotulot | 26 666 | - Valmistus omaan käyttöön | -40 |
| Valtionosuudet | 34 327 | Korkokulut | 230 |
| Korkotuotot | 52 | Muut rahoituskulut | 389 |
| Muut rahoitustuotot | 1 321 | Satunnaiset kulut | |
| Satunnaiset tuotot | 0 | Investoinnit | |
| Tulorahoituksen korjauserät | | Investointimenot | 3 169 |
| - Pysyvien vast. luovutusvoitot | -278 | Rahoitustoiminta | |
| Investoinnit | | Antolainasaamisten lisäykset | 10 |
| Rahoitusosuudet investointeihin | 240 | Pitkäaikaisten lainojen vähennys | 3 427 |
| Pysyvien vastaavien luovutustulot | 559 | Lyhytaikaisten lainojen vähennys | 500 |
| Rahoitustoiminta | | Oman pääoman vähennykset | 0 |
| Antolainasaamisten vähennykset | 20 | Kokonaismenot yhteensä | 71 322 |
| Kokonaistulot yhteensä | 70 717 | | |

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot= -605

Rahavarojen muutokset 695- Maksuvalmiuden muutokset -1300 = -605 (itseisarvojen summa)

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

| | | Yhdistely konsernitilinpäätökseen | |
|------------------|-----------------------------|-----------------------------------|---------------------|
| | | Yhdistelty (kpl) | Ei yhdistelty (kpl) |
| Tytäryhteisöt | | | |
| | Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt | 2 | 2 |
| | Kunnallista liiketoimintaa | 0 | |
| | harjoittavat yhtiöt | | |
| Kuntayhtymät | | 6 | |
| Osakkuusyhteisöt | | 5 | |
| YHTEENSÄ | | 13 | 2 |

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

1. Korjausinvestoinnit vastaavat korjausvastuuta

Vuosikorjaukseen talousarviossa oli varattu 423 671 €. Korjauksiin käytettiin 361 155 €, johon sisältyy Kalliolaakson purkukuluja. (98 513 €) Purkaminen vähentää korjausinvestoinnin tarvetta siltä osin.

2. Energiatohokkuuden parantaminen

- Remontin yhteydessä on uusittu ja korjattu vesikalusteita.
- Ledilamppuja on uusittu sitä mukaa kun on jouduttu vaihtamaan.
- Suljettu 3 kpl kylmiöitä.
- Lämmönjakokeskusten uusimisen suunnitelmat ovat valmiina 3 kiinteistöön. (7 kpl lämmönvaihdinta)

Kustannukset kts. tunnusluku

| | TA 2022 | TP 2022 | Tot % |
|-----------------------------|-----------|-----------|---------|
| Lämmitys (kaukolämpö) | 499 969 € | 474 134 € | 94,83 % |
| Vesi ja jätevesi | 210 299 € | 205 120 € | 97,54 % |
| Sähkö (sis. Lämmityssähkön) | 149 494 € | 138 384 € | 92,57 % |

3. Kiertotalouden monipuolinen edistäminen

- Jätteiden lajittelu ohjeita on jaettu kiinteistöillä ja opastettu nettisivuilla asukkaita.
- Purkukohteessa pyrittiin kierrättämään purkujätteet mahdollisimman tehokkaasti. (Kaikki muut purkujätteet menivät kierrätykseen lukuun ottamatta haitta-aineita)

Kustannukset kts. tunnusluku

| | TA 2022 | TP 2022 | Tot % |
|------------|----------|----------|---------|
| Jätehuolto | 86 387 € | 84 792 € | 98,15 % |

4. Asiakastyytyväisyys/ -kokemus

- Ympäristön tehtiin pääosin kaikissa kiinteistöissä. (istutusten/puiden siistimistä)
- Hovin alueella korjattiin ja uusittiin aitoja.
- Palkittiin pitkäaikaisia asukkaita, jotka olivat asuneet yli 20 v ja 5 kpl
- (jääkaappia tai sähköliesiä jos yli viisi vuotta vanha)
- Jaettu asukkaille opas hyvään asumiseen.

5. Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vastaaviin toimijoihin

- Budjetoitu keskivuokra 8,85 €/asm²/kk. Toteutunut oli 8,71 €/asm² /kk
- Alueellinen keskivuokra on 9,08 /asm²/kk (vrt. 5 naapurikuntien vuokralatoyhtiötä)

6. Vuokra-asuntojen käyttöaste

- Käyttöaste parani edellisestä vuodesta Erätie 9 asukkaiden siirtymisestä yhtiön muihin asuntoihin. Käyttöaste kts. tunnusluku

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 | Tot % |
|------------------------------------|-----------|-----------|-----------|----------|
| Asuin/m ² | 31 207 | 31 134 | 29 641 | 95,20 % |
| Asuntoja | 590 | 588 | 562 | 95,58 % |
| Vuokratulot € | 3 045 584 | 2 902 199 | 2 968 982 | 102,30 % |
| Henkilöstömäärä | 4+1 osap. | 4+1 osap. | 4+1 osap. | |
| Henkilöstökustannukset € | 256 789 | 295 000 | 261 029 | 88,48 % |
| Vuosikorjaukset | 407 409 | 423 671 | 361 156 | 85,24 % |
| Keskivuokra €/asm ² /kk | 8,52 | 8,85 | 8,71 | 98,42 % |
| Käyttöaste | 90,45 % | 91,92 % | 94,43 % | 102,73 % |
| Liikevoitto-% | 2,30 % | 7,98 % | 14,54 % | 182,21 % |
| Omavaraisuusa-% | 29,46 % | | 33,76 % | |
| Oman pääoman tuotto-% | -10,35 % | | 160,33 % | |
| Sijoitetun pääoman tuotto-% | -0,29 % | | 4,98 % | |
| Pääomakulut €/m ² | 2,64 | 2,58 | 2,62 | 101,55 % |

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen perusteluja:

Vuoden aikana myytiin kerrostalohuoneistot Erätie 3 ja 5:stä.

Kalliolaakson rivitalot purettiin vuoden aikana ja Erätie 9 kerrostalon asukkaat irtisanottiin. Asukkaille tarjottiin yhtiön muista taloista asunnot.

Rakennuskannan pienentämisellä saadaan nostettua asuntojen käyttöastetta ja käyttökuluja alhaisemmaksi sekä korjausvelkaa alennettua.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Käyttöasteen paraneminen kasvatti vuokratuottoa arvioitua enemmän.

Terveystalon myynnistä (myyty syksyllä 2021) ja Kalliolaakson purku-urakan kustannusten alentumisesta, johtuen purkukuista säästy 30 000 €. (30 000 € ja 32 515 €)

Korko- ja osinkotuottoja oli 2 829 € ja 31 407 € lisäksi muita tuottoja oli 69 334 €.

Virranniemen säätiön varoja oli käytetty 522,62 €. Jäljellä on 7 030,99 €.

(säätiön sääntöjen 2 §:n mukaiseen tarkoitukseen)

Purkuavustusta saatiin Kalliolaakson purkuun 65 957 € (70 %). Netto purkukuluista oli 94 224,88 €.

Aikaisempien vuosien asuintalovarausta purettiin 314 150,00 € sekä tilikaudelle muodostettiin uusi asuintalovaraus 696 004,37 €.

Lainoja lyhennettiin 834 149,64 €.

Sisäinen valvonta

Päätösten ja sopimusten valmistelu on ollut huolellista ja ne on tehty laillisesti eikä toimivaltaa ole ylitetty. Päätösten käsittely, toimeenpano ja tiedoksianto on tehty oikein ja viivyttämättä. Sopimuksia on valvottu tehokkaasti ja toimintariskit on arvioitu ja tunnistettu. Henkilöstön toiminta on vastuullista ja hyvän hallintotavan mukaista. Tietojärjestelmien turvallisuudesta ja yhtiön omaisuudesta on huolehdittu.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

| | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|------------------------------|------------|------------|------------|
| Läikevaihto | 3 141 987 | 3 079 500 | 3 055 214 |
| Muut tuotot | 121 112 | 0 | 69 335 |
| Henkilöstökulut | -256 789 | -295 000 | -261 030 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -645 243 | -583 115 | -565 829 |
| Kiinteistön hoitokulut | -2 280 553 | -1 945 917 | -1 845 339 |
| Luottotappiot ja oikaisuerät | 0 | 0 | -851 |
| Muut kiinteistön kulut | -5 417 | -9 662 | -7 144 |
| Läikevoitto | 75 098 | 245 805 | 444 356 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | -99 458 | -79 922 | -63 809 |
| Satunnaiset erät | -200 | | |
| Poistoero | 1 616 | 0 | 1 487 |
| Vap.eht.varausten muutos | 23 142 | 0 | -381 854 |
| TP- siirrot yhteensä | 24 758 | -165 883 | -380 367 |
| Tilikauden voitto/-tappio | 199 | 0 | 180 |

Pitkäaikainen vieras pääoma: 6 485 528 euroa (vuonna 2021, 7 307 727 euroa)

Asuintalovaraus yhteensä: 3 664 190 euroa (vuonna 2021, 3 282 336 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja noin 834 149,64 euroa. Kiinteistöveroä yhtiö maksoi 97 878,80 euroa.

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA/ TASE 31.12.2022

| | TP 2022 | TP 2021 |
|---------------------------------------|-------------------|-------------------|
| VASTAAVAA | | |
| Pysyvät vastaavat | | |
| Aineelliset hyödykkeet | | |
| Maa-alueet | 362 861 | 362 861 |
| Liittymismaksut | 345 857 | 377 307 |
| Rakennukset ja rakennelmat | 9 820 644 | 10 346 967 |
| Koneet ja kalusto | 36 980 | 52 453 |
| Aineelliset hyödykkeet yhteensä | 10 566 342 | 11 139 587 |
| Sijoitukset | | |
| Muut saamiset | 185 274 | 199 737 |
| Muut osakkeet ja osuudet | 228 966 | 265 415 |
| Sijoitukset yhteensä | 414 240 | 465 152 |
| Pysyvät vastaavat yhteensä | 10 980 582 | 11 604 739 |
| Vaihtuvat vastaavat | | |
| Vaihto-omaisuus | | |
| Vaihto-omaisuus yhteensä | 0 | 0 |
| Pitkäaikaiset saamiset | | |
| Pitkäaikaiset saamiset yhteensä | 0 | 0 |
| Lyhytaikaiset saamiset | | |
| Saamiset kiinteistön tuotoista | 21 438 | 19 512 |
| Saamiset saman konsernin yrityksiltä | 0 | 1 892 |
| Siirtosaamiset | 9 053 | 4 459 |
| Lyhytaikaiset saamiset yhteensä | 30 491 | 25 863 |
| Rahat ja pankkisaamiset | 570 634 | 344 371 |
| Vaihtuvat vastaavat yhteensä | 601 125 | 370 234 |
| Vastaava yhteensä | 11 581 707 | 11 974 973 |
| VASTATTAVAA | | |
| Oma pääoma | | |
| Osakepääoma | 272 128 | 272 128 |
| Edellisten tilikausien voitto/tappio | -34 953 | -35 152 |
| Tilikauden voitto/tappio | 180 | 199 |
| Oma pääoma yhteensä | 237 355 | 237 176 |
| Tilinpäätössiirtojen kertymä | | |
| Kertynyt poistoero | 39 060 | 40 547 |
| Asuintalovaraukset | 3 664 190 | 3 282 336 |
| Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä | 3 703 250 | 3 322 883 |
| Vieras pääoma | | |
| Pitkäaikainen vieras pääoma | | |
| Lainat rahoituslaitoksilta | 6 067 652 | 6 858 810 |
| Valtiokonttorilainat | 0 | 7 047 |
| Eläkelainat | 90 750 | 108 900 |
| Velat saman konsernin yr. | 327 126 | 332 970 |
| Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä | 6 485 528 | 7 307 727 |
| Lyhytaikainen vieras pääoma | | |
| Saadut ennakot | 25 518 | 29 326 |
| Ostovelat | 181 862 | 119 048 |
| Muut velat | 873 084 | 890 720 |
| Siirtovelat | 75 110 | 68 094 |
| Lyhytaikainen vieras pääoma | 1 155 574 | 1 107 187 |
| Vieras pääoma yhteensä | 7 641 102 | 8 414 914 |

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen sisältyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyössä laadituilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua kaupunginvaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungille jo ennen niiden hyväksymistä tai täytäntöönpanoa. Suunnitelmien tulee perustua tehtyihin toimintaympäristön analyysiin ja riskienarviointiin. Investointien suunnittelussa tulee huomioida myös verosäännökset sekä myös valtiontukia koskeva sääntely ja näiden vaikutukset koko kaupunkikonsernin näkökulmasta tarkasteltuna. Kaikkien merkittävien taloudellisten ratkaisujen osalta tytäryhtiön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksen tekoa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tarvittavat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

Kaupunkikonsernin yhteisöiden toimielimiin valitut luottamushenkilöt raportoivat tarpeen mukaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle yhteisön merkittävimmistä asioista. Kaupunginjohtajalla on tytäryhteisöjen hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarvittaessa luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita yhteisöissä/yhteisöjen edustajien kanssa toimimista varten.

Kaupunginjohtaja seuraa yleisesti kaupunkikonsernin yhteisöjen päätöksentekoa ja asioita. Muut johtoryhmän jäsenet seuraavat erityisesti oman toimialansa yhteisöjä. Tarvittaessa yhteisöjen asioista keskustellaan kaupungin johtoryhmässä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet, konserniohjeen 11.12.2019.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Tytäryhtiön toiminta päättyi 31.12.2021 ja purkumenettely viimeisteltiin alkuvuoden 2022 aikana.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen tulevina vuosina Ylä-Savon soten maksuosuus, Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys) lainakannan tai Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lainakanta eivät enää vaikuta kaupunkikonsernin lainakantaan.

Kaupunkikonsernin talouden kehitykseen vaikuttavat ennen kaikkea kaupungin väestön väheneminen, kaupungin tarjoamien palveluiden toiminnan kannalta olennaisten kiinteistöjen mittava peruskorjaus-/uudisrakennustarve sekä ikärakenteen muuttuminen (valtionosuudet ja verotulot vähenevät).

1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet, konserniohjeen 11.12.2019 § 62 ja se tuli voimaan 1.1.2020. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kaupungin omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan. Valtuuston linjat periaatteet ohjaavat konsernijohtolle kuuluvaa omistajaohjauksen käytännön toteuttamista ja

siihen liittyvää päätöksentekoa. Omistajaohjauksella pyritään varmistamaan kaupunkistrategiaan sisältyvän omistajapolitiikan toteutuminen. Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Miten konsernivalvontaa on kuntakonsernissa järjestetty?

Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden kehitystä on seurattu tilinpäätöstietojen lisäksi osavuosikatsauksen yhteydessä. Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toiminta päättyi 31.12.2021 ja purkumenettely viimeisteltiin alkuvuoden 2022 aikana.

Kaupunki on konsernin kannalta tärkeissä asioissa ohjannut tytäryhtiöiden päätöksentekoa.

Tytäryhteisöissä sekä muissa konserniin kuuluvissa yhteisöissä toimivat kaupungin edustajat ovat tuoneet kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle tiedoksi yhteisöissä käsiteltävänä olevat merkittävimmät asiat. Kaupungin kannan muodostuksessa on näin ollut konsernijohto mukana.

Konserniyhteisöjen asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa on seurattu aktiivisesti esityslistojen ja pöytäkirjojen avulla. Konsernijohtoon suorittaman valvonnan lisäksi johtoryhmän jäsenet seuraavat oman alansa yhteisöjen päätöksentekoa ja toimintaa. Johtoryhmä keskustelee asioista ja valmistelee tarvittaessa konsernivalvontaan liittyvän asian kaupunginhallitukselle.

Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella?

Varsinaisia puutteita yksittäisissä tapauksissa ei ole havaittu. Todennäköisesti konsernivalvonnan tehostaminen tuo esiin valvonnan puutteita. Valvontaa tuleekin tehostaa ja kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella

Konsernivalvonnan kohdealueita:

- Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys
Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa on määritelty konserniohjeessa, ohjeistus on riittävä.
- Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys
Ohjeita on annettu kaupungin edustajille tytäryhteisöissä konserniohjeen mukaisesti, ohjeistus on ollut riittävä.
- Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
Konsernitavoitteita tytäryhteisöille on asetettu vähän eivätkä ne kuvaa riittävästi yhteisön ydintoimintaa. Edellä mainitun takia arviointi on ollut vähäistä.
- Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellista asemaa on seurattu lähinnä osavuosikatsauksen avulla sekä tytäryhteisöjen hallituksen edustajien suullisen informaation avulla. Kaupunginhallitukselle on tiedotettu tytäryhteisöjen merkittävistä ajankohtaisista ja talouteen liittyvistä asioista hallituksen kokousten yhteydessä. Kaupunginhallituksen esityslista sisältää vakiopykälänä kohdan konsernin ajankohtaiset asiat. Erityisistä seurattavista asioista Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toiminta on lopettamiseensa asti vaatinut jatkuvaa seurantaa.
- Sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa.
- Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö
Keskitettyjä konsernitoimintoja ei ole käytössä.
- Tiedonkulku ja sen toimivuus
Tytäryhteisöjen ja kaupungin välinen tiedonkulku on parantunut kertomusvuoden aikana.
- Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen
Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä tekee esityksen tytäryhteisöjen hallituksiin valittavista edustajista.

Riskienhallinnan järjestäminen kaupunkikonsernissa:

- Tytäryhteisöissä hyväksytyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja niiden ohjeiden mukaisuus
Tytäryhteisöt ovat toimittaneet kaupungille hyväksymiään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita.
- Tytäryhteisöjen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus sekä konserniohjeen mukaisuus
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet.
- Kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus konsernijohdolle ja asiantuntemuksen riittävyys
Riskienhallinta ja seuranta ovat vastuutettu konsernijohdolle konserniohjeessa. Asiantuntemuksen riittävyyttä on hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella.
- Merkittävimpien riskien ajantasainen raportointi ja raportoinnin ohjeistuksen mukaisuus (dokumentoitu toimintatapa)
Merkittävimmät riskit raportoidaan talousarviossa ja toimintakertomuksessa kaupunkitasolla sekä tytäryhteisöittäin. Raportointiin on Excel – työkalu.
- Onnistuminen kaupunkikonsernin toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.
Kaupunkikonsernissa ei ole tehty riskien ajallista ja rahamääräistä ennakointia.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

| | TP 2022 | TP 2021 |
|---|--------------------|--------------------|
| Toimintatuotot | 51 498 713 | 49 543 978 |
| Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta | 149 785 | 96 968 |
| Toimintakulut | -108 901 402 | -104 272 543 |
| Toimintakate | -57 252 904 | -54 631 597 |
| Verotulot | 26 563 121 | 26 492 929 |
| Valtionosuudet | 38 806 672 | 37 215 667 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | | |
| Korkotuotot | 55 166 | 91 850 |
| Muut rahoitustuotot | 1 360 942 | 1 251 638 |
| Korkokulut | -440 659 | -391 099 |
| Muut rahoituskulut | -453 778 | -104 309 |
| Vuosikate | 8 638 560 | 9 925 079 |
| Poistot ja arvonalentumiset | | |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -6 520 643 | -5 556 966 |
| Arvonalentumiset | -217 343 | -565 793 |
| Satunnaiset erät | -651 | -735 998 |
| Tilikauden tulos | 1 899 923 | 3 066 323 |
| Tilinpäätössiirrot | 8 122 | 5 345 |
| Tilikauden verot | -3 891 | -4 908 |
| Laskennalliset verot | -76 396 | 616 |
| Vähemmistöosuudet | 513 | -6 267 |
| TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ | 1 828 271 | 3 061 108 |
| KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT | | |
| Toimintatuotot / Toimintakulut, % | 47,3 | 47,5 |
| Vuosikate / Poistot, % | 128 | 162 |
| Vuosikate, euroa/asukas | 1 137 | 1 279 |
| Asukasmäärä | 7 599 | 7 759 |

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

| | TP 2022 | TP 2021 |
|--|------------------|------------------|
| Toiminnan rahavirta | | |
| Vuosikate | 8 638 560 | 9 925 079 |
| Satunnaiset erät | -651 | -735 998 |
| Tilikauden verot | -3 891 | -4 908 |
| Tulorahoituksen korjauserät | -574 638 | -26 867 |
| | 8 059 379 | 9 157 306 |
| Investointien rahavirta | | |
| Investointimenot | -7 428 485 | -8 648 333 |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin | 250 086 | 360 824 |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | 682 730 | 481 260 |
| | -6 495 669 | -7 806 248 |
| Toiminnan ja investointien rahavirta | 1 563 710 | 1 351 058 |
| Rahoituksen rahavirta | | |
| Antolainauksen muutokset | | |
| Antolainasaamisten lisäykset | -9 837 | -24 725 |
| Antolainasaamisten vähennykset | 28 890 | 2 175 |
| | 19 053 | -22 550 |
| Lainakannan muutokset | | |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys | 3 372 412 | 5 257 354 |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys | -5 136 703 | -3 642 908 |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos | 936 084 | 266 203 |
| | -828 207 | 1 880 649 |
| Oman pääoman muutokset | 1 934 | -1 894 954 |
| Muut maksuvalmiuden muutokset | | |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset | -9 370 | -2 893 |
| Vaihto-omaisuuden muutos | 61 919 | 38 811 |
| Saamisten muutos | -16 581 | 24 619 |
| Korottomien velkojen muutos | 1 134 800 | -124 285 |
| | 1 170 769 | -63 748 |
| Rahoituksen rahavirta yhteensä | 363 549 | -100 603 |
| Rahavarojen muutos * | 1 927 259 | 1 250 456 |
| *Rahavarojen muutos | | |
| Rahavarat 31.12. | 17 274 699 | 15 347 440 |
| Rahavarat 1.1. | 15 347 440 | 14 096 984 |
| Rahavarojen muutos | 1 927 259 | 1 250 456 |
| KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT | | |
| Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € | 3 633 059 | 2 069 349 |
| Investointien tulorahoitus, % | 120,3 | 119,8 |
| Lainanhoitokate | 1,3 | 1,4 |
| Kassan riittävyys, pv | 52 | 48 |

KONSERNITASE

| | 31.12.2022 | 31.12.2021 |
|--|--------------------|--------------------|
| VASTAAVAA | | |
| PYSYVÄT VASTAAVAT | | |
| Aineettomat hyödykkeet | | |
| Aineettomat oikeudet | 384 191 | 452 966 |
| Muut pitkävaikutteiset menot | 1 484 653 | 1 500 631 |
| Ennakkomaksut | 5 673 | 232 |
| Aineettomat hyödykkeet yhteensä | 1 874 517 | 1 953 829 |
| | | |
| Aineelliset hyödykkeet | | |
| Maa- ja vesialueet | 4 510 997 | 4 501 471 |
| Rakennukset | 46 353 305 | 48 164 244 |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet | 18 897 984 | 18 695 197 |
| Koneet ja kalusto | 2 527 689 | 2 528 192 |
| Muut aineelliset hyödykkeet | 102 604 | 83 516 |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 5 180 431 | 3 783 925 |
| Aineelliset hyödykkeet yhteensä | 77 573 011 | 77 756 545 |
| | | |
| Sijoitukset | | |
| Osakkeet ja osuudet | 5 672 121 | 5 129 909 |
| Joukkovelkakirjalainasaamiset | 2 563 | 6 824 |
| Muut lainasaamiset | 17 281 | 17 281 |
| Muut saamiset | 381 550 | 396 342 |
| Sijoitukset yhteensä | 6 073 516 | 5 550 356 |
| PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 85 521 045 | 85 260 731 |
| | | |
| TOIMEKSIANTOJEN VARAT | | |
| Valtion toimeksiannot | 152 990 | 160 586 |
| Lahjoitusrahastojen erityiskatteet | 94 294 | 70 528 |
| Muut toimeksiantojen varat | 23 315 | 23 714 |
| TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ | 270 599 | 254 828 |
| | | |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT | | |
| Aineet ja tarvikkeet | 216 739 | 244 452 |
| Muu vaihto-omaisuus | 135 986 | 170 193 |
| Vaihto-omaisuus yhteensä | 352 725 | 414 645 |
| | | |
| Saamiset | | |
| Pitkäaikaiset saamiset | | |
| Myyntisaamiset(pit) | | |
| Lainasaamiset(pit) | | |
| Muut saamiset(pit) | 323 094 | 357 029 |
| Siirtosaamiset (pit) | 259 | 263 |
| Pitkäaikaiset saamiset yhteensä | 323 353 | 357 292 |
| | | |
| Lyhytaikaiset saamiset | | |
| Myyntisaamiset (lyh) | 1 929 223 | 1 719 122 |
| Lainasaamiset (lyh) | 28 560 | 124 065 |
| Muut saamiset (lyh) | 1 403 538 | 680 951 |
| Siirtosaamiset (lyh) | 1 569 924 | 2 356 588 |
| Lyhytaikaiset saamiset yhteensä | 4 931 245 | 4 880 726 |
| Saamiset yhteensä | 5 254 598 | 5 238 018 |
| | | |
| Rahoitusarvopaperit | | |
| Osakkeet ja osuudet | | |
| Joukkovelkakirjalainasaamiset | | |
| Muut arvopaperit | 6 989 451 | 7 552 142 |
| Rahoitusarvopaperit yhteensä | 6 989 451 | 7 552 142 |
| Rahat ja pankkisaamiset | 10 285 247 | 7 795 297 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 22 882 024 | 21 000 104 |
| | | |
| VASTAAVAA YHTEENSÄ | 108 673 665 | 106 515 660 |

| | 31.12.2022 | 31.12.2021 |
|--|--------------------|--------------------|
| VASTATTAVAA OMA PÄÄOMA | | |
| Peruspääoma | 29 511 822 | 29 511 822 |
| Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat | 653 | 653 |
| Arvonkorotusrahassto | 55 070 | 64 893 |
| Muut omat rahastot | 333 772 | 335 843 |
| Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) | 8 392 948 | 5 240 646 |
| Tilikauden ylijäämä (alijäämä) | 1 828 271 | 3 061 108 |
| OMA PÄÄOMAYHTEENSÄ | 40 122 536 | 38 214 965 |
| VÄHEMMISTÖOSUUDET | 186 180 | 186 661 |
| PAKOLLISET VARAUKSET | | |
| Eläkevaraukset | | |
| Muut pakolliset varaukset | 544 644 | 685 692 |
| Pakolliset varaukset yhteensä | 544 644 | 685 692 |
| TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT | | |
| Valtion toimeksiannot | 156 023 | 163 287 |
| Lahjoitusrahastojen pääomat | 200 996 | 182 300 |
| Muut toimeksiantojen pääomat | 40 249 | 42 799 |
| Toimeksiantojen pääomat yhteensä | 397 268 | 388 386 |
| VIERAS PÄÄOMA | | |
| Pitkäaikainen | | |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pit) | 32 612 685 | 33 581 301 |
| Lainat julkisyhteisöiltä | 144 872 | 115 947 |
| Muut velat | 1 900 | 0 |
| Siirtovelat | 52 083 | 52 083 |
| Laskennallinen verovelka | 656 467 | 661 096 |
| Pitkäaikainen yhteensä | 33 468 008 | 34 410 427 |
| Lyhytaikainen | | |
| Joukkovelkakirjalainat (lyh) | 15 568 240 | 16 272 959 |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyh) | 5 552 164 | 4 729 057 |
| Lainat julkisyhteisöiltä (lyh) | 18 150 | 25 054 |
| Lainat muilta luotonantajilta (lyh) | 0 | 0 |
| Saadut ennakot(lyh) | 238 845 | 278 461 |
| Ostovelat(lyh) | 4 668 074 | 3 207 288 |
| Muut velat (lyh.aik) | 510 981 | 474 380 |
| Siirtovelat(lyh) | 7 300 461 | 7 625 331 |
| Laskennallinen verovelka | 98 115 | 16 998 |
| Lyhytaikainen yhteensä | 33 955 029 | 32 629 528 |
| VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ | 67 423 037 | 67 039 955 |
| VASTATTAVAA YHTEENSÄ | 108 673 665 | 106 515 660 |
| KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT | | |
| Omavaraisuusaste, % | 37,2 | 36,1 |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, % | 57,5 | 58,9 |
| Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa/asukas | 7 893 | 7 887 |
| Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa | 59 978 907 | 61 186 482 |
| Kertynyt yli-/alijäämä, euroa | 10 220 655 | 8 301 754 |
| Kertynyt yli-/alijäämä, euroa / asukas | 1 345 | 1 070 |
| Konsernin lainakanta, euroa / asukas | 7 093 | 7 054 |
| Konsernin lainakanta 31.12.,euroa | 53 899 707 | 54 724 318 |
| Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa | 19 844 | 24 105 |
| Asukasmäärä 31.12. | 7 599 | 7 758 |

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 1 833 904,23 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 17 189,00 euroa
2. Muodostetaan investointivarausta 900 000,00 euroa
3. Tilikauden ylijäämä 951 093,23 euroa lisätään edellisten tilikausien ylijäämään

Tämän jälkeen taseen ylijäämää on 1 724 325,13 euroa.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kiuruveden kaupungin taseessa on ylijäämää 31.12.2022 jälkeen 1 724 325,13 euroa. Siten kuntalain mukaista kattamatonta alijäämää ei ole kunnan taseessa.

Vuonna 2022 toteutuneita sopeutumistoimenpiteitä

- Hankinnat on tarkkaan harkittu
- 1.8.2020 Luonnossa kotonaan Rytkyn päiväkodin lakkautus
- *tämän vaikutus näkyy edelleen siinä, että varhaiskasvatuspalvelua on jouduttu järjestämään Rytkyllä Rytkyn kylän ja sen lähialueen lapsiperheille. Palkattu määräaikainen työntekijä. Tilavuokrat ja ateriapalvelut säästyivät.*
- Lähteen ryhmäperhepäiväkotitoiminta ja Pikku-Lähteen ryhmäperhepäiväkotitoiminta lopetti toimintansa **1.8.2022**.
- Varhaiskasvatustalouden mukaan kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatustalouden turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Lähteen ryhmäperhepäiväkodissa ja Pikku- Lähteen ryhmäperhepäivähoitokodissa olevat lapset sijoitettiin kunnalliseen varhaiskasvatukseen sekä yksityiselle palveluntuottajalle. Kunnan palvelujen lakkauttaminen (ryhmisten lopettaminen) johti siihen, että palvelusetelien tarve kasvoi huoltajien hakiessa näille lapsille palveluseteliä.
- Vuorohoidon tarve on kasvanut. Vuorohoitoon on tullut paljon pieniä alle 3 v lapsia. Tämän vuoksi määräaikaisia työntekijöitä on jouduttu palkkaamaan.
- Varhaiskasvatustalouden asiakasmaksujen tuloeroja muutettiin **1.8.2022** alkaen. Tämä muutos on näkynyt asiakasmaksujen pienenemisenä. Maksujen alentaminen on hiukan nostanut myös lasten varhaiskasvatustalouden osallistumisastetta.
- Tuen järjestämistä yhtenäistettiin perusopetuksen kanssa. Hallituksen esityksen mukaan varhaiskasvatustalouteen kirjataan lapsen oikeus kolmiportaiseen tukeen, tuen toteutus sekä tuen tarpeen arviointi, tuen muodot sekä tukipalvelut. Laki tuli voimaan **1.8.2022**. Lakimuutoksen myötä

- kustannuksia on tullut erityisestä tuesta ja tukipalvelusta annettavien päätösten valmisteluista. Työaikaa on käytetty suunnitteluun, erilaisten lomakkeiden ja tietojärjestelmien pohjien tekemiseen.
- Sijaismäärärahojen tarve on kasvanut johtuen **1.8.2021** varhaiskasvatustalouteen tulleesta tarkennuksesta päiväkotiryhmien suhdeluista. Lasten ja vastuuhenkilöiden suhdelu ei voi ylittyä henkilöstöstä johtuvasta syystä. Tilapäinen ylitys on mahdollista vain lapsen hoitoajan ennakoimattoman muutoksen vuoksi.
 - Kiuruvesi on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kestää **1.8.2021- 31.5.2024**. Osa kokeiluun kuuluvista esioppilaista ja varsinaista esiopetusvuottaan käyvistä esioppilaista on sijoittunut yksityiseen varhaiskasvatukseen. Tämä on tarkoittanut palvelusetelikustannusten nousua. Kokeilu on tuonut myös mukanaan paljon kokeilun hallinnointia, joka on lisännyt varhaiskasvatuksen johtajan ja toimistosihteerin työmäärää.
 - Opettajien virkoja on jätetty täyttämättä.
 - Tuntikehystä on leikattu kaikilta kouluilta. Esimerkiksi Nivalla tämä näkyy siten, että jakotunteja ei enää ole tuntikehyksessä luokilla 3–6, vaan ne on järjestetty hankerahoin.
 - Koulujen käytössä olevista kehysrahoista on leikattu kaikilta kouluilta 5 %
 - Vakituksia ohjaajia on vähennetty, kaikkia avoimeksi tulleita paikkoja ei ole täytetty.
 - Yleisesti pyrimme vähentämään lyhytaikaisten sijaisten ottoa. Siinä missä voimme, olemme järjestäneet sijaisuudet sisäisin järjestelyin. Huomioiden oppilasaines, tämä ei kuitenkaan ole aina mahdollista, sillä resursseja on ylipäänsä vähennetty.
 - Nivalla ja yläkoululla on myös lisätty jatkuvasti yhteisten opettajien määrää. Tällä järjestelyllä olemme pystyneet tarjoamaan aineenopettajille riittävästi tunteja sekä hakemaan säästöjä perusopetusta kokonaisuutena ajatellen.
 - Työhön liittyvää matkustamista ei ole perusopetuksessa juurikaan ollut, vaan koulutuksiin ja muihin tapahtumiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan etänä.
 - Aamu- ja iltapäiväkerhon työvuorot on suunniteltu tarkasti, jolloin työtunneissa on säästetty.
 - Aamu- ja iltapäiväkerhon taksoja on tarkistettu lakisääteiseen maksimiin syksystä 2022. Tosin samalla myös suurien tai vähävaraisten perheiden maksuvelvoitetta on helpotettu.
 - Henkilöstön säästövapaat - purettu mahdollisuuksien mukaan
 - Kiinteistöveroselvityksen II-vaihe on käynnistetty vuonna 2022
 - Palvelukeskuksen hinnasto on päivitetty ja taksat tarkistettu (tekla 30.8.2022)
 - Jäteveden käyttömaksua on nostettu vuodelle 2023 (+ 0,20 €/m³ alv 0%)
 - Uusi maksu 2,39 €/m³ (alv 0 %)
 - Teollisuuskiinteistön myynti osoitteessa Metallitie 2
 - Vanhan lääkäritalon purkaminen
 - Talvikunnossapidon sopimusten kilpailutus ja hoitoalueiden tarkentaminen
 - Palvelukeskuksessa osa vuodesta 2022 menttiin yhden viranhaltijan vajauksella
 - Suosittu etäkokouksia ja työhön liittyvää matkustamista vähennetty

Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevana vuosina.

Selonteko kuluvana vuonna voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä

Verotulojen arvioinnissa kaupunki on luottanut Kuntaliiton laatimaan veroennustekehikkoon ja näin se tulee todennäköisesti tekemään jatkossakin. Vuosien kokemuksen perusteella talousarvioon on kirjattu veroennustekehikon lukua pienempi luku.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Vuoden 2022 aikana talouden tasapainotusohjelmassa olevien toimenpiteiden täytäntöönpanoa on jatkettu. Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina. Talouden tasapainotustyössä tulee ottaa huomioon kulloinkin tapahtuvat olennaiset muutokset toimintaympäristössä.

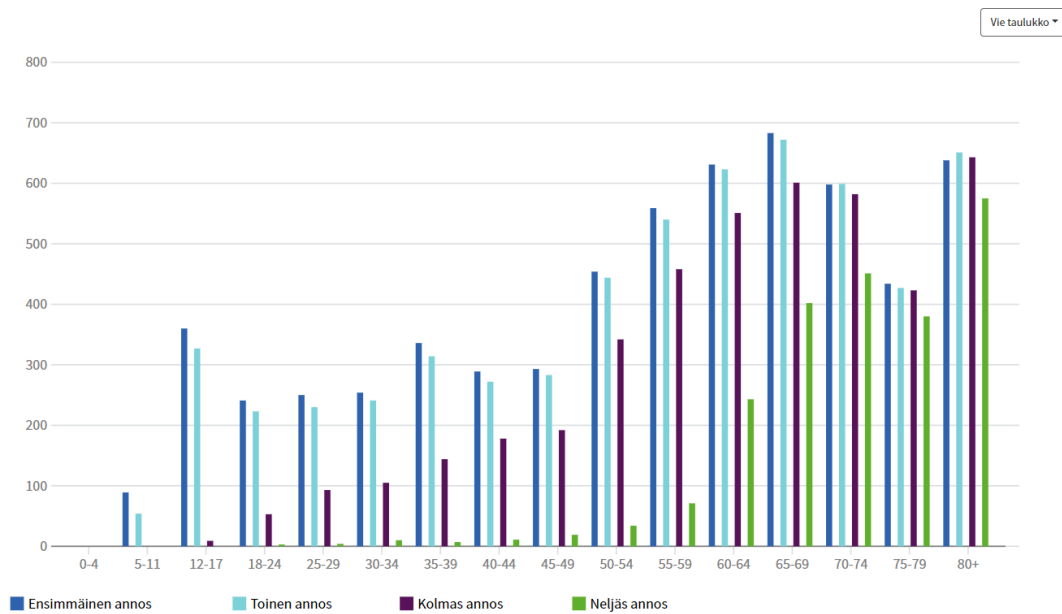
Koronavirusepidemia

Maailmanlaajuisen koronavirusepidemian vaikutukset Suomessa alkoivat maaliskuussa 2020. THL:n tiedotteen mukaan (1.3.2023) epidemiatilanne on Suomessa tällä hetkellä rauhallinen, eikä keväällä ole toistaiseksi odotettavissa viime vuoden kaltaisia epidemia-aaltoja. Potilasmäärät ovat laskeneet huomattavasti sekä erikoissairaanhoidossa että perusterveydenhuollossa. Myös koronasta johtuvia kuolemia todetaan aiempaa vähemmän.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän johdolla on suoritettu koronarokotuksia kansallisen ohjeistuksen mukaisesti.

Koronarokotukset yhteensä alueittain ja ikäryhmittäin

Annetut annokset ikäryhmittäin alueella Kiuruvesi



| Annettuja annoksia | Ensimmäinen annos | Toinen annos | Kolmas annos | Neljäs annos | Kaikki annokset |
|---------------------------|--------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|------------------------|
| 0-4 | - | - | - | - | - |
| 5-11 | 89 | 54 | 0 | 0 | 143 |
| 12-17 | 360 | 327 | 9 | 0 | 696 |
| 18-24 | 241 | 223 | 53 | 3 | 520 |
| 25-29 | 250 | 230 | 93 | 4 | 577 |
| 30-34 | 254 | 241 | 105 | 10 | 610 |
| 35-39 | 336 | 314 | 144 | 7 | 801 |
| 40-44 | 289 | 272 | 178 | 11 | 750 |
| 45-49 | 293 | 283 | 192 | 19 | 787 |
| 50-54 | 454 | 444 | 342 | 34 | 1 274 |
| 55-59 | 559 | 540 | 458 | 71 | 1 628 |
| 60-64 | 631 | 623 | 551 | 243 | 2 048 |
| 65-69 | 683 | 672 | 601 | 402 | 2 358 |
| 70-74 | 598 | 599 | 582 | 451 | 2 230 |
| 75-79 | 434 | 427 | 423 | 380 | 1 664 |
| 80+ | 638 | 651 | 643 | 575 | 2 507 |
| Yhteensä | 6 109 | 5 900 | 4 374 | 2 210 | 18 593 |

0–17-vuotiaiden ja osuus kaikista annoksista 839 sekä 18-vuotiaat ja sitä vanhemmat 17 754 annosta.

(Lähde THL COVID-19-rokotusten edistyminen, tilanne 21.2.2023)

Koronarajoituksista on luovuttu. Tartuntatautilain mukaiset, esimerkiksi tapahtumia, asiakastiloja ja ravintoloita koskeneet väliaikaiset velvoitteet ovat päättyneet 30.6.2022. Epidemiatilanne voi kuitenkin muuttua, ja viranomaiset varautuvat siihen.

Koronavirus aiheuttaa edelleen tartuntoja, mutta laajoista rajoituksista on voitu luopua. Jokainen voi omalla toiminnallaan ehkäistä viruksen leviämistä. Rokotukset suojaavat vakavammilta tautimuodoilta hyvin.

<https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitukset-ja-suositukset>

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen, sosiaalitoimi ja terveydenhuolto (sisältää maksuosuuden Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle)

YLEISHALLINTO

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinto huolehtii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Se avustaa ja tukee kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Edelleen se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Vuonna 2022 Kiuruveden kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Myös seuraavina vuosina kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen, jotta taseessa on ns. puskuria mahdollisten huonojen vuosien varalle.**

Tavoite toteutui. Vuoden 2021 tilinpäätöksen tilikauden ylijäämä oli 765 358,68 euroa, joka lisättiin edellisten tilikausien ylijäämään. Taseeseen muodostui 773 231,90 euroa ylijäämää.

Kun tilikauden 2022 tilikauden ylijäämä 951 093,23 € lisätään omaan pääomaan, kertyy taseeseen ylijäämää yhteensä 1 724 325,13 €.

Tavoitteen toteutumiseen vaikutti osaltaan kaupungin tehostunut toiminta talouden tasapainotusohjelman mukaisesti

2. Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen ja varautuminen sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Taloushallintoon suoritettujen päivitysten mukaisesti kuntatalouden taloustiedot on saatu raportoitua Valtiokonttorille ohjeistuksen mukaisesti. Ruokapalvelutyöntekijöiden ja Kiuruveden kaupungin ruokahuollon siirtyminen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle ja sieltä edelleen in-house yhtiö Servica Oy:n palvelukseen ja hoidettavaksi tapahtui vuodenvaihteessa 2022. Lisäksi koulukuraattori ja -psykologi siirtyivät hyvinvointialueen palvelukseen vuodenvaihteessa 2022. Kaupungin omistamien hyvinvointialueen ja Servica Oy:n toiminnassaan tarvitsemien tilojen vuokrauksesta päästiin sopimukseen vuoden 2022 aikana. Kuntien ja hyvinvointialueen välillä tarpeelliset tietojen siirrot ja järjestelmien yhteensovittaminen tapahtui vuoden 2022 loppuun mennessä.

3. Uuden valtuuston ja uuden johtoryhmän työskentelyn vakiintuminen. Uuden strategian jalkauttaminen kaupungin toimintaan sekä työskentelytapojen muuttaminen yhä tehokkaammaksi hyödyntäen sähköisiä järjestelmiä.

Kiuruveden kaupungin uusi kaupungin strategia valmistui ja vahvistettiin keväällä 2022.

Sähköisen asianhallintajärjestelmän laajentaminen sähköisen säilyttämisen järjestelmän kilpailuttamisen kautta suoritettiin loppuvuonna 2022. Sähköisen säilyttämisen järjestelmän käyttöönottoprojekti aloitettiin syyskuun alkuun 2022. Järjestelmää tullaan edelleen tarvittavilta osin kehittämään ja päivittämään ottamalla uusia sähköisiä toimintoja käyttöön.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|----------|------------|------------|-------|------------|
| Yleishallinto | | | | | | |
| Toimintatulot | 485 175 | -257 255 | 227 920 | 223 694 | 98 | 219 930 |
| Toimintamenot | -2 376 229 | -171 199 | -2 547 428 | -2 452 830 | 96 | -2 447 312 |
| Toimintakate (netto) | -1 891 054 | -428 454 | -2 319 508 | -2 229 135 | 96 | -2 227 382 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -34 316 | 6 402 | -27 914 | -27 914 | 100 | -78 940 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -44 119 | 0 | -44 119 | -45 110 | 102 | -51 033 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -2 454 664 | -164 797 | -2 619 461 | -2 525 854 | 96 | -2 577 284 |

RUOKAHUOLTO

Vastuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Asiakkaille tuotetaan laadukkaat ja ravitsemuksellisesti täysipainoiset, asiakkaiden hyvinvointia tukevat ateriapalvelut kustannustehokkaasti lähi- ja luomuruuan mahdollisuudet hyödyntäen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Edistetään olemassa olevien resurssien puitteissa kotimaisten raaka-aineiden sekä lähi- ja luomuruuan käyttöä. Pyritään ruokapalvelujen kaikissa toiminnoissa toimimaan mahdollisimman resurssiviisaasti ja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.**

Lähiruuan osuus kaikista elintarvikehankinnoista on ollut 20,5 % (vuonna 2021 19,9 %) ja luomuruuan osuus 2,2 % (vuonna 2021 2,6 %). Luomusta maitoa ja maitotaloustuotteita oli 67,77 %. (vuonna 2021 66,4 %).

Kaikki maitotaloustuotteet, lihat ja lihavalmistet, leipomotuotteet ja valmis ruoka ovat kotimaisia. Kokonaiset tuorejuurekset ovat pääasiassa kotimaisia. Jatkojalosteet ovat sesongin mukaan joko koti- tai ulkomaista alkuperää.

Ruuan menekkiä on seurattu aktiivisesti ja seurannasta saatua tietoa on hyödynnetty tuotannon suunnittelussa.

Ylijäämäruokaa on myyty koulujen ja varhaiskasvatusyksiköitten henkilökunnalle

- 2. Jatketaan seudullista yhteistyötä ja verkostoitumista ruokapalvelujen kehittämisen tukena. Kehitetään yhteistyötä tilaajien kanssa.**

Kiuruveden ruokahuollon liiketoiminnan siirtyessä Servica Oy:lle 31.12.2022, päätettiin myös Jamix-tuotannonohjausjärjestelmän masterpääkäyttäjäsopimus Vieremän ja Sonkajärven kuntien kanssa 31.12.2022.

Seudullinen yhteistyö ja verkostoituminen keskittyi vuonna 2022 hyvinvointialueiden voimaannollistamisnopeuksella Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmisteluun liittyvään yhteistyöhön sekä ruokahuollon liiketoiminnan siirtoon Servica Oy:lle.

2/2022 alkaen Pihlajakodille on ateriat toimitettu yksittäispakattuina.

- 3. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistetään koulutuksen, työsuunnittelun ja esimiestyön kautta sekä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa muita työhyvinvointia tukevia keinoja käyttäen. Mm. oppisopimuskoulutuksen avulla pyritään varmistamaan ammattitaitoisen työvoiman saatavuus myös tulevaisuudessa.**

Työsuunnittelussa ja työn kuormittavuuden seurannassa käytetään Titania -ohjelman raportointia hyväksi. Työterveyshuollon kanssa on tehty aktiivista yhteistyötä. Korona-poissaolot ovat edelleen aiheuttaneet kuormitusta myös sijaisten tarpeeseen.

Hyvinvointialueuudistus ja liiketoiminnansiirtoon Servica Oy:lle liittyvä päätöksentekoprosessi työllistivät erityisesti esimiestasoa. Tulevaisuuteen liittyvä epävarmuus ja uhkakuvat kuormitti koko ruokahuollon henkilöstöä. Tammikuussa kaupunginjohtaja kävi ruokahuollon kuukausipalaverissa kertomassa Pohjois-Savon HVA:n valmistelun tilanteesta. HVA-uudistusta käsiteltiin myös muissa kuukausikokouksissa ja kuukausikokousten muistiot jaettiin henkilöstölle tiedoksi. Henkilöstölle

pidettiin toukokuussa ja marraskuussa kaupungin ja Servica Oy:n yhteiset infotilaisuudet. Viikosta 40 alkaen Servica Oy julkaisi siirtyvälle henkilöstölle henkilöstötiedotteet, jotka jaettiin sähköpostin kautta siirtyvälle henkilöstölle.

Ruokahuollolla oli 31.5.2022 asti Kuntarekry -palvelussa jatkuva haku eripituisiin määräaikaisiin ravitsemistyöntekijän tehtäviin sekä oppisopimuskoulutukseen. Haku poiki muutaman yksittäisen yhteydenoton, mutta ne eivät johtaneet tuloksiin. Syksyllä hakua ei jatkettu, koska päätös Servicalle siirtymisestä oli tehty.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|--------------------|---------|---------|---------|
| Ateriasuoritteita: | | | |
| * ruokahuolto | 387 642 | 412 900 | 398 849 |

Kaikkien suoritteiden toteutumaprosentti on yhteensä 96,6 %.

Elintarvikehankinnoissa kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että käytettävistä raaka-aineista mahdollisimman suuri osa on kotimaista alkuperää. Lähi- ja luomuruokaan on panostettu resurssien ja saatavuuden mukaan kaupunkistrategiaa noudattaen.

Elintarvikehankinnat toteutuvat Sansia Oy:n hankintasopimuksiin perustuen. Sansia Oy tekee kilpailutusyhteistyötä Pirkanmaan Voimia Oy:n ja Tuomi Logistiikka Oy:n kanssa tarkoituksenaan saada hintaetua suuremmilla hankintavolyymeilla. Ainoastaan satokautena suora hankintoina tuottajilta ja poimijoilta ostettavat puutarha- ja metsämarjat ovat sopimusten ulkopuolella. Tukku elintarvikkeiden yhteishankintasopimus astui voimaan 18.7.2022 ja se on voimassa toistaiseksi. Tarjouspyynnössä tuotteilta on edellytetty mm. jäljitettävyyttä sekä Naseva tms. järjestelmän mukaista tuotantoa. Tuoreen perunan ja sesonkituotteiden kilpailutus toteutettiin v. 2022 ja sopimus astuu voimaan 1.1.2023.

Vuonna 2022 tuli useita hinnankorotusilmoituksia lähes kaikilta toimittajilta. Lähtötoimittajista hinnankorotusilmoituksen antoivat leipomo ja perunan toimittaja. Hinnankorotusilmoitukset koskivat sekä tuotehintoja että kuljetuksen hintoja.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|------------|-------|------------|
| Ruokahuolto | | | | | | |
| Toimintatulot | 2 117 965 | 191 580 | 2 309 545 | 2 254 297 | 98 | 2 123 181 |
| Toimintamenot | -2 005 635 | 0 | -2 005 635 | -1 996 962 | 100 | -1 967 004 |
| Toimintakate (netto) | 112 330 | 191 580 | 303 910 | 257 335 | 85 | 156 177 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -53 330 | 4 124 | -49 206 | -49 206 | 100 | -56 528 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -62 373 | 0 | -62 373 | -65 496 | 105 | -63 103 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -2 121 338 | 4 124 | -2 117 214 | -2 111 664 | 100 | -2 086 635 |

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät kaupunkistrategian 2022–2025 mukaisesti (kaupunginvaltuusto 11.04.2022 § 11). Kiuruveden kaupunkistrategia on koko kaupungin yhteinen tahdonilmaus Kiuruveden kehittämisen suuntaviivoista. Suunnitelmaan on koottu ne tavoitteet, joilla parannetaan kiuruvetisten hyvinvointia, tuetaan Kiuruveden ja koko alueen yritys- ja elinkeinoelämän kilpailukykyä, vahvistetaan osaamista sekä yhteisöllisyyttä. Elinkeino- ja yritysohjelma on tehty Kiuruveden kaupungin elinkeinopoliittisten toimenpiteiden strategiseksi perustaksi (kaupunginvaltuusto 11.04.2022 § 50).

Elinkeinopalvelut muodostuvat yritysneuvonnasta sisältäen myös maatilojen sivuelinkeinojen neuvonnan. Elinkeinopalvelut pitää sisällään myös oman alan hankkeet ja yhteistyön eri hanketoimijoiden kanssa. Elinkeinopalvelut on osallistunut markkinointitoimenpiteisiin elinkeinojen osalta ja hankevalmisteluun sekä TE -2024 palvelu uudistukseen yritysneuvojan työpanoksella niissä asioissa, jotka liittyvät elinkeinoihin. Elinkeinopalvelut on ollut yritysneuvojan ja toimistosihteerin 20 %:n työpanoksella mukana tilapäisen suojelun tarpeessa olevien ukrainalaisten kotouttamisessa ja työllistämisen edistämisessä mukana. Lisäksi elinkeinopalvelut on tehnyt tiivistä yhteistyötä työvoiman hankintaan ja ulkomaalaisten työllistämiseksi yrityksiin eri hanketoimijoiden, TE-palveluiden, Eures ja VEKO-hankkeen kanssa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. YRITYSNEUVONTA

Uusien yritysten perustaminen: 27 kpl

Yrityksiä lopetettiin 26 kpl

Ensiasiakaskontaktien määrä: 76

Vuoden 2022 lopussa oli Kiuruvedellä yrityksiä 882 kpl.

Vuonna 2022 perustettiin 27 kpl uusia yrityksiä, kun vastaava luku oli vuonna 2021 33 kpl. Ensiasiakaskontaktien lukumäärä oli 76. Käytännössä asiakastapaamisia on 2–3 kertaa/asiakas. Ensiasiakaskontaktien määrä toteutui paremmin kuin olisi uskonut epävarman taloudellisen tilanteen takia, mutta moni yritystoimintaa suunnitteleva varasi neuvonta-ajan loppuvuodesta, koska maailman poliittinen tilanne hieman tasaantui. Mutta moni yritystoimintaa suunnitellut, siirsi kuitenkin yrityksen perustamista epävarman maailman taloustilanteen takia ja kallistuneen energian sekä kustannusten nousun takia. Syynä alhaisempaan uusyrityspenstantaan oli selkeästi Ukrainan sota ja sen kerrannaisvaikutukset esim. oli puute varaosista ja toimitukset eivät liikkuneet sujuvasti. Lisäksi oli jonkin verran lomautuksia suuremmissa teollisuusyrityksissä, koska eivät pystyneet toimittamaan tilattuja tuotteita raaka-ainepulan takia ja näin yritykset eivät saaneet sovitusta toimituksista rahaa kotiutettua. Tämä taas aiheutti sen, että osa yrityksistä oli maksuvaikeuksissa. Maksuvaikeudet tai käyttöpääoman puute yrityksissä johtui myös energian kallistumisesta.

Yrityksiä lopetettiin suurimmaksi osaksi eläköitymisen takia, mutta oli myös useita yritysmuodon muutoksia tai yritys oli ns. pöytälaatikkoyritys, jolla ei ollut enää aktiivista yritystoimintaa. Uusia yrityksiä perustettiin pääosin palvelualoille, mutta joukossa oli yritysjärjestelyitä ja omistajavaihdoksia. Yritysneuvonnassa oli selkeästi nähtävissä se, että asiakkaat perustivat erityisen paljon sivutoimisia yrityksiä, jotka näkyvät vain verottajan rekisterissä. Näin haluttiin kokeilla yritystoimintaa varovaisesti ilman riskejä palkkatyön ohella. Yritysneuvoja oli ”projektipäällikkönä” KV-rekry-hankkeessa, joka oli Kiuruveden kaupungin, RD Groupin ja TE-toimiston yhteisen toimintamallin pilottiprojekti, jonka avulla luotiin malli ulkomaisen työvoiman rekrytoimiseksi ulkomailta. Mukana olleille yrityksille ja vastuuhenkilöille tehtiin kysely KV- rekrypilotin kokemuksista. Saatu palaute oli hyvin positiivinen. Ulkomailta KV- rekryprojektin ansiosta tuli Ylä-Savoon

noin 28 työntekijää. Kyselyssä tuli esille kaupungin tärkeä rooli kotouttamisessa ja yritysryhmittymien koordinoimisessa eri toimijoiden kanssa.

Ylä-Savolle on laadittu kehittämisstrategia, jossa yhtenä painopisteenä on kansainvälisen työvoiman rekrytointi ja kansainvälisten opiskelijoiden saaminen Ylä-Savoon. Kansainvälisen työvoiman rekrytoimiseksi Ylä-Savoon jatkuu edelleen palvelujen kehittämällä esim. maahanmuuttopalveluiden ja Life & Career -hankkeen ja Eures -palveluiden kautta. Yritysneuvoja toimii Life & Career -hankkeen ohjausryhmässä.

Haettujen yritystukien määrä hiljensi edelleen ohjelmakauden loppua kohti. Vuonna 2022 Ylä-Savon Veturin myönsi kiuruvetisille yrityksille tukea 35 910 € edestä kahteen investointihankkeeseen. Pohjois-Savon Elyn maaseudun yritysrahoitusta myönnettiin Kiuruvedelle yhdelle yritykselle 93 275 €. Maaseudun elpymisvaroja myönnettiin Kiuruvedellä kolmelle yritykselle 25 342 €.

Starttirahaa myönnettiin kahdelle yritykselle. Yleisenä ilmiönä on ollut, että kaikki halukkaat eivät hae starttirahaa, vaikka siihen olisi kannattavuuden näkökulmasta mahdollisuus.

Elinkeinopalvelut oli järjestämässä ja yhteistyökumppanina Nuoren yrityksen kasvuvalmennus -koulutuksessa, johon osallistui seitsemän kiuruvetistä yritystä. Koulutus toteutettiin EU-rahalla hyödyntäen seuturahaa omarahoitusosuuksina, jolloin koulutus oli ilmainen osallistujille.

Syksyllä yritysneuvoja organisoivat ja suunnitteli kaksi yrittäjälle suunnattua juridiikkaan liittyvää koulutusta yhteistyössä Kiuruveden yrittäjien hallituksen jäsenen Susanna Tiaisen, Lakipalvelu J. Jokisen kanssa. Koulutuksia oli kaksi ja ne olivat todella suosittuja. Osallistujia olisi ollut enemmän kuin pystyttiin ottamaan.

Kiuruveden kaupunki on ollut erilaisissa seuturahalla rahoitetuissa hankkeissa mukana, jotka kohdistuvat kärkitoimialoihin, kuten kansainvälisen työvoiman rekrytointiin ulkomailta, yritysten osaamisen kehittäminen, Biokaasu- ja kiertotalouteen liittyvissä hankkeissa.

Yritysneuvoja on aktiivisesti tehnyt yhteistyötä yrittäjäjärjestön kanssa ja osallistunut kokouksiin. Vuorovaikutus on ollut vilkasta yrittäjäjärjestön kanssa.

Yritysneuvojaa työllisti suuresti loppuvuodesta ns. tilapäisen suojelun tarpeessa olevat ukrainalaiset pakolaiset, jotka veivät kokonaistyöajasta yli 30 %. Heille järjestettiin erilaisia infotilaisuuksia ja VOK:in kanssa yhdessä tiedotustilaisuuksia terveyteen ja avustuksiin liittyvissä asioissa. Yritysneuvoja pystyy auttavasti puhumaan Venäjää, joten osan venäjänkielisistä tiedotteista laati yritysneuvoja. Lisäksi ukrainalaisten pakolaisten palveluohjaajana toimin paikallinen venäjänkielinen yrittäjä. Tämä lisäksi toimistosihteerin toimi ukrainalaisten tunnistautumisen vastaanottamisessa ja muissa tukitoiminnoissa, kuten yhteyshenkilönä heidän asioissaan.

Elinkeinopalveluiden markkinointiviestintä toteutettiin pääosin sosiaalisessa mediassa hyödyntäen mainostoimistopalveluita tarvittaessa.

Yritysneuvojalla oli apuna 20 %:lla työajalla työllistämistuella toimistosihteerin, joka hoiti avustavia tehtäviä mm. yritysrekisterin ylläpitoa ja erilaisten tiedotteiden lähettämistä yrityksille. Toimistosihteerin oli apuna myös erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä ja markkinoinnissa. Vakituksessa työsuhteessa oleva toimistosihteerin hoiti elinkeinojaoston kokoukset noin 2–5 % kokonaistyöajasta.

Yritysneuvoja on mukana seuraavissa hankkeissa:

- Life & Career -hanke, ohjausryhmässä ja käytännön työn jalkauttaminen Kiuruvedelle työvoiman saamiseksi yritysryhmittymien ja osaamisen kehittämisessä
- Ospa -hanke, uusien palveluratkaisujen ja hyvinvoinnin kehittäminen, ja yritysryhmittymien kehittäminen
- Kiuruveden kaupungin ja RD Groupin pilottimallin luominen. kansainvälisen työvoiman rekrytoinnissa
- ÄlyAgri -maataloushanke
- YTYÄ-hanke

- Osaajia Venäjältä (YSAO)
- NewTech -hanke, teknologia yritysten kehittäminen
- Iisalmi ja tienoot matkailuhankkeissa
- Savon Jatkis -hanke, omistaja- ja sukupolvenvaihdos -palvelu

Yritysneuvoja tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien kumppaneiden kanssa:

- yhteinen toimitilarekisteri Iisalmen kaupungin, Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kanssa
- matkailumarkkinointi yhteistyö ”Iisalmi ja tienoot” kanssa
- yhteistyö eri hankkeiden kanssa
- seutuyhteistyö kuntien kanssa

Yritysneuvontaa toteutetaan Yritys-Suomi, Ylä-Savo yrityspalvelusopimuksen mukaisesti.

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset: Ylä-Savon Veturi ry:n seuturaha 23 994 € (3,00 €/asukas), Ylä-Savon ammattipiston seuturaha 38 795 € (5 €/asukas) ja hallinnointiraha 5 654 €.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset) Sitovuustaso on toimintakate

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------|------|----------|----------|-------|----------|
| Elinkeinojen kehittäminen | | | | | | |
| Toimintatulot | 15 950 | 0 | 15 950 | 17 096 | 107 | 2 779 |
| Toimintamenot | -260 223 | 0 | -260 223 | -252 469 | 97 | -321 940 |
| Toimintakate (netto) | -244 273 | 0 | -244 273 | -235 373 | 96 | -319 161 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -59 412 | 0 | -59 412 | -53 988 | 91 | -368 010 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -6 491 | 0 | -6 491 | -7 599 | 117 | -6 518 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -326 126 | 0 | -326 126 | -314 056 | 96 | -696 467 |

MAATALOUSHALLINTO

Vastuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Keiteleen ja Pielaveden kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Kiuruveden kaupunginhallitus hyväksyi 26.10.2020 uuden, päivitetyn, 1.1.2021 voimaan tulleen, maaseutuhallinnon tukihallintoyksikön palveluja koskevan yhteistoimintasopimuksen Pielaveden ja Keiteleen kuntien kanssa. Maatalouden tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset viljelijätukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Maaseudun tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Maaseudun tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.7.2022 tukea hakeneiden tilojen suhteessa.

Tukea hakeneita tiloja oli Kiuruvedellä 369, Pielavedellä 173 ja Keiteleellä 66.

Toiminnan ydinajatus

Maaseudun tukihallintoyksikkö tarjoaa ja toteuttaa maatalousyrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maaseutuhallinnon lakisääteiset tehtävät ja palvelut.

Toiminnan tavoite

Maaseudun tukihallintoyksikkö kannustaa ja opastaa maatalousyrittäjiä moniosaavaan yrittäjyyteen ja yrittäjähenkisyyteen sekä edistää maatalojen kehittymistä ja tukijärjestelmien tehokasta hyödyntämistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on oma maataloustoimiston toimipiste

Vuoden 2022 aikana maataloushallinnon toimipisteet Kiuruvedellä ja Pielavedellä olivat avoinna päivittäin yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Keiteleen toimipiste oli avoinna yhtenä päivänä viikossa huhtikuun alusta päätukihaun loppuun eli kesäkuun puoleen väliin saakka ja samoin lokakuun kahdella viimeisellä viikolla syysilmoituksen palautusaikaan. Muutoin Keiteleen toimistolle oli mahdollisuus varata palveluaika etukäteen sopimalla. Asiointikertoja paikan päällä toimistolla oli selkeästi eniten Kiuruvedellä. Henkilöstö teki vuoden aikana osittain etätöitä, jonka määrässä ja etäpäivien sijoittumisessa otettiin huomioon toimipisteiden aukiolon turvaaminen ja kulloinkin meneillään oleva vaihe vuodenvaihteen mukaisissa töissä.

2. Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.

Viljelijätukien sekä korvausten ja avustusten maksu, hukkakaura – ja petovahinkotarkastukset ja muut viranomaistehtävät toteutettiin vuonna 2022 asiallisesti ja ajallaan huolimatta siitä, että vuoden aikana henkilöstössä tapahtui useita muutoksia ja henkilöstön määrässä oli vajeita pitkin vuotta. Myös henkilöstön tavoitettavuus toimipisteillä, puhelimitse ja sähköpostitse oli varmistettu haasteista huolimatta. Sähköisen asiointin osuus päätukihaussa kasvoi hieman ollen 97 % palautetuista tukihakemuksista.

3. Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään kehityskeskusteluilla, palavereilla ja tiiviillä kanssakäymisellä henkilöstön kesken.

Vuosi 2022 oli maataloushallinnon henkilöstölle haastava henkilömuutoksista ja -vajauksesta johtuen ja työssä ollut henkilöstö joutui venymään, jotta tilanne saatiin kompensoitua. Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tiiviin yhteistyön, työsuunnittelun ja työtehtävien uudelleen jakamisen ansiosta työt saatiin hoidettua asiallisesti ja ajallaan sekä pidettyä vuosilomat ja työajantasausvapaat toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Vuoden loppupuoliskon aikana tiiviin yhteydenpidon ja töiden yhteisen suunnittelun positiivinen merkitys korostui.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / tuet

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|--|---------|---------|---------|
| Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakeneiden tilojen lukumäärä | 621 | 630 | 608 |
| Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä, milj. euroa | 32,3 | 32 | 34,2 |
| Kiuruvesi: tukea hakeneiden tilojen lukumäärä, kpl | 376 | 375 | 369 |
| Kiuruvesi: maataloustuet yhteensä, milj. euroa | 23,8 | 22,5 | 24,6 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------|------|----------|----------|-------|----------|
| Maataloushallinto | | | | | | |
| Toimintatulot | 160 066 | 0 | 160 066 | 165 608 | 104 | 166 586 |
| Toimintamenot | -304 957 | 0 | -304 957 | -300 656 | 99 | -296 353 |
| Toimintakate (netto) | -144 891 | 0 | -144 891 | -135 048 | 93 | -129 768 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -11 327 | 0 | -11 327 | -12 037 | 106 | -11 174 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -316 284 | 0 | -316 284 | -312 694 | 99 | -307 527 |

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työsaantiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet.

Kaupungin työllistäminen

Tukityöllistämiseen käytettiin noin 97.300 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 13 velvoitetuettua enintään 6 kk ajaksi. Työttömien työllistämiseen työssälöhdön täyttymiseksi käytettiin noin 56 000 euroa.

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus

Kiuruveden kaupungin työllisyyden hoitaminen on rakentunut pääosin kaupungin ja Kiuruveden Urheilijoiden välisen yhteistyösopimuksen pohjalle. Kiuruveden Urheilijat on vastannut pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistämisestä ja muista tukitoimenpiteistä. Työllisyyden edistämiseksi on Kiuruvedellä ollut käytössä niin sanottu edelleenohjausmalli, jossa Kiuruveden Urheilijat on vastannut palkkatuella palkatun työttömän työnantajavelvoitteista, vaikka itse työ tehdään toisen työnantajan palveluksessa.

Kaupunki maksoi vuonna 2022 sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta Kiuruveden Urheilijat ry:lle 150.000 euroa. Sopimuksen mukaan vuoden 2022 tavoitteena oli työllistää palkkatuella vähintään 20 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2022 aikana 20 henkilöä. Palkkatuella 18 työntekijää on siirretty toisen työnantajan tehtäviin edelleenohjausmallilla.

TE – toimiston kiintiö vuodelle 2022 oli 120 palkkatuki-kuukautta (20 henkilöä x 6 kk). Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry:n ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhteinen tavoite oli, että 60 henkilöä osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Vuoden aikana Kiuruveden urheilijoilla on osallistunut kuntouttavaan työtoimintaan 57 eri henkilöä ja työkokeiluun Kiuruveden Urheilijoilla on osallistunut 1 työnhakija. Kuntouttavaan työtoimintaan Kiuruvedellä on osallistunut vuonna 2022, 57 eri henkilöä, Yhteensä kuntouttavan työtoiminnan paikkoja Kiuruvedellä oli 31.12.2022 65 henkilölle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat on ohjannut työnhakijoita työhön/ työkokeiluun/kuntouttavaan työtoimintaan muille työnantajille: Toimi-säätiö, Työttömien yhdistys, Luotsi-paja, Helluntaiseurakunta ja Omakotiyhdistys.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia vuonna 2022 oli 173 saajaa ja vuonna 2021 oli 205 saajaa. Vuonna 2022 Kiuruveden kaupungin maksama työmarkkinatuen ja kuntaosuus oli yhteensä 531 522 euroa (vuonna 2021 -> 663 041 euroa, vuonna 2020 -> 588 137 euroa). Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat maksetun työmarkkinatuen puoliksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 % prosenttiin.

Yhteistoimintaosuudet

TYP – verkoston toiminnasta maksettiin Iisalmen kaupungille 5 789,67 euroa.

Yhdistysten työllistämisen tukeminen

Työllistämisyhteistyöstä maksettiin yhteisöille seuraavasti: Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30 000 euroa ja Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 7 000 euroa.

Nuorten kesätyöllistäminen

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 23 464,95 euroa. Yhteensä 46 työnantajaa työllisti 94 kiuruvetistä nuorta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset) Sitovuustaso on toimintakate

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|----------|-------|----------|
| Työllisyyden hoitaminen | | | | | | |
| Toimintatulot | 45 000 | 34 000 | 79 000 | 79 502 | 101 | 43 837 |
| Toimintamenot | -1 070 154 | 68 681 | -1 001 473 | -938 024 | 94 | -993 780 |
| Toimintakate (netto) | -1 025 154 | 102 681 | -922 473 | -858 522 | 93 | -949 943 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -7 118 | 0 | -7 118 | -7 186 | 101 | -3 692 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -1 077 272 | 68 681 | -1 008 591 | -945 209 | 94 | -997 472 |

SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet (kaupungin talousarvio)

- Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen mm. perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon työnjakoa järjeistämällä. Kiuruveden tkk:n lääkäreiden virat täytetään ensisijaisesti sote kuntayhtymän omilla lääkäreillä ja digitaalisten palvelujen käyttöönottoa tehostetaan.**

Kiuruveden kaupunki on solminut vuodelle 2022 palvelusopimuksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa, jossa on määritelty tavoitteeksi turvata väestöpohjaan ja sairastavuuteen nähden riittävät seudulliset ja lähipalvelut. Vuoden 2023 alusta lukien sotepalvelut siirtyivät Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastattavaksi ja järjestettäväksi.

2. Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaaminen ja hoitoon pääsyn turvaaminen kohtuullisessa ajassa mm. ajanvaraustoimintaa ja palveluohjausta kehittämällä.

Kiuruveden kaupungin tavoitteena on turvata lähipalveluna monipuolisesti sellaiset palvelut, joissa käyttäjien määrä on suuri eikä seudullinen järjestäminen tuo asiakkaiden näkökulmasta lisäarvoa. Vuoden 2023 alusta lukien sotepalvelut siirtyivät Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastattavaksi ja järjestettäväksi

3. Erityinen painopiste Kiuruvedellä on eläinlääkintähuollon palvelujen turvaaminen. Eläinlääkäreille valmistellaan uudet ajanmukaiset tilat Hingunniemen eläinklinikan tiloihin.

Ylä-Savon sotekunnat (Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Vieremä) neuvottelivat vuoden 2022 aikana ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä (sis. eläinlääkintähuolto) vuoden 2023 alusta lukien. Neuvotteluissa päästiin yhteiseen ymmärrykseen siitä, että palvelut tuotetaan niin, että Iisalmen kaupunki toimii vastuukuntana. Lisäksi kustannustenjaosta päästiin yhteiseen näkemykseen kuntien kesken.

Hingunniemen eläinklinikan tilat valmistuivat vuoden 2022 loppupuolella. Tiloissa toimivat kunnaneläinlääkärit sekä yksityinen hevospraktikko.

SEURAAVAT TIEDOT OVAT YLÄ-SAVON SOTE KUNTAYHTYMÄN TOIMITTAMIA:

Kuntayhtymän toiminnan aikana 2010–2022 jäsenkuntien maksuosuudet ovat kasvaneet 119,5 miljoonasta eurosta 155,9 miljoonaan euroon. Kasvu on ollut 36,4 miljoonaa euroa/30,5 %:a. Kunnittain tarkasteltuna kasvu on ollut pienintä Vieremällä 23,6 % ja suurinta Iisalmissa 35,5, %.

Kuntayhtymän oman toiminnan kasvu on ollut 19,8 miljoonaa euroa/21,1 % ja ostetun erikoissairaanhoidon 16,6 miljoonaa euroa/ 64,9 %.

Samalla ajanjaksolla terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottajahintaindeksi on kasvanut vuoden 2010 arvosta 100 vuoden 2022 arvoon 137,7. Palvelujen tuottajahintaindeksit kuvaa yrityksiltä toisille yrityksille ja julkisyhteisöille (BtoB), kotitalouksille (BtoC) sekä kaikille loppukäyttäjille (BtoAll) tarjottujen palvelujen hintakehitystä.

Muutoksia vertailtaessa on huomioitava, että pelkän maksuosuuden muutos ei ota huomioon mahdollisia muutoksia esim. palveluiden sisällössä, kuntien asukasluvussa tai kuntalaisten palvelutarpeessa.

| Yhteensä | TP 2010 | TP 2022 | Muutos € | Muutos % |
|-----------------|--------------------|--------------------|-------------------|-----------------|
| Iisalmi | 63 222 415 | 85 687 216 | 22 464 801 | 35,50 % |
| Kiuruvesi | 29 340 938 | 36 579 099 | 7 238 161 | 24,70 % |
| Sonkajärvi | 15 547 526 | 19 568 668 | 4 021 142 | 25,90 % |
| Vieremä | 11 402 185 | 14 097 687 | 2 695 502 | 23,60 % |
| Yhteensä | 119 513 065 | 155 932 671 | 36 419 606 | 30,50 % |

Kiuruveden kaupungin vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 36,6 miljoonaa euroa. Alkuperäisessä vuoden 2022 talousarviossa Kiuruveden kaupungin maksuosuudeksi oli arvioitu 37,0 miljoonaa euroa, joka alittui 436 tuhatta euroa / 1,2 %. Merkittävimmät ylitykset olivat vastaanottopalveluissa 312 tuhatta euroa sekä omassa erikoissairaanhoidossa 239 tuhatta euroa. Merkittävimmät alitukset olivat hoito- ja hoivapalveluissa 170 tuhatta euroa, perhepalveluissa 123 tuhatta euroa.

Kaupungin osuus valtion korona-avustuksista oli 641 194 euroa.

Tilinpäätösvertailu

Edelliseen vuoteen verrattuna maksuosuus kasvoi noin 1,6 milj.euroa / 4,45 prosenttia. Ostetun erikoissairaanhoidon osuus maksuosuudesta on 9,6 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,62 milj. euroa / 6,89 prosenttia. Oman toiminnan osuus maksuosuudesta on 26,9 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,9 milj. euroa / 3,6 prosenttia.

Palveluille kohdistamattomissa kustannuksissa on Kiuruveden osalta seuraavaa

| | | |
|--|---|-------------|
| - Valtiolta saatu korona-avustus | ■ | |
| Kiuruveden osuus | | + 641 194 € |
| - Hyvinvointikoordinaattorin kulut, tyhjäät toimitilat sekä sosiaali- ja potilas- asiamiespalvelut | ■ | - 262 571 € |
| - Koronan kertakorvaus hoitohenkilöstölle | ■ | - 60 358 € |

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus ylittyi 12 000 euroa/ 0,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 57 000 euroa/4,5 %. Tilaus on ylittynyt avohoidon osalta, mutta ylitystä kattaa palveluasumisen alittuminen.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus alittui 54 000 euroa/-15,3 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 72 000 euroa/-19,6 %. Kulut alittuvat, koska työllistämistoiminnan tarve on ollut arvioitua vähäisempää.

Ostettu erikoissairaanhoido

Maksuosuus alittui 95 000 euroa/1,0 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 622 000 euroa/6,9 %. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaita on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaisesti.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 239 euroa/18,2 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 109 000 euroa/7,6 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen. Kustannusten kasvu johtui palvelutarpeen kasvusta.

Hoito- ja hoivapalvelut

Kotihoito

Maksuosuus alittui 700 000 euroa/15,8 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset vähenivät 178 t€/4,6 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 251 asiakasta, mikä oli 62 asiakasta/ 19,8 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon kustannusten ja asiakasmäärän laskuun vaikuttivat merkittävästi asiakkaiden palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä toisaalta rekrytointivaikeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne. Lisäksi omaishoidon asiakasmäärän huomattava kasvu näkyi vähentyneenä kotihoidon käyttönä. Asiakasmäärä nousi arvioidusta 90 asiakkaasta 28,9 %:lla ollen 116 asiakasta. Tukipalvelujen osalta alitusta oli huomattavasti ateria- ja aterioiden kuljetuskustannuksissa, joissa asiakasmäärä ei kasvanut arvioidun mukaisesti vaan pysyi ennallaan verrattuna vuoteen 2021.

Asumispalvelut

Maksuosuus ylittyi 593 000 euroa/ 10 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 953 000 euroa/16 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä alitti talousarviossa arvioidun 711 päivällä/1,5 % ja hoitopäivien alitus kohdistui omaan tuotantoon. Kustannuksia nostivat toimintakulujen ylittyminen omassa tuotannossa 541 000 euroa/ 7,3 %, mikä johtui kasvaneista henkilöstökuluista kuten sijaisten saatavuusongelmista johtuvista erilliskorvausten kasvusta sekä hoitotarvikekulujen kasvusta. Henkilöstö vajauksesta johtuen oman

toiminnan asiakaspaikkoja oli osan vuodesta täyttämättä, mikä nosti hoitopäivän hintaa. Tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneistä oli 9,1 %

Osastopalvelut

Maksuosuus alittui 94 000 euroa/3,8 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 25 000 euroa /1,0 %. Koronapandemian vaikutus näkyy pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena ja kustannusten ylittymisenä sijaiskustannusten, siivouspalveluiden, laboratorioskulujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Geriatr ia ja hoitotarvikejakelu

Maksuosuus ylittyi 31 000 euroa/7,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 32 000 euroa/19,0 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Kuntoutus

Maksuosuus alittui 57 000 euroa/13,0 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 27 000 euroa/6,6 %. Maksuosuuden muutos johtui palvelutarpeen muutoksesta ja henkilöstökulujen alittumisesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus ylittyi 123 000 euroa/4,2 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 57 000 euroa/-1,8 %. Ylityksen aiheutti kodin ulkopuolelle sijoitusten arvioitua korkeammat kustannukset. Ostetun laitoshoidon hoitopäivät ylittivät 399 päivää / 33,3 %.

Suun terveydenhuolto

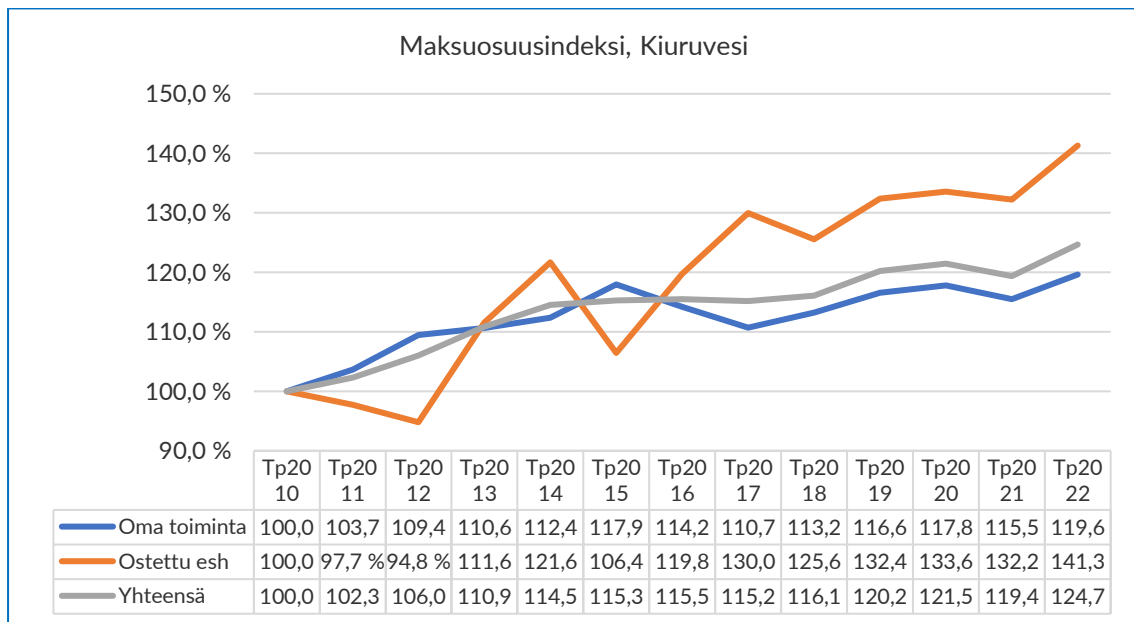
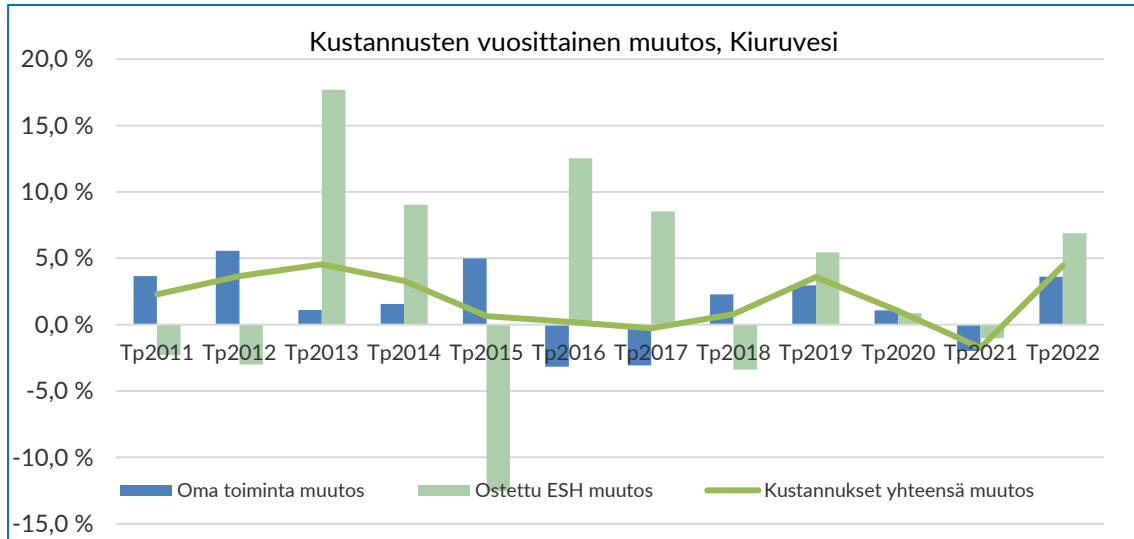
Maksuosuus alittui 60 000 euroa/7,8 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 22 000 euroa/3,0 %. Maksuosuuden muutos johtuu palvelutarpeen muutoksista ja maksutuottojen arvioitua suuremmasta toteumasta.

Vammais palvelut

Maksuosuus alitti talousarvion 113 000 euroa/-3,0 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 28 000 euroa/-0,7 %. Vammais palvelulain mukaisten palvelujen osalta alitus oli 50 000 euroa/-3,5 % talousarvioon verrattuna. Kulut alittuivat vammaisten harkinnanvaraisten ja vaikeavammaisten subjektiivisten palvelujen osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 56 000 euroa /-2,5 % talousarviota pienempi laitoshoidon alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 312 600 euroa/14,7 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 267 000 euroa/9,9 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienenevät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.



Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2022

| KIURUVEDEN MAKSUOSUUS 2022/ TILAUSTAULUKOT | | | | |
|---|----------------|----------------|---------------|----------------|
| PALVELU (1000 euroa) | TA 2022 | TP 2022 | Tot. % | TP 2021 |
| Aikuispsykososiaaliset palvelut | 1 305 | 1 317 | 100,9 | 1 260 |
| Aikuissosiaalityö | 350 | 297 | 84,9 | 369 |
| Erikoissairaanhoito, ostettu | 9 743 | 9 647 | 99,0 | 9 025 |
| Erikoissairaanhoito, oma | 1 317 | 1 556 | 118,1 | 1 446 |
| Hoito ja hoiva | 13 511 | 13 341 | 98,7 | 12 558 |
| Kuntoutus | 439 | 382 | 87,0 | 409 |
| Perhepalvelut | 2 928 | 3 051 | 104,2 | 3 108 |
| Suun terveydenh. | 771 | 710 | 92,1 | 732 |
| Vammaispalvelut | 3 802 | 3 689 | 97,0 | 3 716 |
| Vastaanotto | 2 122 | 2 433 | 114,7 | 2 700 |
| Ympäristötoimi | 526 | 474 | 90,1 | 416 |
| PALVELUT YHT | 36 814 | 36 897 | 100,2 | 35 740 |
| Palveluille kohdistamattomat kustannukset, joista | 203 | -318 | -156,7 | -720 |
| Valt.osuus covid-19 kust. | | -641 | | -1 057 |
| MAKSUOSUUS | 37 015 | 36 579 | 98,8 | 35 020 |
| Ennakot | 0 | 37 015 | | 36 499 |
| Erotus | 370 863 | -436 | | -1 479 |
| ESH ostettu | 9 743 | 9 647 | | 9 025 |
| Oma toiminta | 27 273 | 26 932 | 98,7 | 25 995 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------------|-------------|----------------|----------------|--------------|----------------|
| Sos.toimi ja terv.huolto | | | | | | |
| Toimintatulot | 182 299 | 0 | 182 299 | 192 097 | 105 | 184 847 |
| Toimintamenot | -38 234 067 | -295 600 | -38 529 667 | -37 865 406 | 98 | -36 040 626 |
| Toimintakate (netto) | -38 051 768 | -295 600 | -38 347 368 | -37 673 309 | 98 | -35 855 779 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -4 300 | -5 461 | -9 761 | -4 300 | 44 | -4 300 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -690 | 0 | -690 | -652 | 95 | -664 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -38 239 057 | -301 061 | -38 540 118 | -37 870 358 | 98 | -36 045 590 |

SIVISTYSLAUTAKUNTA / OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueet: Hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus + toinen aste ja kansalaisopisto, sivistyspalvelut ja vapaa-aikapalvelut

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinnon tulosalue huolehtii sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä tiedottamisesta. Koulutoimisto hoitaa kaikkien tulosalueiden taloushallinnon tehtävät. Lisäksi tulosalue vastaa koulukuraattori- ja – psykologipalvelujen järjestämisestä myös Kiuruvedellä järjestettävän ammatillisen koulutuksen osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Varhaiskasvatuksen palvelut ovat alueellisella tasolla hyvin järjestettyjä. Henkilöstövaihdoksen ajankohtana varmistetaan tiedonsiirto ja pyritään rekrytoimaan jatkossakin riittävän laajalla koulutuksella oleva varhaiskasvatuksen johtaja.**

Varhaiskasvatuksen palveluja tarjotaan päiväkotien, ryhmäperhepäivähoidon ja perhepäivähoidon avulla. Omien palvelujen lisäksi kaupungissa toimii kaksi yksityistä päiväkotia, joiden toimista tukee omia palvelujamme. Vaikka ikäluokan koko on supistunut pienissä määrin, ei hoidossa olevien lasten määrä ole vähentynyt samassa suhteessa. Hoidossa on entistä enemmän aivan nuoria lapsia, joiden osalta hoitojärjestelyt vaativat enemmän henkilöstöä. Perhepäivähoitajien osuus on pienentynyt työn luonteen vuoksi ja entistä vähemmän on hoitajia, jotka haluavat ottaa omaan kotiinsa lapsia hoitoon.

Varhaiskasvatuksen johtajan virka täytettiin suunnitelman mukaisesti avoimella haulla. Tehtävän vastaanotto voitiin tehdä osin saattaen, koska valitun henkilön työpiste oli kaupungintalolla kuten varhaiskasvatuksen johtajankin.

- 2. Koulu- ja kiinteistöselvityksen valmistuttua linjataan taajaman koulujen osalta yleissuunnitelmaa tulevaa varten.**

Koulu- ja kiinteistöselvitys ei valmistunut vuoden 2022 aikana. Syksyllä 2022 Nivan koululle ja Yläkoululle tehtiin laajat sisäilma- ja rakennetutkimukset. Tutkimusten tulokset suuntaavat osaltaan koulu- ja kiinteistöselvitystä sen suhteen, kuinka taajaman koulurakennuksia jatkossa on käsiteltävä ja mikä on uudisrakentamisen tarve. Tutkimustulosten saapumisen jälkeen on tullut esille tarve tehdä myös lukiorakennukseen samanlaiset tutkimukset keväällä 2023.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|------------------------------------|----------|------|----------|----------|-------|----------|
| Hallinto sivistyslautakunta | | | | | | |
| Toimintatulot | 0 | 0 | 0 | 2 029 | ***** | 1 670 |
| Toimintamenot | -136 739 | 0 | -136 739 | -127 242 | 93 | -147 783 |
| Toimintakate (netto) | -136 739 | 0 | -136 739 | -125 213 | 92 | -146 113 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -69 | 0 | -69 | -69 | 100 | -84 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -6 768 | 0 | -6 768 | -6 415 | 95 | -7 413 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -143 576 | 0 | -143 576 | -133 726 | 93 | -155 279 |

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Varhaiskasvatuspalvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita palveluja, joissa huomioidaan lapsen ja perheen tarpeet. Yhteistyössä vanhempien kanssa luodaan turvallinen ja myönteinen kasvuympäristö, joka turvaa lapselle mahdollisuuden yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Varhaiskasvatuspalvelujen kehittämistä varten laaditaan laadun arviointisuunnitelma valtuustokaudeksi kerrallaan.

Varhaiskasvatukselle on laadittu arviointisuunnitelma. Suunnitelman mukaan lähdetään kehittämään eri alueita sekä rakenteiden laatua. Käyttöön otetaan tarpeiden mukaan erilaisia arviointilomakkeita ja -ohjelmia.

2. Kaksivuotisen esiopetuskokeilun myötä vahvistetaan esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumojä samalla turvaten lapsen eheä koulupäivä tutussa oppimisympäristössä.

Kokeilu on alentanut perheiden kynnystä laittaa lapsensa kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, koska se on ilmaista. Perheiden tasa-arvoisuus taloudellisesti toteutuu. Opettaja näkee lapsen kehityksen pidemmältä ajalta ja myös mahdolliset tuen tarpeet, joihin on mahdollista tarttua hyvissä ajoin. Tuen tarpeiden huomioiminen ajoissa pienentää tuen kustannuksia perusopetuksen puolella.

3. Eri yksiköiden välistä yhteistyötä kehitetään varsinkin kesän toiminnan osalta ja koulujen loma-aikoina. Järjestämme toimintaa pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Alkuvuoden 2022 aikana olivat voimassa korona rajoitteet. Suositusten voimassaolo päättyi 30.6.2022. Yksiköiden välistä yhteistyötä ei pystytty toteuttamaan siinä laajuudessa mitä olisimme toivoneet. Ryhmien yhdistämistä ja henkilöstön siirtymistä toiseen yksikköön jouduttiin perumaan rajoitusten vuoksi. Joululomalla 2022 ryhmiä pystyttiin yhdistämään ja myös henkilöstöä siirtämään eri yksiköihin

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|--|-------------------------------------|---------|---------|---------|
| | | | | |
| Päivähoito | | | | |
| | lapsia kokoaikaisessa toiminnassa | 74 | 60 | 74 |
| | lapsia osa-aikaisessa toiminnassa | 89 | 70 | 69 |
| | maksuton esiopetus | 59 | 30 | 84 |
| | kaksivuotinen esiopetuskokeilu | 19 | 30 | 49 |
| | | | | |
| Ryhmäperhepäivähoito | | | | |
| | lapsia kokoaikaisessa toiminnassa | 29 | 25 | 20 |
| | lapsia osa-aikaisessa toiminnassa | 8 | 10 | 22 |
| | | | | |
| Perhepäivähoito | | | | |
| | lapsia kokoaikaisessa toiminnassa | 61 | 50 | 71 |
| | lapsia osa-aikaisessa toiminnassa | 15 | 25 | 29 |
| | | | | |
| Lasten määrä leikkitoiminnassa | | 50 | 60 | 115 |
| | | | | |
| Palvelusetelillä tuotetut palvelut | | 90 | 85 | 88 |
| | | | | |
| Ostettu esiopetus ja esiopetuskokeilu | | 28 | 44 | 71 |
| | | | | |
| Pienten lasten hoidon tuki | | | | |
| | tuen piiriin kuuluvien lasten määrä | 89 | 88 | 70 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022 (perusteluja menojen ylityksille)

Varhaiskasvatustalouden mukaan kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatustalouden turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Jokaiselle lapselle tulee laatia varhaiskasvatussuunnitelma. Esiopetuksessa jokaiselle lapselle tulee laatia esiopetussuunnitelma. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada lisäksi oikeanlaista tukea riippumatta varhaiskasvatuksen järjestäjästä. Varhaiskasvatusta tulee toteuttaa inklusioperiaatteen mukaisesti, jolloin kaikilla lapsilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen tuen tarpeista, vammaisuudesta tai kulttuurisesta taustasta riippumatta.

Varhaiskasvatustalouden tuen järjestämistä yhtenäistettiin perusopetuksen kanssa. Hallituksen esityksen mukaan varhaiskasvatustalouden lakiin kirjataan lapsen oikeus kolmiportaiseen tukeen, tuen toteutus sekä tuen tarpeen arviointi, tuen muodot sekä tukipalvelut. Laki tuli voimaan 1.8.2022. Lakimuutoksen myötä kustannuksia on tullut erityisesti tuesta ja tukipalvelusta annettavien päätösten valmisteluista. Työaikaa on käytetty suunnitteluun, erilaisten lomakkeiden ja tietojärjestelmien pohjien tekemiseen.

Sijaismäärärahojen tarve on kasvanut johtuen 1.8.2021 varhaiskasvatustalouden tulleesta tarkennuksesta päiväkotiryhmien suhdeluvuista. Lasten ja vastuuhenkilöiden suhdeluku ei voi ylittyä henkilöstöstä johtuvasta syystä. Tilapäinen ylitys on mahdollista vain lapsen hoitoajan ennakoinnattoman muutoksen vuoksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tularajoja muutettiin 1.8.2022 alkaen. Tämä muutos on näkynyt asiakasmaksujen pienenemisenä. Maksujen alentaminen on hiukan nostanut myös lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta.

Kiuruvesi on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kestää 1.8.2021- 31.5.2024. Osa kokeiluun kuuluvista esioppilaista ja varsinaista esiopetusvuottaan käyvistä esioppilaista on sijoittunut yksityiseen varhaiskasvatukseen. Tämä on tarkoittanut palvelusetelikustannusten nousua. Kokeilu on tuonut myös mukanaan paljon kokeilun hallinnointia, joka on lisännyt varhaiskasvatuksen johtajan ja toimistosihteerin työmäärää.

Avoim päiväkotitoimii avoimena kohtaamispaikkana ja on osa valtakunnallista verkostoa. Kiuruvedellä Avoin päiväkotitoimii perhekeskus paikkana, missä yhdyshenkilönä toimii päiväkodin johtaja. Päiväkotitoimii yhteistyötä mm. neuvolan ja eri järjestöjen kanssa. Avoimen kävijämäärä on tuplaantunut vuoteen 2021 verrattuna. Osasyys tähän saattaa olla korona rajoitusten poistuminen. Avoimella päiväkodilla käy myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä tasavakka hankkeen työntekijät.

Kuorevirran päiväkodilla aloitti 1.8.2022 alusta 1–4-vuotiaiden ryhmä. Ryhmään oli tarvetta mm. kasvavan hoidon tarpeen takia. Ryhmä muodostui myös perheiden toiveesta, jotta perhe saa kaikki lapset samaan päiväkotitoimii. Haasteita päiväkotitoimii arkeen tuo perheiden ristiriitojen, yksinäisyyden ja pahanolon heijastuminen lasten käyttäytymisen kautta. Lasten moninainen tuen tarve luo paineita henkilökunnan työssä jaksamiseen. Näihin haasteisiin on pyritty vastaamaan mm. Tasavakka- hankkeen kautta.

Varhaiskasvatus on saanut erityisavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Hankkeen myötä varhaiskasvatukseen on palkattu 8.8.2022 alkaen työpari (varhaiskasvatuksen sosionomi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja). Hanke sai nimekseen Tasavakka – hanke. Tasavakka- työmalli tukee varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuutta ja inklusiivista toimintaa. Työmallin avulla tasoitetaan perhetaustasta johtuvien erojen vaikutusta hyvinvointiin ja oppimiseen. Työmalli antaa varhaisen vaiheen kynnyksetöntä tukea varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille perheineen. Työmalli on linkkinä varhaiskasvatuksen ja asiakasperheiden välillä ja edistää yksilöllisesti hyväksi havaittujen toimintatapojen vaihtoa kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. Lapsen, perheen ja varhaiskasvatuksen välisen vuorovaikutuksen tukeminen auttaa tuottamaan vaikuttavuudeltaan korkeatasoista palvelua. Tällöin myöhempien raskaan tuen ja korvaavan työn tarvelapsilla / perheillä vähenee.

Elokuussa 2021 aloitettu hanke varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen päättyi 31.12.2022. Erityisavustus oli tarkoitettu toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähipalveluperiaatteen vahvistamiseen sekä lapsen kannalta riittävän varhaiseen tukeen. Hankkeen yhteenvedon voi todeta, että ymmärrys ja tieto lasten tunne-elämästä kasvoi henkilökunnalla. Yhteistyö perheiden kanssa korostui. Lasten haasteita selviteltiin koko ryhmän voimin, ei vain tiettyjen ammattiryhmien toimesta. Henkilökunnan sensitiivinen työote lisääntyi.

Perhepäivähoidossa perhepäivähoidon ohjaajan rooli on ollut merkittävä lasten suunnitelmien laatimisessa ja tuen suunnittelussa. Ohjaaja on ollut mukana kirjaamassa lasten varhaiskasvatussuunnitelmia ja käynyt ohjauskeskusteluja perhepäivähoitajien ja perheiden kanssa. Perhepäivähoidossa on kaikkiaan 140 lasta ja 28 työntekijää. Tiukan taloustilanteen ja kiinteistön sisäilmaongelmien vuoksi Lähteen ja Pikku-Lähteen ryhmäperhepäivähoitoyksikkö lakkautettiin 1.8.2022 alkaen. Vakainainen henkilökunta siirtyi toisiin yksiköihin. Perhepäivähoidon varahoito oli aikaisemmin näissä yksiköissä. Lakkautuksen myötä perhepäivähoidossa on jouduttu miettimään lasten varahoittoa uusiksi, joka on ollut haasteellista. Muutos on tuonut sen, ettei lapselle voida osoittaa pysyvää varahoitopaikkaa, jolloin emme ole pystyneet turvaamaan pienelle lapselle pysyviä ihmissuhteita.

Vuorohoidon tarve on lisääntynyt sekä viikonloppujen että aamu- ja iltavuorojen osalta. Päiväkodissa on viikonloppuisin lapsia noin yhden ryhmän verran. Lisäksi alle 2-vuotiaiden lasten määrä on kasvanut vuoden 2022 aikana. Varhaiskasvatuksen opettajien paikkoja on ollut auki, mutta näihin ei ole saatu päteviä

työntekijöitä. Varhaiskasvatuksen opettajien tehtäviin on siirretty päiväkodin vakituisia varhaiskasvatuksen lastenhoitajia. Keväällä 2022 korona vaikutti vielä mm. henkilöstön ylimääräisinä työtehtävinä (päiväkodin ulko-ovet lukossa, joten lasten hakeminen/vieminen päiväkodin ovelle) ja sairaspöissaoloissa. Näistä syistä on palkattu pitkäaikaisia määräaikaisia työntekijöitä ja sijaisia.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on koettu hyvänä myös vuorohoitoyksikössä. Samanikäisten lasten esiopetusryhmä on todettu toimivaksi. Lapsella on kaksi vuotta aikaa kehittyä ja oppia omaan tahtiinsa toiminnallisin menetelmin. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun aikana lasten tuen tarpeet on pystytty havaitsemaan aikaisemmin. Kokeilu on antanut aikaa tuen tarpeiden seurannalle ja arvioinnille.

Pitkäaikainen varhaiskasvatuksen johtaja jäi palkalliselle vapaalle marraskuun lopussa ja siitä eläkkeelle 1.1.2023. Perhepäivähoidon ohjaaja hoiti joulukuun perhepäivähoidon ohjaajan tehtävien lisäksi varhaiskasvatuksen johtajan tehtäviä. Perehdytykselle ei pystytty varaamaan omaa aikaa tiukan talouden takia. Toimistosihteerin työn panosta annettiin enemmän loppu kesästä ja alku syksystä koulupuolelle henkilöstön vähyyden vuoksi.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|----------|------------|------------|-------|------------|
| Varhaiskasvatus | | | | | | |
| Toimintatulot | 263 990 | 32 613 | 296 603 | 496 469 | 167 | 299 884 |
| Toimintamenot | -5 060 731 | -632 100 | -5 692 831 | -5 610 132 | 99 | -5 190 197 |
| Toimintakate (netto) | -4 796 741 | -599 487 | -5 396 228 | -5 113 662 | 95 | -4 890 313 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -1 788 | -2 930 | -4 718 | -4 718 | 100 | -3 477 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -209 646 | 0 | -209 646 | -196 624 | 94 | -182 357 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -5 272 165 | -635 030 | -5 907 195 | -5 811 474 | 98 | -5 376 031 |

PERUSOPETUS

Vastuhenkilö: Perusopetuksen tulosaluevastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Opetuksen perustoimintojen toteuttaminen ja kehittäminen pitkäjänteisesti

Tavoite on toteutunut. Korona-pandemian jälkeisenä aikana olemme päässeet perusopetuksessa palaamaan ihan tavalliseen koulunkäyntiin, sillä loputkin opetuksen järjestämistä koskevat rajoitteet ja lisätoimet purettiin keväälle 2022. Näin ollen oppilaat ovat voineet opiskella koululla normaalisti, käydä retkillä ja vierailuilla.

Olemme päässeet myös kehittämään toimintaa monella eri osa-alueella. Kevään aikana tehtiin paljon työtä pedagogisten asiakirjapohjien uudistamiseen ja syksyllä nivelvaiheiden yhteistyön kehittäminen perusopetuksen eri yksiköiden ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kuluvana vuonna on erityisesti tuettu lukemisen haasteissa ja luotu tehostetun henkilökohtaisen opinto-ohjauksen käytännöt.

Käytössämme on edellisten vuosien tapaan ollut useiden hankkeiden kautta lisäresurssia, kuten jaettuja opetusryhmiä, koulunkäynnin ohjaajia ja tukiovetusta. Näin oppimisen ja koulunkäynnin tuki on mahdollistunut vastaamaan lisääntyneisiin tuen tarpeisiin niin oppimiseen, kuin oppilashuoltoonkin liittyvissä asioissa.

Lukemisen ja kielellisten taitojen tukemiseen ja vahvistamiseen tähtääviä hankkeita on sekä yläkoululla että Nivan koulussa. Merkittävää lisätukea on tuonut hankerahoituksen turvin jo kolmatta lukuvuotta toiminnassa ollut Nivan koulun starttiluokka, joka on mahdollistanut hyvän ja joustavan alun koulutaipaleelle niille lapsille, jotka ovat tarvinneet hieman enemmän aikuisen tukea ja aikaa koululaiseksi kasvamiseen. Toinen jo pidempään hankerahoin toteutettu tuki on yläkoulun tsemppari-ohjaaja. Näiden toimintojen kehittäminen pitkäjänteisesti on tosin ollut haastavaa, sillä toimintaa voi suunnitella vain lukuvuodeksi kerrallaan.

Perusopetuksessa on aloitettu keväällä 2022 valmistavan opetuksen antaminen Ukrainasta tulleille lapsille ja nuorille. Valmistavassa opetuksessa mukana olevia oppilaita on kuitenkin ollut sen verran vähän, että he ovat integroituneet yleisopetuksen ryhmiin. Kesällä 2022 päivitettiin myös valmistavan opetuksen suunnitelma.

Taajaman koulut ovat olleet mukana Opetushallituksen rahoittamassa kerhotoiminnassa ja kaikki perusopetuksen koulut kansalaisopiston koordinoimassa Harkka- hankkeessa. Näiden kerhojen kautta jokaiselle oppilaalle on mahdollistunut ilmainen, mieluinen harrastus koulunpäivän yhteyteen. Myös perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa on kehitetty edelleen mm. laatimalla ohjaajien käyttöön toiminnan vuosikello.

Opetuksen järjestämisen haasteena on ollut taajamakoulujen huono sisäilma. Osittain sisäilmaoireiden vuoksi henkilökunnalla on ollut paljon poissaoloja ja sijaisia on ollut vaikea saada.

2. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä henkilöstön että oppilaiden keskuudessa korona- rajoitusten vapautumisen myötä

Tavoite on toteutunut. Henkilöstön veso- ja muilla koulutuspäivillä on keskitytty työhyvinvointiin liittyviin kysymyksiin. Olemme henkilöstönä yhdessä pohtineet, kuinka voimme sekä yksilö-, että työyhteisötasolla miettiä konkreettisia keinoja hyvinvointimme lisäämiseen.

Alakouluilla on erityisesti keskitytty oppilaiden tunnetaitojen kurtumiseen., joilla on merkitystä myös oppilaiden hyvinvointiin. Erilaiset tapahtumat koululla ovat mahdollistaneet yhteenkuuluvuuden tunteen lisääntymistä koulu yhteistyönä ja lisännyt yhteisöllisyyttä.

Yläkoulun henkilöstö kouluttautui keväällä 2022 luennolla, joka antoi vinkkejä tunnetaitojen käsittelyyn ja opettamiseen. Luennon ja muun olemassa olevan materiaalin pohjalta tehtiin suunnitelma noin kerran kuussa pidettäviin luokanohjaajan tuntien sisällöiksi. Tuntien sisällöt muodostavat jatkumon mielen hyvinvoinnin ja tunnetaitojen opettamiselle. Henkilökuntaa on myös yhteisissä kokouksissa neuvottu eri mielen haasteiden tunnistamiseen ja kohtaamiseen. Ohjaajien työnkuvaa on selkiytetty ja he ovat opettajien apuna haastavimmissa ja suurimmissa ryhmissä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|-------------------------|----------------|----------------|----------------|
| Oppilaita keskimäärin | 772 | 754 | 767 |
| Opetustuntien lukumäärä | 52 538 | 53 543 | 53 003 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022

Perusopetus on näin lakisääteinen palvelu, joka kunnan on tuotettava asukkailleen. Käyttötalous koostuu pääasiassa henkilöstön palkoista, kouluittain jaettavasta määrärahasta materiaaleihin (kirjat, digimateriaalit,

laitteet ja muut opetusmateriaalit) sekä kuljetuskustannuksista. Perusopetus on pysynyt talousarviossa kustannusten nousuista huolimatta.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saadulla hankerahoituksella on palkattu määräaikaista opettajia ja koulunkäynnin ohjaajia sekä mahdollistettu jakotuntien avulla pienempiä opetusryhmiä. Hankkeiden kautta saatua rahoitusta on kaikkiaan 243 330 €, joka on merkittävä lisäpanostus perusopetuksen toimintaan. Koska hankkeilla on palkattu henkilöstöä, ovat nämä tulot ja kulut huomioituja talousarviomuutoksissa.

Kuljetuskustannukset ovat olleet myös vuonna 2022 huomattava kustannuserä. Kuljetuskustannusten nousu 1.8.2022 alkaen linja-autojen osalta noin 18 % ja taksikyytien osalta noin 13 % aiheuttivat painetta talousarviossa pysymiselle syyslukukauden osalta ja tämä huomioitiin lisäämällä kuljetuskustannuksia alkuperäiseen talousarvioon nähden. Toisaalta saimme haettua tarkalla reittisuunnittelulla ja kuljetuskäytäntöjä uudistamalla kuljetuksiin säästöjä, joka tasapainotti osaltaan kuluja.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|----------|------------|------------|-------|------------|
| Perusopetus | | | | | | |
| Toimintatulot | 655 731 | 70 125 | 725 856 | 719 538 | 99 | 805 763 |
| Toimintamenot | -7 407 307 | -199 121 | -7 606 428 | -7 726 642 | 102 | -7 495 827 |
| Toimintakate (netto) | -6 751 576 | -128 996 | -6 880 572 | -7 007 105 | 102 | -6 690 064 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -38 506 | 4 025 | -34 481 | -34 724 | 101 | -45 900 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -340 721 | 0 | -340 721 | -342 115 | 100 | -340 760 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -7 786 534 | -195 096 | -7 981 630 | -8 103 481 | 102 | -7 882 487 |

LUKIOKOULUTUS

Vastuhenkilö: Lukion rehtori / sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, edistää lukiolaisten jatko-opintomahdollisuus sekä mahdollistaa opiskelijoiden yksilöllinen ja sosiaalinen kasvu.

Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelman ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Lukiosta valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia nuoria, joilla on valmiudet korkea-asteen opintoihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Lukion Opetussuunnitelmaa 2021 viedään systemaattisesti eteenpäin opetussuunnitelman 2016 kanssa vierekkäin.

Lukion uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2022 toiselle ikäluokalle eli se on nyt käytössä 1. ja 2. vuosikurssilla. Edelleen vanha opetussuunnitelma on ollut käytössä vuosikursseilla 3. ja 4. Vanhan opetussuunnitelman mukaiset opiskeluryhmät viedään loppuun normaalisti. Jatkossa 4. vuosikurssin opiskelijoiden täytyy sulautua uuden opetussuunnitelman mukaisiin ryhmiin soveltuvin osin muutetun ohjauksen avulla. Tavoite on toteutunut.

2. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä tulleet uusien määräysten mukaiset käytänteet, toiminnot ja materiaali- sekä laitehankinnat järjestetään kustannustehokkaasti ja harkiten.

Oppikirjojen hankinta on tehty Sansian kautta kilpailutetun kanavan eli Kirjavälityksen kautta. Kirjojen hankinnassa on suunniteltu paperisen ja sähköisen materiaalin käyttö- ja kierrätysmahdollisuuksia. On todettu sähköisen materiaalin olevan yleensä monipuolisempaa, mutta toisaalta sitä ei voi kierrättää. Lukion alkuvaiheessa joissakin aineissa on mahdollista käyttää paperisia kirjoja, jotka voidaan kierrättää. Paperisten kirjojen on ajateltu olevan myös opiskelijoille alkuun tutumpia työvälineitä. Kirjahankinnoissa on näin myös säästetty verrattuna kokonaan sähköiseen materiaaliin.

Hankittavissa tietokoneissa on nyt kahdelle ikäluokalle hankittu käytetyt kannettavat koneet Opinsys Oy:stä. Koneiden on todettu tuovan käsiteltävyyteen helppoutta, koska koneiden käyttöjärjestelmät ovat niissä valmiina ja päivitykset tulevat etänä, kuten myös niiden huolto. Koska kyseessä ovat käytetyt koneet jo hankittaessa, opiskelijalla on mahdollisuus lunastaa kone opiskelun päätteeksi itselleen omaksi pienellä summalla.

Eri vuosikurssien sekoittuminen keskenään oppiaineiden sisällä on mahdollista ja varsinkin 4. vuoteen opiskelevien kohdalla mahdollisuuksia antavaa. Näin ei muodosteta erityisen pieniä ryhmiä, mutta mahdollistetaan opintojaksojen suoritus sekaryhmissä säästämällä kokonaiskustannuksia.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|-------------|---------|---------|---------|
| Opiskelijat | 119 | 125 | 129 |
| Tunnit | 8 188 | 7 850 | 7 925 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022

Oppivelvollisuuden pidentymisen myötä lukiolle on tullut uusia kustannuseriä kuten opiskeluun tarvittava tietokone sekä oppikirjat ja materiaalit ilmaiseksi. Tämä on aiheuttanut tietokoneiden osalta vuoden 2022 syksyllä 22 500 euron kulun ja kirjojen ja muun materiaalin osalta noin 36 000 euron hankinnan. Lisäksi lukion opiskelijoiden kuljetuskustannuksia on kertynyt noin 36 000 euroa vuoden 2022 aikana.

Henkilöstön osalta ei ole tullut suuria muutoksia. Lukion uuden opetussuunnitelman sekä lukiolain mukaan koulutuksen järjestäjän on tarjottava myös lukiossa erityisopetusta. Talousarviossa 2022 on ollut perusopetuksen kanssa yhteinen erityisopettajan virka, joka on ollut 20 % osuudella lukiossa ja 80 % perusopetuksessa.

Lukiossa jatketaan yhteistyötä MAHIKSEN, Isoverstaan ja Tutorhousen kanssa taloudellisten resurssien puitteissa. Yhteistyötä myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa on tehty vierailujen ja tutustumisten kautta molempiin suuntiin. Opiskelijoita on kannustettu valitsemaan myös avoimen yliopiston tai ammattikorkeakoulun opintoja, mikäli ne eivät aiheuta kohtuutonta kuormaa opiskelijan lukujärjestykseen tai venytä opiskelua tarkoituksettomasti.

Kokonaisuudessaan lukio on pysynyt talousarviossaan hyvin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|------------|-------|------------|
| Lukiokoulutus | | | | | | |
| Toimintatulot | 62 926 | -2 546 | 60 380 | 48 704 | 81 | 88 860 |
| Toimintamenot | -1 252 032 | -21 877 | -1 273 909 | -1 276 482 | 100 | -1 198 762 |
| Toimintakate (netto) | -1 189 106 | -24 423 | -1 213 529 | -1 227 778 | 101 | -1 109 902 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -11 551 | -566 | -12 117 | -12 117 | 100 | -6 629 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -54 127 | 0 | -54 127 | -53 948 | 100 | -52 852 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -1 317 710 | -22 443 | -1 340 153 | -1 342 548 | 100 | -1 258 243 |

KANSALAI SOPISTO

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kansalaisopiston toiminnalla vahvistetaan vapaan sivistystyö lain ja kehittämisohjelman mukaisesti kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia, hyvinvointia ja terveyttä sekä kestäväää kehitystä. Kiuruveden kaupungin strategiassa yhtenä pääkohtana on vetovoimainen maalaiskaupunki. Kansalaisopiston toiminta tukee tämän saavuttamista ja lisäksi strategiassa olevaa kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtimista

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia hyödynnetään.

Koulutustarjontaa voitiin toteuttaa vuonna 2022 lähipalveluna ja muutamia kursseja toteutui etänä. Kylien edustajilta pyydettiin kurssitoiveita ja niiden mukaan järjestettiin kursseja myös kylillä. COVID19 tilanteen aktivoitua paikkakunnalla peruttiin liikuntaryhmit ajalla 31.12.2021- 13.1.2022. Lisäksi Kilimu -orkesteri, kuorot, laulu- ja karaokeryhmit peruttiin samalla aikajaksolla.

2. PUHTI – puhtia tielle työelämään –hankkeen tavoitteena on tarjota koulutusta työttömille, työttömyysuhan alla oleville ja erityisesti nuorille.

PUHTI-hankkeessa alkuhaastatteluihin osallistui 93 henkilöä ja pidempi aikaista yksilöohjausta sai 38 henkilöä. Hankkeen tarjoamiin maksuttomiin koulutuksiin osallistui 56 henkilöä. PUHTI-peliä (ammatinvalintaan liittyvä) pelasi yhteensä n. 80 nuorta. Nuoria on osallistunut hankkeen järjestämiin hygieniapassi- ja järjestyksenvälvojakoulutuksiin. He ovat näin parantaneet työllistymismahdollisuuksiaan. Nuorilla todettiin tarvetta erityisesti yksilöohjaukseen ryhmätoimintojen sijaan. PUHTI-hankkeen toimenpiteisiin osallistui bruttona 330 ja nettona 250 henkilöä. Hankkeen tuloksina mm. 28 työllistyi, 5 löysi opiskelupaikan, 6 nuorten kesätyöpaikkaan, yksi kuntouttavaan työtoimintaan, kolme työkokeiluun, kaksi palkkatuelle ja kaksi työvoimapoliittiseen koulutukseen

3. HARKKA – harrastustoimintaa kaikille lapsille ja nuorille Kiuruvedellä -hankkeen avulla tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Jatkohankerahoitusta haetaan, mikäli haku avautuu.

HARKKA 2 -hanke toimi ajalla 1.11.2021-30.6.2022 ja HARKKA 3 -hankkeen toiminta-aika 1.8.2022-31.7.2023. Molemmissa hankkeissa on tarjottu maksuttomia HARKKA kerhoja yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. HARKKA 2 -hankkeen kerhoja toteutui lukuvuoden aikana yhteensä 50. Alakouluilta osallistui 449 lasta ja yläkoululta 76 nuorta, joten kaikkiaan 525 koululaista osallistui kerhoihin Kiuruvedellä.

4. Henkilöstö saa valmiuksia kansainvälisen hankkeen kautta ja hyödyntää sitä opetuksessa. (Korona tilanne vaikuttaa tavoitteen saavuttamiseen)

Tavoite ei toteutunut hankesuunnitelman mukaisesti, sillä COVID virustilanteen vuoksi suunnitellut matkat EU-maihin jouduttiin perumaan. Järvisuomalaiset opissa Euroopassa -hanke päättyi 31.7.2022.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|--------------------------------------|---------|---------|---------|
| Kansalaisopisto | | | |
| Opiskelijoita | 1 360 | 1 300 | 1 843 |
| Opetustuntien lukumäärä | 7 773 | 7 200 | 7 787 |
| Taiteen perusopetuksen opiskelijoita | 14 | 20 | 0 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022

Kiuruveden kaupungin strategian mittarina kansalaisopiston toiminnan arvioinnissa on opiskelijamäärä. Valtionosuus määräytyy toteutuneiden opetustuntien perusteella.

Kansalaisopistossa toteutunut kokonaistuntimäärä on 7 787, joten määrällinen tavoite on saavutettu. Kokonaistuntimäärän lisäksi on toteutunut HARKKA 2 ja HARKKA 3 sekä PUHTI- ja MOTTI- hankkeiden 1076 h. Näitä tuntimääriä ei voida laskea valtionosuuteen oikeuttaviin tunteihin. Kansalaisopiston valtionosuuteen oikeuttavasta tuntimäärästä pääpaino on ollut kulttuurialan koulutuksessa. Tähän sisältyvät mm. kädentaitoihin liittyvä koulutus 2123 h ja musiikki 1769 h. Liikunnan ja tanssin koulutusta toteutui 1226 h, tietotekniikan opetusta 120 h ja eri kielten opetusta 276 h. Opiskelijoiden kokonaismäärä oli 1843 (netto), joista miehiä oli 635 ja naisia 1208. Opiskelijoiden kokonaismäärässä on hankkeiden kautta osallistuneiden määrä mukana. Kansalaisopiston tapahtumat järjestettiin suunnitellusti, kuten Tenava- ja teinitähtikilpailu, Kansalaisopiston kevätmatinea, kevätnäyttely ja joululauluilta.

Kansalaisopisto on hakenut aktiivisesti hankerahoitusta. Opiston hallinnoimina hankkeina toimivat PUHTI –hanke (100 000 €), HARKKA 2 -hanke (95 750 €), HARKKA 3 -hanke (93 750 €). Lisäksi saatiin opintoseteliavustusta 4 800 €. Opiston hallinnoimana käynnistyi myös MOTTI-yhteistyöhanke (73 800 €), jossa kehitetään mm. etä- ja hybridiopetuksen suunnittelua ja toteuttamista. Opisto teki hankeyhteistyötä myös seuraavissa hankkeissa: Järvisuomalaiset opissa Euroopassa (166 878 €), Henkilöstön koulutushanke (16 000 €) ja Lupa loistaa 2-henkilöstön koulutushanke (23 000 €).

Kansalaisopiston kurssimaksuihin tehtiin 5 % korotus 1.8.2022 alkaen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------|---------|----------|----------|-------|----------|
| Kansalaisopisto | | | | | | |
| Toimintatulot | 167 200 | -10 700 | 156 500 | 200 353 | 128 | 186 510 |
| Toimintamenot | -623 700 | 26 590 | -597 110 | -602 689 | 101 | -619 482 |
| Toimintakate (netto) | -456 500 | 15 890 | -440 610 | -402 335 | 91 | -432 971 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -921 | -789 | -1 710 | -1 742 | 102 | -1 137 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -28 179 | 0 | -28 179 | -31 798 | 113 | -30 977 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -652 800 | 25 801 | -626 999 | -636 228 | 102 | -651 595 |

SIVISTYSPALVELUT

Vastuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistäytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjasto-kulttuuritaloa kehitetään siten, että se on kaikille avoin tiedon, elinikäisen oppimisen ja elämysten keskus. Monipuolisella yhteistyöllä mahdollistetaan toiminnan laatu. Kirjasto tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa.

Kulttuuritoiminnassa kaupungin asukkaille tarjotaan kulttuuritapahtumia sekä aktivoidaan kaupunkilaisia tuottamaan ja käyttämään kulttuuripalveluja. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana.

Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin. Museo oli avoinna kesä- ja heinäkuun. Syksyllä toteutettiin koululaisvierailut museo-oppaan järjestämänä. Museolla järjestettiin kolme erilaista kesätapahtumaa. Hyvärilän taloon tehtiin Museoviraston avustuksella korjaussuunnitelma. Museolla oli töissä museonhoitaja sekä korkeakouluharjoittelija. Harjoittelija teki kaksi virtuaalinäyttelyä: Maidon tie ja Kenttäpostia. Näyttelyt löytyvät kulttuuritoimen nettisivuilta. Museon kävijämäärä nousi jonkun verran edellisestä vuodesta.

2. Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin.

Kulttuuritoiminnan tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana. Kulttuuritalon toiminta palasi normaaliksi helmikuussa, kun kokoontumisrajoitukset poistuivat. Useat eri toimijat järjestivät tapahtumia kulttuuritalolla. Lisäksi kulttuuritoimi organisoivat kesän iltatorit ja uutena tapahtumana järjestettiin yhteislaulua kesäteatteri Eerolassa kuntalaisten toiveesta. Näyttelytoiminta oli vilkasta ympäri vuoden.

3. Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua.

Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua. Kirjastossa toiminta palautui normaaliksi koronapandemian rajoitusten jälkeen. Kirjastossa järjestettiin kirjailijavierailuita ja yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Syksyllä tehtiin AVIn rahoittama hanke Elämyksellisiä striimattuja satutunteja. Omatoimikirjaston käyttö lisääntyi reilusti. Kävijä- ja lainausmäärät ovat hienoisessa nousussa koronavuosien laskusuunnan jälkeen.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|-----------------------------------|---------|---------|---------|
| Musiikkioppilaitoksen opiskelijat | 26 | 26 | 26 |
| Museokäynnit | 525 | 700 | 669 |
| Kulttuuritalo/käyntejä | 7 270 | 23 000 | 14 277 |
| <i>Kirjasto</i> | | | |
| Lainausten määrä | 120 193 | 130 000 | 121 442 |
| Käyntikerrat | 50 029 | 70 000 | 53 230 |
| Verkkokäynnit | 23 170 | 26 000 | 30 587 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat kunnan lakisääteisiä palveluita, jotka kunnan on tuotettava asukkailleen vuosittain. Käyttötalous koostuu henkilöstön palkoista, kirjastoaineiston määrärahasta, musiikkiopiston oppilaspaikkamaksuista, avustuksista yhdistyksille sekä kulttuuripalvelujen ostoista. Kahvila- ravintola Iltalypsyn sähkö- ja vesimaksut ovat menneet kiinteistöt- tulosalueelle, eivät enää kulttuurin tulosalueelle, mikä vaikuttaa kulttuuritoimen tuloihin. Kulttuuritoimen pääsylipputulot nousivat edellisestä vuodesta, vuokratuloissa ei tapahtunut suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Kirjastolla rahaa meni suunniteltua vähemmän mm. ICT-palveluihin, koska tietokoneiden määrää on vähennetty.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------|---------|----------|----------|-------|----------|
| Sivistyspalvelut | | | | | | |
| Toimintatulot | 65 600 | -26 000 | 39 600 | 33 729 | 85 | 55 491 |
| Toimintamenot | -769 426 | 14 000 | -755 426 | -724 481 | 96 | -729 247 |
| Toimintakate (netto) | -703 826 | -12 000 | -715 826 | -690 752 | 97 | -673 756 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -13 197 | 951 | -12 246 | -12 246 | 100 | -9 846 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -33 806 | 0 | -33 806 | -31 718 | 94 | -32 839 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -816 429 | 14 951 | -801 478 | -768 445 | 96 | -771 932 |

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuhenkilö: Liikuntasihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Liikunta- ja nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Tuetaan nuoria (17–25 v.) kokonaisvaltaisesti työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön keinoin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Etsivän nuorisotyön ja Luotsi – nuortentyöpajan avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Etsivän nuorisotyön työntekijöiden työnkuvia tarkennettiin. Toisen etsivän työpanosta suunnattiin yläkoululle 20 % työajasta ja toisen nuorten työpajalle 20 %.

2. Otetaan käyttöön etä- ja digisovelluksia liikunta- ja nuorisopalveluissa.

Nuorten työpajassa otettiin käyttöön myös etävalmennus (Teams) kautta mahdollisuus valmennukseen. Perusnuorisotyössä ja etsivässä otettiin käyttöön Tiktok.

Liikuntapalvelut järjestivät iäkkäille etäjumppaa tietokoneen välityksellä. Uimahallin virtuaalivesijumppa kokeilu todettiin asiakaspalautteen mukaan hyväksi palveluksia ja virtuaalivesijumppa palvelu otettiin uimahallin vakituiseksi palveluksi vuoden 2022 alusta

3. Markkinoidaan liikuntatilojen käyttömahdollisuuksia kuntalaisille.

Liikuntatilojen markkinointia tehtiin sosiaalisessa mediassa, liikuntafoorumissa paikalla olleille urheiluseuroille ja yksityishenkilöille. Sivistyslautakunta vahvisti uusia liikuntatilojen prime time varausmahdollisuuksia, uusilla mahdollisuuksilla pyritään saamaan uusia asiakkaita myös ulkopaikkakunnilta. Lisäksi uusia lajeja tukemalla (Rugby ja Pickleball) pyritään lisäämään sisäliikuntatilojen ja kenttien käyttöä.

Energian hinnan rajun nousun vuoksi liikuntatilojen sähkökäyttöön kiinnitettiin huomiota yhdessä urheiluseurojen kanssa. Valaistujen kuntourien ja kenttien valojen käyttöaikaa lyhennettiin aamusta ja illasta muutamilla tunneilla.

4. Tehostetaan yhteistyötä Kiuruveden Urheilijoiden kanssa alle 29-vuotiaiden työttömien aktivoimiseksi

Tehostettiin yhteistyötä pitämällä säännölliset palaverit kerran kuukaudessa, jossa päivitettiin alle 29-vuotiaiden työttömien listat ja toimenpiteet, miten heidät pyrittiin saamaan palvelujen piiriin.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|----------------------------------|---------|---------|---------|
| Uimahalli ja kuntosali, käyntejä | 37 500 | 50 000 | 44 826 |
| Jäähalli, käyttötunnit | 1 227 | 1 600 | 1 265 |
| Nuorisotalo, käyntejä | 2 600 | 3 000 | 3 656 |
| Etsivän nuorisotyön asiakkaat | 62 | 58 | 71 |
| Nuorten työpajan asiakkaat | 45 | 45 | 54 |

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2022

1. Perusnuorisotyössä on tehty tiivistä yhteistyötä yökahvilan tiimoilta ev.lut.srk.n nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön kanssa.
2. Etsivää nuorisotyötä suunnataan ennaltaehkäisevään ja jalkautuvaan työhön. Toisen etsivän nuorisotyöntekijän työpanosta on suunnattu yläkoululle (20 % työajasta, 9 h /viikossa).
3. Luotsi, nuorten työpaja on tehnyt tiivistä yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa huomioimalla oppivelvollisuusiän nousemisen (Valpas nuoret). Toisen etsivän nuorisotyön työntekijän työpanosta on lisätty nuorten työpajalle (20 %, 9 h/ viikossa). Nuorisosihteeri ja etsivä nuorisotyöntekijä hoitivat syksyn aikana nuorten työpajan yksilövalmennuksen. Tiivis yhteistyö näkyi myös asiakasmäärien lisääntymisenä sekä nuorten työpajalla, että etsivässä nuorisotyössä.
4. Markkinoidaan aktiivisesti liikunta- ja nuorisotilojen käyttömahdollisuuksia. Nuorten työpajalle ja etsivään nuorisotyöhön tehtiin uudet markkinointivideot, joita jaetaan eri some kanavissa säännöllisin väliajoin.
5. Kehitetään ja tehostetaan digitaalisia palveluja ottaen huomioon liikunta- ja nuorisopalvelujen eri-ikäiset kohderyhmät. Etsivässä ja perusnuorisotyössä otettiin käyttöön TikTok nuorten tavoittamiseen

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|------------|-------|------------|
| Vapaa aikapalvelut | | | | | | |
| Toimintatulot | 455 421 | -35 500 | 419 921 | 395 475 | 94 | 375 797 |
| Toimintamenot | -1 613 214 | -12 003 | -1 625 217 | -1 641 349 | 101 | -1 601 565 |
| Toimintakate (netto) | -1 157 793 | -47 503 | -1 205 296 | -1 245 874 | 103 | -1 225 768 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -71 448 | -362 | -71 810 | -71 810 | 100 | -71 478 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -60 490 | 0 | -60 490 | -57 488 | 95 | -56 971 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -1 745 152 | -12 365 | -1 757 517 | -1 770 648 | 101 | -1 730 014 |

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Tulosalueet: Hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärilaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta turvaa kaupunkilaisten kuntatekniset palvelut lakien ja asetusten mukaisesti. Viihtyvyyttä edistetään sopusuhtaisen ja turvallisen kaupunkirakenteen suunnittelulla ja rakentamisella. Kaavoituksella ja ympäristön yleisilmeen kehittämällä tavoitellaan viihtyisää ja luonnonläheistä asumista. Kuntalaisten vesihuoltoja liikennepalvelut sekä kaupungin kiinteistöomaisuus turvataan rakennus- ja peruskorjaustoiminnoin.

Pelastustoimen palveluiden tuottamisesta on 1.1.2004 alkaen vastannut Pohjois-Savon aluepelastuslaitos ja ympäristönsuojelun palveluista on 1.1.2010 alkaen vastannut Ylä-Savon SOTE – kuntayhtymä.

Kiuruveden osuus pelastustoimen kustannuksista vuonna 2022 oli noin 750 000.

HALLINTO (Tekpa)

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

- 1. Selvitetään toiminnallisesti järkevintä sekä kustannustehokkainta tapaa järjestää Kuorevirran liikunta-alueen kiinteistöjen, viheralueiden ja liikuntapaikkojen hoito yhdessä liikuntatoimen kanssa**

Tilanne 30.6.2022

Toimintojen uudelleenjärjestelyn selvitystyötä ei ole käynnistetty. On odotettavissa, että selvitystyö painottuu talousarviovuodelle 2023.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite ei toteutunut. Selvitystyö tavoitteineen on siirretty talousarviovuodelle 2023. Tavoitteen saavuttamiseksi on esitetty tehtävät toimenpiteet sekä toteutumista seuraavat mittarit.

2. Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot

Tilanne 30.6.2022

Laskujen maksusuorituksia seurataan jatkuvasti. Seurannan perusteella on lähetetty palvelunkeskeytysilmoituksia. Tarvittaessa on yhdessä asiakkaan kanssa laadittu tapauskohtainen maksusuunnitelma.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui. Laskujen maksusuorituksia seurattiin jatkuvasti. Seurannan perusteella lähetettiin palvelunkeskeytysilmoituksia, mutta keskeytyksiä ei jouduttu tekemään. Asiakkaiden kanssa on laadittu tapauskohtaisesti maksusuunnitelmia

3. Tuetaan henkilöstöresursseja käyttämällä sesonkiluonteisesti tilapäisiä opiskelijoita tai työharjoittelijoita.

Tilanne 30.6.2022

Henkilöstöresurssien tukemiseksi palkattiin tiet- ja alueet tulosalueelle tilapäinen maastosuunnittelija.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui. Vakinaista henkilöstöä tukemaan palkattiin sesonkityöntekijöitä, opiskelijoita sekä velvoitettyöllistettäviä varsinkin kesäaikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|----------|------------|------------|-------|------------|
| Hallinto Tekpa | | | | | | |
| Toimintatulot | 33 355 | 0 | 33 355 | 41 282 | 124 | 33 386 |
| Valmistus omaan käyttöön | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 360 |
| Toimintamenot | -1 100 139 | -200 000 | -1 300 139 | -1 094 407 | 84 | -1 025 454 |
| Toimintakate (netto) | -1 066 784 | -200 000 | -1 266 784 | -1 053 125 | 83 | -991 708 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -8 017 | 0 | -8 017 | -7 801 | 97 | -8 379 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -1 108 156 | -200 000 | -1 308 156 | -1 102 209 | 84 | -1 033 833 |

RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja Tuomo Halme

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii kaupungissa Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisiä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii mm. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien myöntämisestä sekä niihin liittyvistä katselmuksista ja tarkastuksista. Rakennusvalvonta huolehtii myös rakentamisen yleisestä neuvonnasta kestävä kehityksen mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

Tilanne 30.6.2022

Sekä perinteiset että sähköiset lupahakemukset on käsitelty nopeasti ja tehokkaasti. Lupien käsittelyaika on pääsääntöisesti ollut noin kaksi-kolme viikkoa. Lupahakemuksia on kaiken kaikkiaan käsitelty ja lupia myönnetty yhteensä 58 kappaletta kesäkuun loppuun mennessä. Määrä on vajaat 20 kappaletta vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui täysin. Kaikki lupahakemukset on käsitelty mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut noin kaksi-kolme viikkoa. Loppuvuodesta käsittelyajat hieman pitenevät lähinnä työtilanteen muutosten vuoksi. Yleisesti ottaen lupamäärät ovat olleet laskussa viime vuosina ja viime vuonnakin kaikkien myönnettyjen lupien kokonaiskappalemäärä pieneni edellisvuoteen verrattuna. Lupahakemuksia on kaiken kaikkiaan käsitelty ja erilaisia lupia myönnetty yhteensä 105 kappaletta viime vuoden aikana.

Lukumääräisesti rakennuslupia myönnettiin viime vuonna yhteensä 42 kpl (46 kpl v. 2021), toimenpidelupia yhteensä 19 kpl (40 kpl) ja toimenpideilmoituksia käsiteltiin yhteensä 24 kpl (27 kpl). Purkamislupia myönnettiin 4 kpl (9 kpl) ja purkamisilmoituksia käsiteltiin 2 kpl (7 kpl). Maisematyölupia käsiteltiin ja myönnettiin 5 kpl (6 kpl) viime vuonna. Edellisten lisäksi poikkeamislupia käsiteltiin ja myönnettiin 3 kpl (5 kpl) ja jatkoajoja vanhoille luvuille myönnettiin 6 kpl (10 kpl).

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

Tilanne 30.6.2022

Katselmuksia on lähinnä tehty tarvittaessa rakennusvalvontaan tulleiden ilmoitusten ja muiden viranomaisten yhteydenottojen perusteella. Katselmusten perusteella suullisia ja kirjallisia siistimiskehotuksia on annettu harkinnan mukaan.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui täysin. Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoa ja siisteyttä on valvottu muun katselmustoiminnan yhteydessä sekä kansalaisten yhteydenottojen perusteella varsinkin keskusta-alueella. Vuoden aikana on annettu muutamia suullisia siistimiskehotuksia. Annettuja kehotuksia on pääsääntöisesti noudatettu annettuun määräaikaan mennessä eikä muihin toimenpiteisiin ole ollut tarvetta.

3. Ylä-Savon rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan muun muassa lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen ja asiakirjojen yhtenäistämiseksi. Sähköisen Lupapiste – asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

Tilanne 30.6.2022

Rakennustarkastajien yhteistyötä on tehty puhelimitse ja sähköpostitse aina tarvittaessa. Alkuvuonna ei kuitenkaan ole vielä pidetty yhteisiä tapaamisia. Sähköisen Lupapiste –asiointipalvelun käyttö on ollut melko vilkasta. Noin puolet lupahakemuksista ja muista yhteydenotoista on tullut sitä kautta.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui pääosin. Rakennusvalvontojen yhteistapaamisia ei järjestetty vuonna 2022, mutta yksittäisiä rakennustarkastajien vierailuja puolin ja toisin oli muutamia vuoden aikana. Yhteydenpitoa muiden kuntien rakennusvalvontoihin on kuitenkin ollut puhelimitse ja sähköpostitse lähes viikoittain mm. yhteisistä tulkinnoista ja käytännöistä erilaisissa lupa-asioissa. Lupapiste –asiointipalvelun käyttö jatkui vilkkaana edellisvuoden tapaan. Vuonna 2022 Lupapisteen kautta jätettiin erilaisia

lupahakemuksia käsittelyyn yhteensä 40 kappaletta eli yli kolmasosa kaikista luvista. Lisäksi Lupapisteen kautta tuli muutamia erillisiä neuvontapyyntöjä ja tiedusteluja lupa-asioihin liittyen.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|-----------------|---------|---------|---------|
| Rakennusluvut | 46 | 60 | 42 |
| Toimenpideluvat | 40 | 30 | 19 |
| Ilmoitukset | 27 | 30 | 24 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|----------|---------|----------|----------|-------|----------|
| Rakennusvalvonta | | | | | | |
| Toimintatulot | 57 000 | -25 000 | 32 000 | 32 062 | 100 | 39 998 |
| Toimintamenot | -161 604 | 0 | -161 604 | -145 858 | 90 | -127 623 |
| Toimintakate (netto) | -104 604 | -25 000 | -129 604 | -113 796 | 88 | -87 625 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -7 500 | 3 508 | -3 992 | -4 244 | 106 | -180 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -24 929 | 0 | -24 929 | -28 823 | 116 | -22 905 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -194 033 | 3 508 | -190 525 | -178 925 | 94 | -150 707 |

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet – tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ja luonnonympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuinympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatieto-järjestelmästä ja mittausoimesta.

Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

1. Liikenneväylien talvikunnossapitoalueet ja lähtötasot suunnitellaan uudestaan ja kilpailutetaan talvikaudella 2022–2023.

Tilanne 30.6.2022

Valmistelutyö on kesken. Liikenneväylien talvikunnossapidon kilpailutus toteutetaan vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui. Liikenneväylien talvikunnossapitoalueet kilpailutettiin syksyllä 2022. Kunnossapitoalueisiin tehtiin muutoksia ja hoitoalueista saatiin yhtenäisempiä kokonaisuuksia. Toimenpiderajat säilytettiin kokonaisuutensa perusteella toistaiseksi ennallaan.

- 2. Niemistenkadun perusparannus välillä Hovintie-Turvetie aloitetaan, päällystetään Yhtylän alueen vuonna 2021 perusparannetut tonttikadut ja uusitaan huonokuntoisimpia asfalttipäällysteitä.**

Tilanne 30.6.2022

Niemistenkadun perusparannuksen aloittaminen on viivästynyt Kiuruveden alueella tehtävien Savon Voiman verkostotöiden vuoksi. Kesäkuun lopussa vastaanotetun ennakkotiedon mukaan Hovintie-Turvetie välisen osuuden saneeraus voitaneen aloittaa elokuussa 2022.

Asfalttipäällystystyöt vuodelle 2022 on kilpailutettu touko-kesäkuussa. Päällystystyöt ajoittuvat elokuulle 2022.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui osittain. Niemistenkadun perusparannuksen aloittaminen viivästyi Kiuruveden alueella tehtävien Savon Voiman verkostotöiden vuoksi. Sijaiskohteena perusparannettiin Yhtylän alueella vuonna 2021 korjaamatta jätetyt Salmisentie- osuudet välillä Metsäpolku-Tikanpolku ja Erätie-Kirkkoharjuntie.

Asfalttipäällystystyöt vuonna 2022 toteutui suunnitelman mukaisesti

- 3. Yhtyläntien varressa sijaitseva läheisten katu- ja vesihuoltotyömaiden läjitysalueena toiminut ns. ”Sainion pelto” maisemoidaan.**

Tilanne 30.6.2022

Läjitysalueena toimineen ns. ”Sainion pellon” läjitysmaat on tasoitettu ja alueen täyttöaste on todettu lähes valmiiksi. Alueen multien levitys toteutetaan syyskaudella 2022 niiltä osin kuin täytöt ovat valmiit.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui. Läjitysalueen multien levitys on toteutettu niiltä osin kuin täytöt ovat valmistuneet ja maisemointi on ollut tarkoituksen mukaista. Sainion pellon loppuosat maisemoidaan seuraavien vuosien aikana sitä mukaa kuin alueen lopputäyttö etenee.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|---|---------|---------|---------|
| Tiet ja alueet | | | |
| Asemakaavat, ha | 584 | 584 | 584 |
| | | | |
| Liikenneväylät | | | |
| Kunnossapidettävät kadut, tiet, väylät, km | 59 | 59 | 59 |
| Avustettavat yksityistiet, km | 368 | 368 | 369 |
| | | | |
| Puistot ja yleiset alueet | | | |
| pinta-ala ha | 89 | 89 | 89 |
| | | | |
| Maa- ja metsätilat | | | |
| Peltopinta-ala ha | 87 | 87 | 87 |
| Metsäpinta-ala ha | 552 | 504 | 552 |
| Vuokralle annetut alueet, ha | 112 | 112 | 110 |
| | | | |
| Konekeskuksen käyttö | | | |
| käyttötuntien, lkm | 3 166 | 3 300 | 3 127 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|------------|-------|------------|
| Tiet ja alueet | | | | | | |
| Toimintatulot | 453 750 | 9 239 | 462 989 | 462 167 | 100 | 401 029 |
| Valmistus omaan käyttöön | 17 000 | 0 | 17 000 | 15 635 | 92 | 18 970 |
| Toimintamenot | -1 189 543 | -26 000 | -1 215 543 | -1 147 179 | 94 | -1 182 011 |
| Toimintakate (netto) | -718 793 | -16 761 | -735 554 | -669 377 | 91 | -762 012 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -687 271 | -6 085 | -693 356 | -688 362 | 99 | -708 452 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -127 256 | 0 | -127 256 | -141 696 | 111 | -117 957 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -2 004 070 | -32 085 | -2 036 155 | -1 977 238 | 97 | -2 008 419 |

KIINTEISTÖT

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö Jaakko Koivunen

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa

Tilanne 30.6.2022

Ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet 46,20 % ja ulkoisten toimintakulujen kertymä on 53,80 %. Tasaisen kertymän tavoitteen mukaisesti 6/2022 olisi 50 %.

Toimintatuottojen poikkeamat:

Vuokratulot ovat alittuneet niin asuntojen kuin toimitilojen osalta. Muun muassa kaupungin omistamat tukiasunnot ovat olleet alkuvuoden tyhjillään. Muiden rakennusten ja toimitilojen osalta vuokratuloista on toteutunut 45,80 %.

Toimintakulujen poikkeamat:

Palveluiden ostot 61,30 %. Ylitykseen vaikuttavat alkuvuoteen painottuvat vakuutusmaksut ja alueiden kunnossapitomaksut. Rakennusten kunnossapitokuluja on kertynyt alkuvuodesta arvioitua enemmän. Aineet, tarvikkeet ja tavarat 59,80 % Ylitykseen vaikuttavat merkittävästi alkuvuoden lämmitys- ja sähkökulut 55,70 % ja 61,30 %.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui osittain.

Ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet 105,1 % ja ulkoisten toimintakulujen kertymä on 102,9 %. Sekä tuotot että kulut ovat toteutuneet hieman arvioitua suurempina.

Toimintatuottojen poikkeamat:

Vuokratulot ovat asuntojen osalta toteutuneet 100,70 %, eli lähes arvioidusti. Kaupungin omistamat tukiasunnot ovat olleet pääosin tyhjillään, mutta muut asunnot ovat olleet käytössä suunnitellusti. Muiden rakennusten ja toimitilojen osalta vuokratulot ovat toteutuneet 97,90 %. Muista tuotoista mm. autopaikkavuokrat ja muut myyntituotot ovat tuottaneet merkittävästi arvioitua enemmän, nostaten kokonaistuotot yli arvion.

Toimintakulujen poikkeamat:

Palveluiden ostot 102,30 %. Ylitykseen vaikuttavat kohonneet materiaalikustannukset ja alueiden kunnossapitomaksut. Rakennusten kunnossapitokuluja on kertynyt arvioitua enemmän, koska kunnossapitoon liittyviä töitä on teetetty suunniteltua enemmän ja palveluiden ja materiaalien hinnat ovat nousseet merkittävästi loppuvuoden aikana. Aineet, tarvikkeet ja tavarat 104,70 %.

2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90–100 %

Tilanne 30.6.2022

Kaupungin omistuksessa olevat kiinteistöt ovat osin vajaalla käytöllä. Tyhjillään olevia kiinteistöjä ovat rautatieaseman makasiini ja vesitorni, vanha kirjastorakennus, meijeri sekä vanha lääkäritalo Lassi-Pekka. Alkuvuonna tyhjillään on ollut myös tukiasuntoja sekä toritalossa oleva leipomotila. Virranrannan osasto Kotiranta on tyhjillään alkavan peruskorjauksen vuoksi.

Vanhan lääkäritalon purkutyöt käynnistyivät keväällä ja rakennuspaikka korvataan pysäköintialueella.

Tiloissa ilmenee vajaakäyttöä. Lämmitettävien tilojen käyttöaste on 86,75 %.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui.

Kaupungin omistuksessa olevat kiinteistöt ovat osin vajaalla käytöllä. Tyhjillään olevia kiinteistöjä ovat rautatieaseman makasiini ja vesitorni, vanha kirjastorakennus sekä meijeri. Vanha lääkäritalo Lassi-Pekka on purettu vuoden 2022 aikana ja tilalle on tullut pysäköintialue. Teollisuushalli osoitteessa Metallitie 2 on myyty joulukuussa 2022. Eläinlääkäreiden uudet tilat valmistuivat Hingunniemen vuodenvaihteessa, ja eläinlääkäritoiminta siirtyy pois kaupungintalolta jättäen siellä tiloja tyhjiksi. Tyhjillään on ollut myös tukiasuntoja, toritalossa oleva leipomotila sekä muita tuotantotiloja. Virranrannan osasto Kotiranta on tyhjillään käynnissä olevan peruskorjauksen vuoksi. Tiloissa ilmenee lievää vajaakäyttöä. Lämmitettävien tilojen käyttöaste on 92,28 %.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|-------------------------|---------|---------|---------|
| Kiinteistöt | | | |
| Kiinteistöjen lukumäärä | 36 | 36 | 34 |
| Rakennuksien lukumäärä | 64 | 73 | 69 |
| Huoneistoala, m2 | 59 570 | 67 490 | 63 193 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|----------|------------|------------|-------|------------|
| Kiinteistöt | | | | | | |
| Toimintatulot | 5 588 589 | -109 548 | 5 479 041 | 5 839 008 | 107 | 5 449 952 |
| Valmistus omaan käyttöön | 55 000 | -35 000 | 20 000 | 9 856 | 49 | 28 246 |
| Toimintamenot | -3 549 119 | -126 138 | -3 675 257 | -3 798 433 | 103 | -3 395 841 |
| Toimintakate (netto) | 2 094 470 | -270 686 | 1 823 784 | 2 050 430 | 112 | 2 082 358 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -1 720 902 | -65 609 | -1 786 511 | -2 492 602 | 140 | -1 787 323 |
| Muut laskennalliset kustannukset | -201 773 | 0 | -201 773 | -201 462 | 100 | -186 873 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -5 471 794 | -191 747 | -5 663 541 | -6 492 497 | 115 | -5 370 037 |

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Varmistetaan, että jätevedenpuhdistamolla saavutetaan lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset.

Tilanne 30.6.2022

Saneerattu jätevedenpuhdistamon on ollut täydessä toiminnassa 24.8.2021 alkaen. Prosessia joudutaan saneerauksen jälkeen säätämään ja on oletettava, että vakiintuneeseen tilaan pääseminen edellyttää prosessinsäätöä vielä kuluvan vuoden loppuun. Säätötyön vuoksi ja prosessihallinnan helpottamiseksi viemärilaitos ottaa ympäristöluvasta poiketen ylimääräisiä omaehtoisia näytteitä. Näytteitä otetaan kuukausikohtaisesti 12 kpl / vuosi viranomaisen edellyttäessä 8 kpl / vuosi.

Yksittäisistä poikkeamista huolimatta puhdistustuloksissa on saavutettu lupamääräysten mukaiset neljännesvuosikeskiarvot.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui.

21.4.2020 saadun jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan mukaiset puhdistusvaatimukset on saavutettu. Talousarviovuoden aikana tuloksissa havaittiin yksittäisiä poikkeamia, jotka johtuivat prosessin, esimerkiksi kemikaalien syötön häiriöstä.

2. Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen pääsääntöisesti vuonna 2016 laaditun saneeraus- ja toimenpideohjelman. Vuotovesiselvitys ja toimenpideohjelma tarkistetaan ja päivitetään vuonna 2022.

Tilanne 30.6.2022

Jätevesiviemäreiden saneeraustoimia on toteutettu Yhtylässä Salmisentien alueella. Samalla on rakennettu uutta sadevesiviemäriä. Myös yksittäisiä huonokuntoisia tarkastuskaivoja on uusittu.

Vuotovesiselvityksen päivittäminen ja toimenpideohjelman laadinta vuosille 2023–2028 on kesken. Selvitys ja päivitetty toimenpideohjelma valmistuu loppuvuodesta 2022.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui osittain. Vuotovesiselvityksen päivittäminen ja toimenpideohjelman laadinta siirtyi vuodelle 2023. Selvityksen vaatimia mittauksia ei ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa johtuen kuivasta syksystä ja alkutalvesta. Mittaukset toteutetaan keväällä 2023, jolloin käytettävillä taloudellisilla panostuksilla saadaan totuudenmukaisemmat mittau tulokset.

21.4.2020 saadun jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksenä nro 5 on, että viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävää saneerausohjelmaa on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta. Pidemmällä aikavälillä vuotovesien määrää on saatu laskemaan. Vuoden 2022 vuotovesiprosentti oli 49,3 %. Poikkeuksellisen korkealle lukemalle ei toistaiseksi ole löytynyt yksiselitteistä syytä.

Jätevesiverkoston saneeraustoimenpiteet kohdistuivat pääasiassa Yhtylän alueella. Uutta jätevesiviemäriä rakennettiin 425 metriä tarkastuskaivoineen. Samalla rakennettiin 285 metriä uutta sadevesiviemäriä, mikä mahdollistaa sade- ja hulevesien erottamisen jätevesistä. Vanhojen sekaviemäreiden määrää saatiin vähennettyä 370 metriä.

| | Jätevesiviemäriä uusittu (m) | Jätevesiviemäriä uudisrakennettu (m) | Sadevesiviemäriä uudisrakennettu (m) | Vesijohtoa uusittu (m) | Vesijohtoa uudisrakennettu (m) |
|-----------------------|------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------|------------------------|--------------------------------|
| Norontie | - | 36 | - | - | - |
| Vanha urheilukenttä | - | - | 103 | - | - |
| Rönkönahontie | - | - | - | - | 40 |
| Lumiperäntie | - | - | - | - | 1250 |
| Salmijärven vesilinja | - | - | - | - | 1000 |
| Salmisentie | 237 | - | 182 | 210 | - |
| Tikanpolku | 31 | - | - | 32 | - |
| Yhtyläntie | 121 | - | - | 122 | - |
| Yhteensä | 389 | 36 | 285 | 364 | 2290 |

Vuotovesien määrä on kehittynyt seuraavasti:

| Vuosi | Vuotovesi- % | Sadanta, mm/a |
|-------|--------------|---------------|
| 2015 | 55,5 | 729 |
| 2016 | 46,9 | 514 |
| 2017 | 49,6 | 522 |
| 2018 | 37,1 | 414 |
| 2019 | 35,9 | 602 |
| 2020 | 48,3 | 740 |
| 2021 | 39,2 | 633 |
| 2022 | 49,3 | 547 |

3. Virtausolosuhteiden parantaminen jäteveden purkuputken alueella tehdään vuonna 2022.

Tilanne 30.6.2022

Tekninen palvelukeskus kilpailutti Kiuruveden pohjoisosan ruoppaushankkeen loppuvuodesta 2021. Virtausolosuhteiden parantamiseen tähtäävä kunnostusruoppaus alkoi vuoden vaihteessa ja valmistui suunnittelun aikataulun mukaisesti hankkeelle varattujen määrärahojen puitteissa 16.3.2022.

Virtausolosuhteiden muuttumista seurataan ja vaikuttavuutta arvioidaan vuonna 2021 laaditun tarkkailusuunnitelman mukaisessa laajuudessa.

Tilanne 31.12.2022

Tavoite toteutui. Virtausolosuhteiden parantamiseen tähtäävä kunnostusruoppaus valmistui suunnittelun aikataulun mukaisesti hankkeelle varattujen määrärahojen puitteissa 16.3.2022. Virtausolosuhteiden muuttumista seurataan ja vaikuttavuutta arvioidaan vuonna 2021 laaditun tarkkailusuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Tarkkailuraportti vuodelta 2022 on toimitettu valvontaviranomaiselle.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

| TUNNUSLUVUT | TP 2021 | TA 2022 | TP 2022 |
|--|----------------|----------------|----------------|
| Vesi- ja viemärilaitos | | | |
| Myyty vesimäärä, m ³ | 645 601 | 628 000 | 647 214 |
| Vesijohtoa, m | 462 179 | 465 000 | 464 229 |
| Kulutuspaikkojen lkm (vesi) | 2 884 | 2 875 | 2 895 |
| Laskutettu jätevesimäärä, m ³ | 208 199 | 205 000 | 202 397 |
| Jätevesiviemäriä, m | 43 064 | 43 064 | 43 119 |
| Sadevesiviemäriä, m | 22 755 | 22 700 | 23 040 |
| Sekaviemäriä, m | 8 501 | 8 850 | 8 131 |
| Kulutuspaikkojen lkm (jätevesi) | 1 098 | 1 093 | 1 099 |

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

- Vettä myytiin 19 200 m³ arvioitua enemmän. Laskutetun veden määrä kasvoi 1 600 m³ edelliseen vuoteen verrattuna.
- Laskutetusta jätevedestä jäi toteutumatta 2 600 m³. Laskutetun jäteveden määrä laski edellisvuoteen verrattuna 5 800 m³.
- Liittymismaksutuloja kertyi 12 000 €. Uudisrakentaminen on hiljaista ja nykyinen verkosto on kattava, jolloin uusien toimitettavien liittymien määrä jää pieneksi. Vesiliittymiä toimitettiin 11 kpl ja viemäriliittymiä 1 kpl.
- Ostetun veden kulut ylittyivät noin 6 000 € alkuperäisestä talousarviosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|----------------------------------|------------|---------|------------|------------|-------|------------|
| Vesi ja viemärlaitos | | | | | | |
| Toimintatulot | 1 800 630 | -15 000 | 1 785 630 | 1 824 415 | 102 | 1 844 426 |
| Valmistus omaan käyttöön | 14 800 | 0 | 14 800 | 14 179 | 96 | 14 944 |
| Toimintamenot | -1 000 069 | -22 000 | -1 022 069 | -1 153 127 | 113 | -1 053 916 |
| Toimintakate (netto) | 815 361 | -37 000 | 778 361 | 685 467 | 88 | 805 455 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -648 827 | 7 404 | -641 423 | -650 593 | 101 | -848 134 |
| Tulosalueen kokonaiskustannukset | -1 648 896 | -14 596 | -1 663 492 | -1 803 720 | 108 | -1 902 050 |

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

TULOSALUEET, TOIMINTAKATETILIT 2022 (valtuustoon nähden sitova taso)

| (ulkoiset ja sisäiset) | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|------------------------------------|-------------|----------|-------------|-------------|-------|-------------|
| Yleishallinto | | | | | | |
| Tuotot | 485 175 | -257 255 | 227 920 | 223 694 | 98,1 | 219 930 |
| Kulut | -2 376 229 | -171 199 | -2 547 428 | -2 452 830 | 96,3 | -2 447 312 |
| Netto | -1 891 054 | -428 454 | -2 319 508 | -2 229 135 | 96,1 | -2 227 382 |
| Ruokahuolto | | | | | | |
| Tuotot | 2 117 965 | 191 580 | 2 309 545 | 2 254 297 | 97,6 | 2 123 181 |
| Kulut | -2 005 635 | 0 | -2 005 635 | -1 996 962 | 99,6 | -1 967 004 |
| Netto | 112 330 | 191 580 | 303 910 | 257 335 | 84,7 | 156 177 |
| Elinkeinojen kehittäminen | | | | | | |
| Tuotot | 15 950 | 0 | 15 950 | 17 096 | 107,2 | 2 779 |
| Kulut | -260 223 | 0 | -260 223 | -252 469 | 97,0 | -321 940 |
| Netto | -244 273 | 0 | -244 273 | -235 373 | 96,4 | -319 161 |
| Maataloushallinto | | | | | | |
| Tuotot | 160 066 | 0 | 160 066 | 165 608 | 103,5 | 166 586 |
| Kulut | -304 957 | 0 | -304 957 | -300 656 | 98,6 | -296 353 |
| Netto | -144 891 | 0 | -144 891 | -135 048 | 93,2 | -129 768 |
| Työllisyyden hoitaminen | | | | | | |
| Tuotot | 45 000 | 34 000 | 79 000 | 79 502 | 100,6 | 43 837 |
| Kulut | -1 070 154 | 68 681 | -1 001 473 | -938 024 | 93,7 | -993 780 |
| Netto | -1 025 154 | 102 681 | -922 473 | -858 522 | 93,1 | -949 943 |
| Sos.toimi ja terv.huolto | | | | | | |
| Tuotot | 182 299 | 0 | 182 299 | 192 097 | 105,4 | 184 847 |
| Kulut | -38 234 067 | -295 600 | -38 529 667 | -37 865 406 | 98,3 | -36 040 626 |
| Netto | -38 051 768 | -295 600 | -38 347 368 | -37 673 309 | 98,2 | -35 855 779 |
| Hallinto sivistyslautakunta | | | | | | |
| Tuotot | 0 | 0 | 0 | 2 029 | ***** | 1 670 |
| Kulut | -136 739 | 0 | -136 739 | -127 242 | 93,1 | -147 783 |
| Netto | -136 739 | 0 | -136 739 | -125 213 | 91,6 | -146 113 |
| Varhaiskasvatus | | | | | | |
| Tuotot | 263 990 | 32 613 | 296 603 | 496 469 | 167,4 | 299 884 |
| Kulut | -5 060 731 | -632 100 | -5 692 831 | -5 610 132 | 98,5 | -5 190 197 |
| Netto | -4 796 741 | -599 487 | -5 396 228 | -5 113 662 | 94,8 | -4 890 313 |
| Perusopetus | | | | | | |
| Tuotot | 655 731 | 70 125 | 725 856 | 719 538 | 99,1 | 805 763 |
| Kulut | -7 407 307 | -199 121 | -7 606 428 | -7 726 642 | 101,6 | -7 495 827 |
| Netto | -6 751 576 | -128 996 | -6 880 572 | -7 007 105 | 101,8 | -6 690 064 |

| (ulkoiset ja sisäiset) | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot % | TP 2021 |
|------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------------|--------------|--------------------|
| Lukiokoulutus | | | | | | |
| Tuotot | 62 926 | -2 546 | 60 380 | 48 704 | 80,7 | 88 860 |
| Kulut | -1 252 032 | -21 877 | -1 273 909 | -1 276 482 | 100,2 | -1 198 762 |
| Netto | -1 189 106 | -24 423 | -1 213 529 | -1 227 778 | 101,2 | -1 109 902 |
| Kansalaisopisto | | | | | | |
| Tuotot | 167 200 | -10 700 | 156 500 | 200 353 | 128,0 | 186 510 |
| Kulut | -623 700 | 26 590 | -597 110 | -602 689 | 100,9 | -619 482 |
| Netto | -456 500 | 15 890 | -440 610 | -402 335 | 91,3 | -432 971 |
| Sivistyspalvelut | | | | | | |
| Tuotot | 65 600 | -26 000 | 39 600 | 33 729 | 85,2 | 55 491 |
| Kulut | -769 426 | 14 000 | -755 426 | -724 481 | 95,9 | -729 247 |
| Netto | -703 826 | -12 000 | -715 826 | -690 752 | 96,5 | -673 756 |
| Vapaa aikapalvelut | | | | | | |
| Tuotot | 455 421 | -35 500 | 419 921 | 395 475 | 94,2 | 375 797 |
| Kulut | -1 613 214 | -12 003 | -1 625 217 | -1 641 349 | 101,0 | -1 601 565 |
| Netto | -1 157 793 | -47 503 | -1 205 296 | -1 245 874 | 103,4 | -1 225 768 |
| Hallinto Tekpa | | | | | | |
| Tuotot | 33 355 | 0 | 33 355 | 41 282 | 123,8 | 33 746 |
| Kulut | -1 100 139 | -200 000 | -1 300 139 | -1 094 407 | 84,2 | -1 025 454 |
| Netto | -1 066 784 | -200 000 | -1 266 784 | -1 053 125 | 83,1 | -991 708 |
| Rakennusvalvonta | | | | | | |
| Tuotot | 57 000 | -25 000 | 32 000 | 32 062 | 100,2 | 39 998 |
| Kulut | -161 604 | 0 | -161 604 | -145 858 | 90,3 | -127 623 |
| Netto | -104 604 | -25 000 | -129 604 | -113 796 | 87,8 | -87 625 |
| Tiet ja alueet | | | | | | |
| Tuotot | 470 750 | 9 239 | 479 989 | 477 802 | 99,5 | 419 998 |
| Kulut | -1 189 543 | -26 000 | -1 215 543 | -1 147 179 | 94,4 | -1 182 011 |
| Netto | -718 793 | -16 761 | -735 554 | -669 377 | 91,0 | -762 012 |
| Kiinteistöt | | | | | | |
| Tuotot | 5 643 589 | -144 548 | 5 499 041 | 5 848 863 | 106,4 | 5 478 198 |
| Kulut | -3 549 119 | -126 138 | -3 675 257 | -3 798 433 | 103,4 | -3 395 841 |
| Netto | 2 094 470 | -270 686 | 1 823 784 | 2 050 430 | 112,4 | 2 082 358 |
| Vesi ja viemärilaitos | | | | | | |
| Tuotot | 1 815 430 | -15 000 | 1 800 430 | 1 838 594 | 102,1 | 1 859 370 |
| Kulut | -1 000 069 | -22 000 | -1 022 069 | -1 153 127 | 112,8 | -1 053 916 |
| Netto | 815 361 | -37 000 | 778 361 | 685 467 | 88,1 | 805 455 |
| RAPORTTI YHTEENSÄ | | | | | | |
| Tuotot | 12 697 447 | -178 992 | 12 518 455 | 13 067 196 | 104,4 | 12 386 446 |
| Kulut | -68 114 888 | -1 596 767 | -69 711 655 | -68 854 369 | 98,8 | -65 834 722 |
| Netto | -55 417 441 | -1 775 759 | -57 193 200 | -55 787 173 | 97,5 | -53 448 275 |

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA 2022 (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT. | TA+MUUT | TP 2022 | TOT % | TP 2021 |
|------------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------------|--------------|--------------------|
| Toimintatuotot | 12 610 647 | -143 992 | 12 466 655 | 13 027 526 | 104,5 | 12 323 926 |
| Myyntituotot | 5 220 306 | -75 898 | 5 144 408 | 5 260 863 | 102,3 | 5 273 830 |
| Maksutuotot | 615 311 | -52 500 | 562 811 | 585 764 | 104,1 | 569 350 |
| Tuet ja avustukset | 622 069 | 151 076 | 773 145 | 976 542 | 126,3 | 800 878 |
| Muut toimintatuotot | 6 152 961 | -166 670 | 5 986 291 | 6 204 358 | 103,6 | 5 679 868 |
| Vuokrat | 4 614 230 | -135 240 | 4 478 990 | 4 687 465 | 104,7 | 4 257 209 |
| Muut | 1 538 731 | -31 430 | 1 507 301 | 1 516 893 | 100,6 | 1 422 660 |
| Valmistus omaan käyttöön | 86 800 | -35 000 | 51 800 | 39 670 | 76,6 | 62 520 |
| Toimintakulut | -68 114 888 | -1 596 767 | -69 711 655 | -68 854 369 | 98,8 | -65 834 722 |
| Henkilöstökulut | -15 155 576 | -644 075 | -15 799 651 | -15 645 778 | 99,0 | -15 231 728 |
| Palkat ja palkkiot | -11 509 559 | -438 131 | -11 947 690 | -11 893 650 | 99,5 | -11 493 960 |
| Henkilösivukulut | -3 646 017 | -205 944 | -3 851 961 | -3 752 128 | 97,4 | -3 737 767 |
| Eläkekulut | -3 174 262 | -185 030 | -3 359 292 | -3 314 813 | 98,7 | -3 316 522 |
| Muut henkilösivukulut | -471 755 | -20 914 | -492 669 | -437 315 | 88,8 | -421 245 |
| Palvelujen ostot | -43 964 389 | -552 236 | -44 516 625 | -43 716 271 | 98,2 | -41 601 214 |
| Asiakaspalvelujen ostot | -38 065 793 | -157 465 | -38 223 258 | -37 771 269 | 98,8 | -35 950 690 |
| Muiden palvelujen ostot | -5 898 596 | -394 771 | -6 293 367 | -5 945 002 | 94,5 | -5 650 524 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -3 089 184 | -163 751 | -3 252 935 | -3 235 196 | 99,5 | -2 950 892 |
| Avustukset | -1 407 500 | -215 000 | -1 622 500 | -1 436 747 | 88,6 | -1 326 123 |
| Muut toimintakulut | -4 498 239 | -21 705 | -4 519 944 | -4 820 377 | 106,6 | -4 724 765 |
| Vuokrat | -4 481 441 | -15 805 | -4 497 246 | -4 767 684 | 106,0 | -4 673 929 |
| Muut | -16 798 | -5 900 | -22 698 | -52 692 | 232,1 | -50 836 |
| Toimintakate | -55 417 441 | -1 775 759 | -57 193 200 | -55 787 173 | 97,5 | -53 448 275 |
| Verotulot | 25 000 000 | 1 255 000 | 26 255 000 | 26 665 570 | 101,6 | 26 495 371 |
| Valtionosuudet | 33 900 000 | 330 000 | 34 230 000 | 34 327 383 | 100,3 | 33 036 167 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | 586 067 | 62 814 | 648 881 | 753 949 | 116,2 | 1 116 691 |
| Korkotuotot | 56 909 | -5 273 | 51 636 | 51 640 | 100,0 | 83 745 |
| Muut rahoitustuotot | 999 424 | 498 187 | 1 497 611 | 1 511 412 | 100,9 | 1 456 210 |
| Korkokulut | -210 000 | -25 000 | -235 000 | -230 040 | 97,9 | -175 268 |
| Muut rahoituskulut | -260 266 | -405 100 | -665 366 | -579 063 | 87,0 | -247 996 |
| Vuosikate | 4 068 626 | -127 945 | 3 940 681 | 5 959 730 | 151,2 | 7 199 954 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -3 370 537 | -55 388 | -3 425 925 | -4 125 826 | 120,4 | -3 695 902 |
| Suunnitelman muk. poistot | -3 370 537 | -55 388 | -3 425 925 | -4 125 826 | 120,4 | -3 329 756 |
| Arvonalentumiset | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -366 146 |
| Satunnaiset erät | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -2 744 178 |
| Satunnaiset kulut | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -2 744 178 |
| Tilikauden tulos | 698 089 | -183 333 | 514 756 | 1 833 904 | 356,3 | 759 874 |
| Poistoeron muutos | 17 199 | 0 | 17 199 | 17 189 | 99,9 | -294 515 |
| Varausten muutos | 0 | 0 | 0 | -900 000 | ***** | 300 000 |
| Tilikauden ylijäämä (alij.) | 715 288 | -183 333 | 531 955 | 951 093 | 178,8 | 765 359 |

TULOSLASKELMA 2022 (ulkoiset)

| | TA 2022 | MUUT. | TA+MUUT | TP 2022 | TOT % | TP 2021 |
|------------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------------|--------------|--------------------|
| Toimintatuotot | 7 642 944 | -143 992 | 7 498 952 | 7 810 158 | 104,1 | 7 096 565 |
| Myyntituotot | 3 878 789 | -75 898 | 3 802 891 | 3 917 782 | 103,0 | 3 923 187 |
| Maksutuotot | 564 590 | -52 500 | 512 090 | 530 509 | 103,6 | 526 433 |
| Tuet ja avustukset | 622 069 | 151 076 | 773 145 | 974 542 | 126,0 | 800 878 |
| Muut toimintatuotot | 2 577 496 | -166 670 | 2 410 826 | 2 387 326 | 99,0 | 1 846 068 |
| Vuokrat | 2 251 596 | -135 240 | 2 116 356 | 2 079 683 | 98,3 | 1 799 212 |
| Muut | 325 900 | -31 430 | 294 470 | 307 643 | 104,5 | 46 856 |
| Valmistus omaan käyttöön | 86 800 | -35 000 | 51 800 | 39 670 | 76,6 | 62 520 |
| Toimintakulut | -63 147 185 | -1 596 767 | -64 743 952 | -63 637 001 | 98,3 | -60 607 361 |
| Henkilöstökulut | -15 155 576 | -644 075 | -15 799 651 | -15 645 778 | 99,0 | -15 231 728 |
| Palkat ja palkkiot | -11 509 559 | -438 131 | -11 947 690 | -11 893 650 | 99,5 | -11 493 960 |
| Henkilösivukulut | -3 646 017 | -205 944 | -3 851 961 | -3 752 128 | 97,4 | -3 737 767 |
| Eläkekulut | -3 174 262 | -185 030 | -3 359 292 | -3 314 813 | 98,7 | -3 316 522 |
| Muut henkilösivukulut | -471 755 | -20 914 | -492 669 | -437 315 | 88,8 | -421 245 |
| Palvelujen ostot | -42 629 731 | -552 236 | -43 181 967 | -42 397 597 | 98,2 | -40 272 764 |
| Asiakaspalvelujen ostot | -38 065 793 | -157 465 | -38 223 258 | -37 771 269 | 98,8 | -35 950 690 |
| Muiden palvelujen ostot | -4 563 938 | -394 771 | -4 958 709 | -4 626 327 | 93,3 | -4 322 074 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -3 031 604 | -163 751 | -3 195 355 | -3 155 748 | 98,8 | -2 885 438 |
| Avustukset | -1 407 500 | -215 000 | -1 622 500 | -1 434 747 | 88,4 | -1 326 123 |
| Muut toimintakulut | -922 774 | -21 705 | -944 479 | -1 003 131 | 106,2 | -891 307 |
| Vuokrat | -905 976 | -15 805 | -921 781 | -950 628 | 103,1 | -840 487 |
| Muut | -16 798 | -5 900 | -22 698 | -52 502 | 231,3 | -50 820 |
| Toimintakate | -55 417 441 | -1 775 759 | -57 193 200 | -55 787 173 | 97,5 | -53 448 275 |
| Verotulot | 25 000 000 | 1 255 000 | 26 255 000 | 26 665 570 | 101,6 | 26 495 371 |
| Valtionosuudet | 33 900 000 | 330 000 | 34 230 000 | 34 327 383 | 100,3 | 33 036 167 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | 586 067 | 62 814 | 648 881 | 753 949 | 116,2 | 1 116 691 |
| Korkotuotot | 56 909 | -5 273 | 51 636 | 51 640 | 100,0 | 83 745 |
| Muut rahoitustuotot | 809 158 | 498 187 | 1 307 345 | 1 321 146 | 101,1 | 1 265 945 |
| Korkokulut | -210 000 | -25 000 | -235 000 | -230 040 | 97,9 | -175 268 |
| Muut rahoituskulut | -70 000 | -405 100 | -475 100 | -388 797 | 81,8 | -57 730 |
| Vuosikate | 4 068 626 | -127 945 | 3 940 681 | 5 959 730 | 151,2 | 7 199 954 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -3 370 537 | -55 388 | -3 425 925 | -4 125 826 | 120,4 | -3 695 902 |
| Suunnitelman muk. poistot | -3 370 537 | -55 388 | -3 425 925 | -4 125 826 | 120,4 | -3 329 756 |
| Arvonalentumiset | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -366 146 |
| Satunnaiset erät | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -2 744 178 |
| Satunnaiset kulut | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 | -2 744 178 |
| Tilikauden tulos | 698 089 | -183 333 | 514 756 | 1 833 904 | 356,3 | 759 874 |
| Poistoeron muutos | 17 199 | 0 | 17 199 | 17 189 | 99,9 | -294 515 |
| Varausten muutos | 0 | 0 | 0 | -900 000 | ***** | 300 000 |
| Tilikauden ylijäämä (alij.) | 715 288 | -183 333 | 531 955 | 951 093 | 178,8 | 765 359 |

2.3.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2022 (valuustoon nähden sitova taso on merkitty huomiiovärillä)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|--|----------------|----------------|---------------|---------------|----------------|----------------|
| Korvausinvestoinnit | | | | | | |
| 150 Khall maa-alueet | | | | | | |
| 2001 Maan hankinta | -15 000 | 19 606 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | -51 144 |
| Menot | -25 000 | 25 000 | 0 | 0 | | -51 144 |
| Tulot | 10 000 | -5 394 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 10 000 | -5 394 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | 0 |
| 150 Khall maa-alueet yhteensä | -15 000 | 19 606 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | -51 144 |
| Menot | -25 000 | 25 000 | 0 | 0 | | -51 144 |
| Tulot | 10 000 | -5 394 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | 0 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 10 000 | -5 394 | 4 606 | 4 610 | 100,08% | 0 |
| 165 Khall kiinteät rakenteet | | | | | | |
| 2905 Paljakka Huvikallio ulkoilual. | 0 | 0 | 0 | 0 | | -10 317 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -12 464 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 2 147 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 2 147 |
| 165 Khall kiinteät rakenteet yhteensä | 0 | 0 | 0 | 0 | | -10 317 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -12 464 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 2 147 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 2 147 |
| 170 Khall koneet ja laitteet | | | | | | |
| 2309 Asiahallintajärjestelmä | -18 000 | 18 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Menot | -18 000 | 18 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 2323 Tk:n laiteinvestoinnit keittiö | -60 000 | 130 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | -15 329 |
| Menot | -60 000 | 60 000 | 0 | 0 | | -15 329 |
| Tulot | 0 | 70 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | 70 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | 0 |
| 170 Khall koneet ja laitteet yhteensä | -78 000 | 148 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | -15 329 |
| Menot | -78 000 | 78 000 | 0 | 0 | | -15 329 |
| Tulot | 0 | 70 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | 0 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | 70 320 | 70 320 | 70 320 | 100,0% | 0 |
| 180 Sijoitukset ja muut pitkävaik. | | | | | | |
| 2401 Laajakaista Yhtylä-Kairikko | 0 | -13 633 | -13 633 | 35 227 | -258,4% | -129 379 |
| Menot | 0 | -13 633 | -13 633 | -11 854 | 86,95% | -297 412 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 47 081 | | 168 033 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 47 081 | | 168 033 |
| 2403 Kiuruveden luoteisos.valokuitu | 0 | 0 | 0 | 0 | | -35 000 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -35 000 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 2405 Hovin alueen valokuituverkko | -40 685 | -60 315 | -101 000 | -79 490 | 78,7% | -21 737 |
| Menot | -200 000 | -50 000 | -250 000 | -220 966 | 88,39% | -21 737 |
| Tulot | 159 315 | -10 315 | 149 000 | 141 476 | 94,95% | 0 |
| Rahoitusosuudet | 159 315 | -10 315 | 149 000 | 141 476 | 94,95% | 0 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|--|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|----------------|-----------------|
| 2455 Osakkeiden osto ja myynti | 0 | -261 900 | -261 900 | -261 900 | 100,0% | -500 |
| Menot | 0 | -261 900 | -261 900 | -261 900 | 100,0% | -500 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 180 Sijoitukset ja muut pitkävaik. | -40 685 | -335 848 | -376 533 | -306 163 | 81,31% | -186 616 |
| Menot | -200 000 | -325 533 | -525 533 | -494 720 | 94,14% | -354 649 |
| Tulot | 159 315 | -10 315 | 149 000 | 188 557 | 126,55% | 168 033 |
| Rahoitusosuudet | 159 315 | -10 315 | 149 000 | 188 557 | 126,55% | 168 033 |
| 410 Sivistysltk kiinteät rakenteet | | | | | | |
| 3651 Koulujen ja päiväkotien piha-a | -15 000 | 0 | -15 000 | -5 793 | 38,62% | 0 |
| Menot | -15 000 | 0 | -15 000 | -5 793 | 38,62% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 4107 Kiurusalin äänentoisto-digitek | 0 | 0 | 0 | 0 | | -13 578 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -13 578 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 4507 Urheilukentän perusparannus | -250 000 | 1 000 | -249 000 | -178 913 | 71,85% | 0 |
| Menot | -300 000 | 0 | -300 000 | -229 913 | 76,64% | 0 |
| Tulot | 50 000 | 1 000 | 51 000 | 51 000 | 100,0% | 0 |
| Rahoitusosuudet | 50 000 | 1 000 | 51 000 | 51 000 | 100,0% | 0 |
| 4513 Seniori-liikuntapaikka | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -5 757 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 5 757 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 5 757 |
| 410 Sivistysltk kiinteät rakenteet yht. | -265 000 | 1 000 | -264 000 | -184 706 | 69,96% | -13 578 |
| Menot | -315 000 | 0 | -315 000 | -235 706 | 74,83% | -19 335 |
| Tulot | 50 000 | 1 000 | 51 000 | 51 000 | 100,0% | 5 757 |
| Rahoitusosuudet | 50 000 | 1 000 | 51 000 | 51 000 | 100,0% | 5 757 |
| 420 Sivistysltk koneet ja laitteet | | | | | | |
| 3801 Varhaiskasvatus kalusto | -10 000 | 0 | -10 000 | -8 037 | 80,37% | -59 943 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | -8 037 | 80,37% | -59 943 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 3807 Lukio kalusto | -22 000 | 0 | -22 000 | -16 129 | 73,31% | 0 |
| Menot | -22 000 | 0 | -22 000 | -16 129 | 73,31% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 3809 Perusopetus kalusto | -18 000 | 0 | -18 000 | -16 599 | 92,21% | 0 |
| Menot | -18 000 | 0 | -18 000 | -16 599 | 92,21% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 3811 Lukio Satumetsä valv.kamerat | -10 000 | 0 | -10 000 | -9 482 | 94,82% | 0 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | -9 482 | 94,82% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 4909 Kansalaisopisto keramiikkauuni | -11 000 | 0 | -11 000 | -9 018 | 81,98% | 0 |
| Menot | -11 000 | 0 | -11 000 | -9 018 | 81,98% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 420 Sivistysltk koneet ja laitteet | -71 000 | 0 | -71 000 | -59 265 | 83,47% | -59 943 |
| Menot | -71 000 | 0 | -71 000 | -59 265 | 83,47% | -59 943 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|--------------------------------------|----------------|---------------|----------------|----------------|----------------|---------------|
| 480 Rakennusvalvonta | | | | | | |
| 5003 Rakennuslupien digitointi | -12 000 | 12 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Menot | -12 000 | 12 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5005 Kiinteistöveroprojekti | -50 000 | 0 | -50 000 | -63 392 | 126,78% | -4 714 |
| Menot | -50 000 | 0 | -50 000 | -63 392 | 126,78% | -4 714 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 480 Rakennusvalvonta yhteensä | -62 000 | 12 000 | -50 000 | -63 392 | 126,78% | -4 714 |
| Menot | -62 000 | 12 000 | -50 000 | -63 392 | 126,78% | -4 714 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 500 Kiinteistöt | | | | | | |
| 5101 Kiinteistöhuoltoautom.päivitys | -20 000 | -500 | -20 500 | -20 541 | 100,2% | -20 004 |
| Menot | -20 000 | -500 | -20 500 | -20 541 | 100,2% | -20 004 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5103 Kiinteistöjen sisäilma- ja kun | -40 000 | 10 000 | -30 000 | -18 807 | 62,69% | -18 219 |
| Menot | -40 000 | 10 000 | -30 000 | -18 807 | 62,69% | -18 219 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5113 Kaupungintalon korjaukset | -250 000 | 165 000 | -85 000 | -92 172 | 108,44% | -30 548 |
| Menot | -250 000 | 165 000 | -85 000 | -92 172 | 108,44% | -30 548 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5119 Lassi-Pekan paikoitusl.rak. | -150 000 | 28 000 | -122 000 | -129 762 | 106,36% | 0 |
| Menot | -150 000 | 28 000 | -122 000 | -129 762 | 106,36% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5129 Eläinlääkärien tilat | -500 000 | -146 800 | -646 800 | -607 235 | 93,88% | 0 |
| Menot | -500 000 | -146 800 | -646 800 | -625 440 | 94,05% | 0 |
| Tulot | 0 | 18 200 | 18 200 | 18 205 | 100,03% | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | 18 200 | 18 200 | 18 205 | 100,03% | 0 |
| 5191 Ennalta arvaamattomat korjaust | -50 000 | 0 | -50 000 | -41 759 | 83,52% | -66 069 |
| Menot | -50 000 | 0 | -50 000 | -41 759 | 83,52% | -66 069 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5303 Terveyskeskuksen korjaukset | -20 000 | 15 000 | -5 000 | -11 775 | 235,5% | -12 851 |
| Menot | -20 000 | 15 000 | -5 000 | -11 775 | 235,5% | -12 851 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5323 Virranrannan peruskorjaus | 0 | 0 | 0 | 0 | | -48 019 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -48 019 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5330 Virranrannan perusk.vaihe 4 | -590 000 | 485 000 | -105 000 | -128 887 | 122,75% | -32 903 |
| Menot | -750 000 | 645 000 | -105 000 | -128 887 | 122,75% | -32 903 |
| Tulot | 160 000 | -160 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Rahoitusosuudet | 160 000 | -160 000 | 0 | 0 | | 0 |
| 5435 Lukion A-rakennus | -50 000 | 5 000 | -45 000 | -43 134 | 95,85% | 0 |
| Menot | -50 000 | 5 000 | -45 000 | -43 134 | 95,85% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5491 Koulu- ja kiinteistöselvitys | -30 000 | -15 000 | -45 000 | -38 590 | 85,76% | -27 833 |
| Menot | -30 000 | -15 000 | -45 000 | -38 590 | 85,76% | -27 833 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|--------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------|-------------------|------------------|-------------------|
| 5533 Jää-,liikunta-,uimahalli,nuori | -35 000 | 10 000 | -25 000 | -17 427 | 69,71% | -42 465 |
| Menot | -35 000 | 10 000 | -25 000 | -17 427 | 69,71% | -42 465 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5539 Liikuntahallin korjaustyöt | -40 000 | 40 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Menot | -40 000 | 40 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5555 Kulttuuritalon korjaukset | -10 000 | 10 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Menot | -10 000 | 10 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5903 Yrityskiinti.siiirtyvä omaisuus | 0 | 0 | 0 | 0 | | -1 149 000 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -1 149 000 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 5909 Rakennusten myynti | 0 | 0 | 0 | 187 808 | | 0 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 187 808 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | 0 | 0 | 187 808 | | 0 |
| 500 Kiinteistöt yhteensä | -1 785 000 | 605 700 | -1 179 300 | -962 282 | 81,6% | -1 447 910 |
| Menot | -1 945 000 | 747 500 | -1 197 500 | -1 168 295 | 97,56% | -1 447 910 |
| Tulot | 160 000 | -141 800 | 18 200 | 206 013 | 1 131,94% | 0 |
| Rahoitusosuudet | 160 000 | -160 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | 18 200 | 18 200 | 206 013 | 1 131,94% | 0 |
| 510 Tiet ja alueet | | | | | | |
| 6010 Yleinen kaavatiesuunnittelu | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6131 Katupäällysteiden uusiminen | -50 000 | 25 000 | -25 000 | -15 292 | 61,17% | -4 596 |
| Menot | -50 000 | 25 000 | -25 000 | -15 292 | 61,17% | -4 596 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6141 Asuntokatuojen korj(viem.saneer | -50 000 | 0 | -50 000 | -48 045 | 96,09% | -170 466 |
| Menot | -50 000 | 0 | -50 000 | -48 045 | 96,09% | -170 466 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6143 Ahonpääntie | 0 | 0 | 0 | 0 | | -77 088 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -77 088 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6145 Salmisentie | 0 | -140 000 | -140 000 | -133 811 | 95,58% | 0 |
| Menot | 0 | -140 000 | -140 000 | -133 811 | 95,58% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6183 Virastokatu-Harjukatu-Apteek | 0 | 0 | 0 | 0 | | -30 501 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -30 501 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6185 Kokoojakadut (Niemistenkatu) | -200 000 | 150 000 | -50 000 | -36 692 | 73,38% | 0 |
| Menot | -200 000 | 150 000 | -50 000 | -36 692 | 73,38% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6209 Yleisen alueen lohkominen | -15 000 | 0 | -15 000 | -4 476 | 29,84% | 0 |
| Menot | -15 000 | 0 | -15 000 | -4 476 | 29,84% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|------------------------------------|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|--------------|-----------------|
| 6215 Liikenneturvallisuus | -30 000 | 15 000 | -15 000 | -6 934 | 46,22% | -10 282 |
| Menot | -30 000 | 15 000 | -15 000 | -6 934 | 46,22% | -10 282 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6251 Yksitystiet | -80 000 | 0 | -80 000 | -66 706 | 83,38% | -30 447 |
| Menot | -80 000 | 0 | -80 000 | -66 706 | 83,38% | -30 447 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6285 Tievalaistus | -30 000 | 0 | -30 000 | -19 594 | 65,31% | -11 001 |
| Menot | -30 000 | 0 | -30 000 | -19 594 | 65,31% | -11 001 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6316 Työkoneet/tiet ja alueet | -110 000 | -7 192 | -117 192 | -117 192 | 100,0% | 0 |
| Menot | -130 000 | 12 808 | -117 192 | -117 192 | 100,0% | 0 |
| Tulot | 20 000 | -20 000 | 0 | 0 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 20 000 | -20 000 | 0 | 0 | | 0 |
| 6351 Puistot | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6411 Leikkikentät | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6459 Muut alueet | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | -13 807 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | -13 807 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6501 Vesi- ja ympäristöhankkeet | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -20 000 | 10 000 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6513 Ranta-alueet | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6515 Niemisjärven kunnostus | 0 | 0 | 0 | 0 | | -58 826 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -133 741 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 74 915 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 74 915 |
| 8103 Paikkatietojärjestelmä | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -10 000 | 0 | -10 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 8105 Asemakaavan saneeraus | -15 000 | 0 | -15 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -15 000 | 0 | -15 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 510 Tiet ja alueet yhteensä | -680 000 | 72 808 | -607 192 | -448 742 | 73,9% | -407 013 |
| Menot | -700 000 | 92 808 | -607 192 | -448 742 | 73,9% | -481 928 |
| Tulot | 20 000 | -20 000 | 0 | 0 | | 74 915 |
| Rahoitusosuudet | 0 | 0 | 0 | 0 | | 74 915 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 20 000 | -20 000 | 0 | 0 | | 0 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|---------------------------------------|----------|--------|----------|----------|---------|---------|
| 600 Vesi- ja viemärilaitos | | | | | | |
| 6611 Vesihuollon suunnittelu | -30 000 | 30 000 | 0 | 0 | | -8 276 |
| Menot | -30 000 | 30 000 | 0 | 0 | | -8 276 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6625 Salmijärven vesilinja | 0 | 0 | 0 | -14 342 | | -11 327 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | -14 342 | | -11 327 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6627 Pohjoisosan | 0 | 0 | 0 | 0 | | -33 339 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -33 339 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6651 Sadevesiviemärit | -30 000 | -7 000 | -37 000 | -38 796 | 104,85% | -25 526 |
| Menot | -30 000 | -7 000 | -37 000 | -38 796 | 104,85% | -25 526 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6659 Jv-purkuputken virtausolosuht. | -350 000 | 15 000 | -335 000 | -324 864 | 96,97% | 0 |
| Menot | -350 000 | 15 000 | -335 000 | -324 864 | 96,97% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6681 Taloliittymät | -60 000 | 0 | -60 000 | -39 658 | 66,1% | -63 964 |
| Menot | -60 000 | 0 | -60 000 | -39 658 | 66,1% | -63 964 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6691 Vesiverkoston saneeraus vuositt. | -50 000 | 0 | -50 000 | -44 520 | 89,04% | -23 232 |
| Menot | -50 000 | 0 | -50 000 | -44 520 | 89,04% | -23 232 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6693 Vesimittareiden uusiminen | -30 000 | 0 | -30 000 | -14 646 | 48,82% | -19 766 |
| Menot | -30 000 | 0 | -30 000 | -14 646 | 48,82% | -19 766 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6700 Jätevesiviemärit | -200 000 | 0 | -200 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -200 000 | 0 | -200 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6705 Yhtylä, Kirkkokadun puol.jv | 0 | 0 | 0 | -93 964 | | -89 670 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | -93 964 | | -89 670 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6709 Pienet jv-työt | 0 | 0 | 0 | -48 174 | | -72 959 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | -48 174 | | -72 959 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6711 Ahonpääntien jv | 0 | 0 | 0 | 0 | | -478 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -478 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6713 Kievarantie jv | 0 | 0 | 0 | 0 | | -461 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -461 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6715 Norontie-Valtakatu jv | 0 | 0 | 0 | -11 328 | | 0 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | -11 328 | | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6723 Erätien jv | 0 | 0 | 0 | 0 | | -111 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -111 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|--|-------------------|-----------------|-------------------|-------------------|----------------|-------------------|
| 6727 Tukkitie-Jussintie vh | 0 | 0 | 0 | 0 | | -167 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -167 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6737 Piispantie-Salmisentie24 jv | 0 | 0 | 0 | 0 | | -25 356 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -25 356 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6761 Jätevesipumppaamojen | -20 000 | 0 | -20 000 | -21 030 | 105,15% | -15 052 |
| Menot | -20 000 | 0 | -20 000 | -21 030 | 105,15% | -15 052 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6810 Jätevedenpuhdistamon | 0 | 0 | 0 | 0 | | -1 307 875 |
| Menot | 0 | 0 | 0 | 0 | | -1 307 875 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6860 Vesitorin korjaustyöt | -30 000 | 5 000 | -25 000 | -22 675 | 90,7% | 0 |
| Menot | -30 000 | 5 000 | -25 000 | -22 675 | 90,7% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6901 Vesihuoltoavustukset | -10 000 | 5 000 | -5 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -10 000 | 5 000 | -5 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6905 Vuotovesiselvityksen päivitys | -40 000 | 10 000 | -30 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Menot | -40 000 | 10 000 | -30 000 | 0 | 0,0% | 0 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 6931 Vv-laitos tiedonsiirron kehitt | -25 000 | 0 | -25 000 | -24 857 | 99,43% | -25 053 |
| Menot | -25 000 | 0 | -25 000 | -24 857 | 99,43% | -25 053 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| 600 Vesi- ja viemärilaitos yhteensä | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,54% | -1 722 610 |
| Menot | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,54% | -1 722 610 |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | | 0 |
| INVESTOINNIT YHTEENSÄ | -3 871 685 | 581 586 | -3 290 099 | -2 648 476 | 80,5% | -3 919 174 |
| Menot | -4 271 000 | 687 775 | -3 583 225 | -3 168 976 | 88,44% | -4 170 026 |
| Tulot | 399 315 | -106 189 | 293 126 | 520 500 | 177,57% | 250 851 |
| Rahoitusosuudet | 369 315 | -169 315 | 200 000 | 239 557 | 119,78% | 250 851 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 30 000 | 63 126 | 93 126 | 280 943 | 301,68% | 0 |

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2022

| | TA 2022 | MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | Tot-% |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|
| TOIMINNAN RAHAVIRTA | | | | | |
| Vuosikate | 4 068 626 | -127 945 | 3 940 681 | 5 959 730 | 151,2 % |
| Tulorahoituksen korjauserät | -306 000 | 31 430 | -274 570 | -278 359 | 101,4 % |
| | 3 762 626 | -96 515 | 3 666 111 | 5 681 371 | 155,0 % |
| INVESTOINTIEN RAHAVIRTA | | | | | |
| Investointimenot | -4 271 000 | 687 775 | -3 583 225 | -3 168 976 | 88,4 % |
| Rahoitusosuudet | 369 315 | -169 315 | 200 000 | 239 557 | 119,8 % |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden | 336 000 | 31 696 | 367 696 | 559 302 | 152,1 % |
| | -3 565 685 | 550 156 | -3 015 529 | -2 370 117 | 78,6 % |
| TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA | 196 941 | 453 641 | 650 582 | 3 311 254 | 509,0 % |
| RAHOITUKSEN RAHAVIRTA | | | | | |
| Antolainauksen muutokset | | | | | |
| Antolainasaamisten lisäys | 0 | -9 500 | -9 500 | -9 500 | 100,0 % |
| Antolainasaamisten vähennys | 14 485 | 5 905 | 20 390 | 20 390 | 100,0 % |
| | 14 485 | -3 595 | 10 890 | 10 890 | 100,0 % |
| Lainakannan muutokset | | | | | |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys | | | | | |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys | -2 761 870 | -665 606 | -3 427 476 | -3 427 476 | 100,0 % |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos | 2 000 000 | -2 500 000 | -500 000 | -500 000 | 100,0 % |
| | -761 870 | -3 165 606 | -3 927 476 | -3 927 476 | 100,0 % |
| Muut maksuvalmiuden muutokset | | | | | |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien | 0 | 0 | 0 | 460 | |
| Saamisten muutos | 0 | 0 | 0 | 874 435 | |
| Korottomien velkojen muutos | 0 | 0 | 0 | 425 250 | |
| | 0 | 0 | 0 | 1 300 145 | |
| RAHOITUKSEN RAHAVIRTA | -747 385 | -3 169 201 | -3 916 586 | -2 616 440 | 66,8 % |
| RAHAVAROJEN MUUTOS | -550 444 | -2 715 560 | -3 266 004 | 694 814 | -21,3 % |
| RAHAVARAT | 31. 12. | 9 148 001 | | | |
| | 1. 1. | 8 453 187 | | 694 814 | |

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISEN PERUSTELUJA

RAKENNUSVALVONTA

5003 Rakennuslupien digitointi

Rakennuslupien digitointia ei käynnistetty vuonna 2022. Keskusarkiston järjestelmässä ei ollut valmiutta vielä vuonna 2022.

5005 Kiinteistöveroprojekti

Kiinteistöveroselvityksen II-vaihe käynnistettiin suunnitellusti vuonna 2022. Osa I-vaiheen kustannuksista siirtyi vuodelle 2022. II-vaiheen kustannukset ylittyivät hieman alkuperäisestä arviosta. Projektin määrärahan kokonaisylitys 13 392 €.

KIINTEISTÖT

5103 Kiinteistöjen sisäilma ja kun

Sisäilmakorjauksiin käytetty varattua vähemmän määrärahaa. Vuonna 2022 pääpaino ollut koulu- ja kiinteistöselvitykseen liittyvissä tutkimuksissa. Määrärahan alitus 11 193 €.

5129 Eläinlääkärien tilat

Eläinlääkärien tilojen vastaanotto pidettiin 4.1.2023. Osa viimeistelytöistä ja viimeisistä maksueristä siirretty vuodelle 2023. Määrärahan alitus 39 565 €.

5330 Virranrannan perusk.vaihe 4

Virranrannan 4-vaiheen työt käynnistyivät loppuvuodesta 2022. Työt edenneet arvioitua nopeammin. Määrärahan ylitys 23 887 €.

TIET JA ALUEET

6010 Yleinen kaavatiesuunnittelu

Vuonna 2022 ei suunniteltu uusia katukohteita. Määrärahan alitus 10 000 €.

6209 Yleisen alueen lohkominen

Yleisten alueiden lohkomisen kustannukset toteutuivat vuonna 2022 alle arvioidun. Määrärahan alitus 10 524 €.

6251 Yksityistiet

Vuonna 2022 valtionavustusta saavia yksityisteiden parantamishankkeita avustettiin 66 706 eurolla. Määrärahan alitus 13 294 €.

6285 Tievalaistus

Niemistenkadun saneerauksen siirtyminen vuodelle 2023 vaikutti uusittavan tievalaistuksen määrään. Määrärahan alitus 10 406 €.

6351 Puistot

Toteutettiin ainoastaan akuuteimmat huolto- ja korjaustoimenpiteet. Investointikohdetta ei aktivoitu vuonna 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

6411 Leikkikentät

Toteutettiin ainoastaan akuuteimmat huolto- ja korjaustoimenpiteet. Investointikohdetta ei aktivoitu vuonna 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

6459 Muut alueet

Toteutettiin ainoastaan akuuteimmat toimenpiteet. Investointikohdetta ei aktivoitu vuonna 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

6501 Vesi ja ympäristöhankkeet

Tekninen lautakunta myönsi vuonna 2022 avustuksia Kourupuron, Löytänänjärven sekä Koivujärven kunnostushankkeille. Hankkeet eivät edenneet maksatusvaiheeseen kuluneena vuonna. Investointikohteita ei aktivoitu vuonna 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

6513 Ranta alueet

Vuonna 2022 ei kunnostettu ranta- ja laiturialueita. Investointikohdetta ei aktivoitu vuonna 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

8103 Paikkatietojärjestelmä

Vuonna 2022 paikkatietojärjestelmän kehittämiseen varattua määrärahaa ei käytetty. Määrärahan alitus 10 000 €.

8105 Asemakaavan saneeraus

Asemakaavan saneerausta kohdistettiin mm. terveyskeskuksen alueella nk. Bössilän asemakaavan osalta. Kustannuksia saneerauksesta ei kohdistunut vielä vuodelle 2022. Määrärahan alitus 10 000 €.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

6625 Salmijärven vesilinja

Vuodelta 2021 toteutumatta jäänyt työosuus tehty vuonna 2022. Määrärahan ylitys 14 342 €.

6659 Jv purkuputken virtausolosuht.

Jäteveden puhdistamon purkuputken virtausolosuhteiden parantaminen toteutettiin alkuvuonna 2022. Toteutuksen kustannukset alittuivat arvioidusta. Määrärahan alitus 10 136 €.

6681 Taloliittymät

Taloliittymien toteutus jäänyt aiempien vuosien tasosta. Määrärahan alitus 20 342 €.

6693 Vesimittareiden uusiminen

Vesimittareiden aluevaihtoja toteutettiin suunniteltua vähemmän. Määrärahan alitus 15 354 €.

6700 Jätevesiviemärit

Viemärisaneerauksia toteutettu arvioitua vähemmän. Määrärahan alitus 46 534 €.

6905 Vuotovesiselvityksen päivitys

Vuotovesiselvityksen mittauksia ei ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa kuivasta syksystä ja alkutalvesta johtuen. Mittaukset siirtyvät kokonaisuudessaan vuodelle 2023. Määrärahan alitus 30 000 €.

3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2022 (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT. | TA +MUUT | TP 2022 | TOT-% | TP 2021 |
|--|-----------|---------|-----------|-----------|---------|-----------|
| LIKEVAIHTO | 1 800 630 | -15 000 | 1 785 630 | 1 823 794 | 102,1 % | 1 843 870 |
| Valmistus omaan käyttöön | 14 800 | 0 | 14 800 | 14 179 | 95,8 % | 14 944 |
| Liiketoiminnan muut tuotot | 0 | 0 | 0 | 622 | | 0 |
| Muut tuet ja avustukset | 0 | | 0 | | | 556 |
| Materiaalit ja palvelut | -681 555 | -22 000 | -703 555 | -830 912 | 118,1 % | -717 740 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -459 200 | -22 000 | -481 200 | -534 549 | 111,1 % | -496 473 |
| Palvelujen ostot | -222 355 | 0 | -222 355 | -296 362 | 133,3 % | -221 267 |
| Henkilöstökulut | -275 534 | 0 | -275 534 | -278 245 | 101,0 % | -294 029 |
| Palkat ja palkkiot | -219 452 | 0 | -219 452 | -218 083 | 99,4 % | -229 863 |
| Henkilösivukulut | -56 082 | 0 | -56 082 | -60 162 | 107,3 % | -64 166 |
| Eläkekulut | -47 106 | 0 | -47 106 | -52 092 | 110,6 % | -55 693 |
| Muut henkilösivukulut | -8 976 | 0 | -8 976 | -8 070 | 89,9 % | -8 472 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -663 827 | 7 404 | -656 423 | -665 583 | 101,4 % | -551 419 |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -663 827 | 7 404 | -656 423 | -665 583 | 101,4 % | -551 419 |
| Liiketoiminnan muut kulut | -42 980 | 0 | -42 980 | -43 970 | 102,3 % | -42 147 |
| | | | 0 | | | |
| LIKEYLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ | 151 534 | -29 596 | 121 938 | 19 884 | 16,3 % | 254 035 |
| Rahoitustuotot ja rahoituskulut | -188 066 | 1 472 | -186 594 | -186 593 | 100,0 % | -186 472 |
| Muut rahoitustuotot | 2 200 | 1 472 | 3 672 | 3 673 | 100,0 % | 3 794 |
| Korvaus peruspääomasta | -190 266 | 0 | -190 266 | -190 266 | 100,0 % | -190 266 |
| Ylijäämä ennen satunnaisia eriä | -36 532 | -28 124 | -64 656 | -166 708 | 257,8 % | 67 563 |
| Poistoeron lisäys (-)tai vähennys(+) | 15 000 | 0 | 15 000 | 14 990 | 99,9 % | -296 715 |
| Vap.eht.var. lisäys (-)tai vähennys(+) | 0 | | 0 | | | 300 000 |
| TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ | -21 532 | -28 124 | -49 656 | -151 719 | 305,5 % | 70 849 |
| Tuloslaskelman tunnusluvut | | | | | | |
| Sijoitetun pääoman tuotto, % | | | | 0,3 | | 3,0 |
| Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % | | | | 0,3 | | 3,0 |
| Voitto, % | | | | -9,1 | | 3,7 |

Sijoitetun pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo kaupungin taseyksikköön sijoittaman pääoman tuoton. Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko.

Voitto, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosentti luku on negatiivinen, taseyksikön toiminta on tappiollista.

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2022 (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT | TA+MU | TP 2022 | Tot-% | TP 2021 |
|------------------------------------|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|--------|-------------------|
| TOIMINNAN RAHAVIRTA | | | | | | |
| Liikelyjäämä (alijäämä) | 151 534 | -29 596 | 121 938 | 19 884 | 16,31% | 254 035 |
| Poistot ja arvonalentumiset | 663 827 | -7 404 | 656 423 | 665 583 | 101,4% | 551 419 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | -188 066 | 1 472 | -186 594 | -186 593 | 100,0% | -186 472 |
| | 627 295 | -35 528 | 591 767 | 498 874 | 84,3% | 618 982 |
| INVESTOINTIEN RAHAVIRTA | | | | | | |
| Investointimenot | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,54% | -1 722 610 |
| | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,54% | -1 722 610 |
| TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN | -247 705 | 22 472 | -225 233 | -199 981 | 88,79% | -1 103 628 |
| RAHOITUKSEN RAHAVIRTA | | | | | | |
| Antolainauksen muutokset | | | 0 | | | |
| Antolainasaamisten lisäys muilta | 0 | 0 | 0 | 0 | 100,0% | -22 320 |
| Muut maksuvalmiuden muutokset | | | 0 | | | |
| Saamisten muutos muilta | 0 | 0 | 0 | -13 616 | | 94 283 |
| Korottomien velkojen muutos | 0 | 0 | 0 | 217 177 | | 1 192 117 |
| Korottomien velkojen muutos muilta | 0 | 0 | 0 | -3 579 | | -160 452 |
| | 0 | 0 | 0 | 199 981 | | 1 103 628 |
| RAHOITUKSEN RAHAVIRTA | 0 | 0 | 0 | 199 981 | | 1 103 628 |
| RAHAVAROJEN MUUTOS | -247 705 | 22 472 | -225 233 | 0 | | 0 |

| | 2022 | 2021 |
|-------------------------------|------|------|
| Investointien tulorahoitus, % | 71,4 | 35,9 |
| Quick ratio | 0 | 0 |
| Current ratio | 0 | 0 |

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta, on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde

Tunnusluku kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio eli käyttöpääomasuhde

Tunnusluku kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 2022 (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | MUUT. | TA+MUUT | TP 2022 | TOT-% | TP 2021 |
|--------------------------------|----------|--------|----------|----------|--------|------------|
| Vesi- ja viemärlaitos yhteensä | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,5 % | -1 722 610 |
| Menot | -875 000 | 58 000 | -817 000 | -698 856 | 85,5 % | -1 722 610 |
| Tulot | 0 | | 0 | 798 | | 798 |
| Rahoitusosuudet | 0 | | 0 | 0 | | 0 |
| Pysyvien vastaavien myynnit | 0 | | 0 | 0 | | 0 |

Tarkempi erittely investoinneista on toimintakertomuksen sivuilla 101 - 107

TASE 31.12.2022

| | TP 2022 | TP 2021 |
|---------------------------------------|-------------------|-------------------|
| VASTAAVAA | | |
| PYSYVÄT VASTAAVAT | | |
| Aineettomat hyödykkeet | 67 685 | 85 223 |
| Aineettomat oikeudet | 0 | 0 |
| Muut pitkävaikutteiset menot | 67 685 | 85 223 |
| Aineelliset hyödykkeet | 11 108 539 | 11 057 729 |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet | 11 028 894 | 10 988 477 |
| Koneet ja kalusto | 79 645 | 69 252 |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset | 0 | 0 |
| Sijoitukset | 803 217 | 803 217 |
| Osakkeet ja osuudet | 767 520 | 767 520 |
| Muut saamiset | 35 697 | 35 697 |
| PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 11 979 442 | 11 946 169 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT | | |
| Saamiset | 106 565 | 92 948 |
| Lyhytaikaiset saamiset | 106 565 | 92 948 |
| Myyntisaamiset | 105 942 | 92 391 |
| Muut saamiset | 0 | 0 |
| Siirtosaamiset | 622 | 556 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 106 565 | 92 948 |
| VASTAAVAA YHTEENSÄ | 12 086 006 | 12 039 116 |
| VASTATTAVAA | | |
| OMA PÄÄOMA | | |
| Peruspääoma | 6 342 186 | 6 342 186 |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä | 2 031 625 | 1 960 777 |
| Tilikauden yli-/alijäämä | -151 719 | 70 849 |
| OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ | 8 222 092 | 8 373 811 |
| POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET | | |
| Poistoero | 281 725 | 296 715 |
| Vapaaehtoiset varaukset | 0 | 0 |
| VIERAS PÄÄOMA | | |
| Lyhytaikainen | 3 582 188 | 3 368 591 |
| Ostovelat | 91 984 | 100 247 |
| Korottomat velat kunnalta | 3 370 695 | 3 153 518 |
| Muut velat ja liittymismaksut | 64 229 | 52 661 |
| Siirtovelat | 55 280 | 62 165 |
| VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ | 3 582 188 | 3 368 591 |
| VASTATTAVAA YHTEENSÄ | 12 086 006 | 12 039 116 |
| TASEEN TUNNUSLUVUT | | |
| Omavaraisuusaste, % | 70,4 | 72,0 |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, % | 169,4 | 182,7 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa | | |
| Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa | 1 879 906 | 2 031 626 |
| Lainakanta 31.12., euroa | 0 | 0 |

3.1.2 Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

HULEVEDEN TULOSLASKELMA 2022 (ulkoiset ja sisäiset)

| | TA 2022 | TA MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | TOT-% | TP 2021 |
|-------------------------------|----------------|-------------|----------------|-------------------|--------------|----------------|
| Materiaalit ja palvelut | | | | | | |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -1 300 | | -1 300 | -683,77 | 52,6 | -783 |
| Palvelujen ostot | -5 006 | | -5 006 | -7 395,85 | 147,7 | -8 284 |
| Henkilöstökulut | | | | | | |
| Palkat ja palkkiot | -650 | | -650 | -1 391,89 | 214,1 | -1 261 |
| Henkilöstösivukulut | -139 | | -139 | -282,94 | 203,6 | -271 |
| Henkilöstökulut yhteensä | -789 | | -789 | -1 674,83 | 212,3 | -1 532 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | -4 197 | | -4 197 | -4 197,00 | 100,0 | -4 197 |
| Muut rahoituskulut | -4 197 | | -4 197 | -4 197,00 | 100,0 | -4 197 |
| Poistot ja arvonalentumiset | | | | | | |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -16 026 | -752 | -16 778 | -16 780,48 | 100,0 | -15 629 |
| Liiketoiminnan muut kulut | | | | | | |
| Tilikauden alijäämä | -27 318 | -752 | -28 070 | -30 731,93 | 109,5 | -30 426 |

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA 2022

| | TA 2022 | TA MUUT | TA+MUUT | TP 2022 | TOT-% | TP 2021 |
|--|----------------|---------------|----------------|-------------------|--------------|----------------|
| Toiminnan rahavirta | | | | | | |
| Liikealijäämä | -27 318 | -752 | -28 070 | -26 228,89 | 93,4 | -26 229 |
| Poistot ja arvonalentumiset | 16 026 | 752 | 16 778 | 15 629,29 | 93,2 | 15 629 |
| Investointien rahavirta | | | | | | |
| Investointimenot | -30 000 | -7 000 | -37 000 | -38 796,29 | 104,9 | -25 526 |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin | | | | | | |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | | | | | | |
| Toiminnan ja investointien rahavirta | -41 292 | -7 000 | -48 292 | -49 395,89 | 102,3 | -36 126 |
| Vaikutus kaupungin kassavaroihin | -41 292 | -7 000 | -48 292 | -49 395,89 | 102,3 | -36 126 |

HULEVEDEN INVESTOINTIOSA 2022

| | TP 2021 | TA 2022 | TA MUUT. | TA+MUUT. | TP 2022 | Tot-% |
|-------------------------|---------|---------|----------|----------|------------|---------|
| Sadevesiviemärit | -25 526 | -30 000 | -7 000 | -37 000 | -38 796,29 | 104,9 % |
| Menot | -25 526 | -30 000 | -7 000 | -37 000 | -38 796,29 | 104,9 % |
| Tulot | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |

HULEVEDEN TASE 31.12.2022
(sisältää ulkoiset ja sisäiset)

| V A S T A A V A A | TP 2022 | TP 2021 |
|-------------------------------------|-------------------|-------------------|
| PYSYVÄT VASTAAVAT | | |
| Aineelliset hyödykkeet | | |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet | 316 109,39 | 294 093,58 |
| PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ | 316 109,39 | 294 093,58 |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT | | |
| Saamiset | | |
| Lyhytaikaiset saamiset | | |
| Muut saamiset | | |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ | | |
| V A S T A A V A A | 316 109,39 | 294 093,58 |
| V A S T A T T A V A A | | |
| OMA PÄÄOMA | | |
| Jäännöspääoma | 494 619,42 | 441 842,64 |
| Edellisten tilikausien alijäämä | -147 972,82 | -117 546,93 |
| Huleveden alijäämä | -30 730,93 | -30 425,89 |
| OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ | 315 915,67 | 293 869,82 |
| VIERAS PÄÄOMA | | |
| Lyhytaikainen | | |
| Ostovelat | 193,72 | 223,76 |
| Muut velat | | |
| Siirtovelat | | |
| VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ | 193,72 | 223,76 |
| V A S T A T T A V A A | 316 109,39 | 294 093,58 |

Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttuu vuosittain muiden tase-erien muutosten seurauksena, siksi tasejatkuvuus ei toteudu kirjanpidollisen erityksen tapaan.

Jäännöspääoma korvaa laskennallisessa erityksessä paitsi peruspääoman myös sisäiset saamiset ja velat sekä yhdistilin.

Edellisten tilikausinen alijäämä on selvitetty vuodesta 2015 alkaen.

Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.

3.1.3 Ruokahuollon ja ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen

Kilpailulaki 30 d §
Kilpailutilanteessa markkinoilla eriytettävä

KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN

| Vuokratut tilat | TP 2022 | TP 2021 |
|--------------------------------------|----------------|----------------|
| Liikevaihto | 1 894 249,17 | 1 489 495,37 |
| Materiaalit ja palvelut | -703 785,91 | -362 928,28 |
| Aineet tarvikkeet ja tavarat | -529 067,35 | -272 867,95 |
| Ostot tilikauden aikana | -529 067,35 | -272 867,95 |
| Palvelujen ostot | -174 718,56 | -90 060,33 |
| Henkilöstökulut | -150 038,92 | -114 918,70 |
| Poistot ja arvон alentumiset | -629 773,47 | -428 999,35 |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -629 773,47 | -428 999,35 |
| Liiketoiminnan muut kulut | -563 804,48 | -507 391,94 |
| Liikeylijäämä(-alijäämä) | -153 153,61 | 75 257,10 |
| Tilikauden ylijäämä(alijäämä) | -153 153,61 | 75 257,10 |

| Ruokahuolto | TP 2022 | TP 2021 |
|--------------------------------------|----------------|----------------|
| Liikevaihto | 1 131 921,00 | 1 161 400,00 |
| Materiaalit ja palvelut | -341 044,00 | -298 131,00 |
| Aineet tarvikkeet ja tavarat | -276 260,00 | -250 935,00 |
| Ostot tilikauden aikana | -276 260,00 | -250 935,00 |
| Palvelujen ostot | -64 784,00 | -47 196,00 |
| Henkilöstökulut | -620 730,00 | -599 133,00 |
| Poistot ja arvon alentumiset | -34 444,00 | -28 321,00 |
| Suunnitelman mukaiset poistot | -34 444,00 | -28 321,00 |
| Liiketoiminnan muut kulut | -130 768,00 | -188 204,00 |
| Liikeylijäämä(-alijäämä) | 4 935,00 | 47 611,00 |
| Tilikauden ylijäämä(alijäämä) | 4 935,00 | 47 611,00 |

- Vuokratut tilat eriytetty neliöiden suhteessa (vuonna 2022 vuokratut tilat lisääntyivät 8 kiinteistöllä ja kolmella (3) liikehuoneistolla)
- Ruokahuolto eriytetty suoritteiden suhteessa

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetiedot 1–5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja – menetelmiä:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot

Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain ao. tilikauden verotuloksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Koronvaihtosopimuksia ei ole enää kaupungilla

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä lomapalkkajaksotus on kirjattu palkkaohjelmasta saadun raportin perusteella. Lomapalkkavelan henkilösivukulut on laskettu vuoden 2023 sivukuluprosenteilla.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Oikaisut edellisten tilikauden tietoihin

Muutettu liitetieto on ilmoitettu ko. liitetiedon yhteydessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia tuottoja.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat kulut ja hyvitykset

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia kuluja ja hyvityksiä.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräisiä eriä ei sisälly kirjanpitoon.

TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 6

Muut palvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto sekä tytäryhtiöt.

| Toimintatuotot tehtäväalueittain | Konserni | | Kaupunki | |
|----------------------------------|------------|------------|-----------|-----------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Yleishallinto | 262 048 | 244 501 | 157 736 | 147 577 |
| Sosiaali- ja terveyspalvelut | 40 239 193 | 39 064 440 | 192 097 | 184 847 |
| Opetus- ja kulttuuripalvelut | 2 773 365 | 2 478 625 | 1 853 947 | 1 767 259 |
| Yhdyskuntapalvelut | 3 716 770 | 3 295 278 | 4 087 979 | 3 665 158 |
| Muut palvelut | 4 507 338 | 4 461 135 | 1 518 339 | 1 331 724 |
| Toimintatuotot yhteensä | 51 498 713 | 49 543 978 | 7 810 158 | 7 096 565 |

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot korjattu Opetus- ja kulttuuripalveluihin myös vuoden 2021 toimintatuotot. Tuloslaskelman ulkoiset toimintatuotot.

Liitetieto 7

Verotulot eriteltynä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon:

| Verotulojen erittely verolajeittain | 2022 | 2021 |
|-------------------------------------|-----------------|------------|
| | Kunnan verotulo | 21 701 346 |
| Osuusyhteisöveron tuotosta | 3 208 457 | 3 295 177 |
| Kiinteistövero | 1 755 767 | 1 707 010 |
| Verotulot yhteensä | 26 665 570 | 26 492 929 |

Tuloslaskelman verotulot

Liitetieto 8

| Valtionosuuksien erittely | Konserni | | Kaupunki | |
|--|------------|------------|------------|------------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia) | 20 648 793 | 19 856 617 | 20 648 793 | 19 856 617 |
| Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus | 8 330 571 | 8 538 773 | 8 330 571 | 8 538 773 |
| Järjestelmämuutoksen tasaus | 5 691 179 | 5 037 389 | 5 691 179 | 5 037 389 |
| Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet | -343 160 | -396 612 | -343 160 | -396 612 |
| Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus | | | | |
| Yksikköhintarahoitukseen perustuvat ym. valtionosuudet | 4 479 289 | 4 179 500 | | |
| Valtionosuudet yhteensä | 38 806 672 | 37 215 667 | 34 327 383 | 33 036 167 |

Tuloslaskelman valtionosuudet

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin:

| Palvelujen ostojen erittely | 2022 | 2021 |
|--|-------------------------|------------|
| | Asiakaspalvelujen ostot | 37 771 269 |
| Muiden palvelujen ostot | 4 626 327 | 4 322 074 |
| <i>Kaupungin palvelujen ostot yhteensä</i> | 42 397 597 | 40 272 764 |

Tuloslaskelman ulkoiset palvelujen ostot.

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

| | Poisto aika | Poistomenetelmä |
|--------------------------------|----------------|-----------------|
| Aineettomat hyödykkeet | | |
| Aineettomat oikeudet | 5 vuotta | Tasapoisto |
| Muut pitkävaikutteiset menot | 3 – 20 vuotta | Tasapoisto |
| Aineelliset hyödykkeet | | |
| Maa- ja vesialueet | Ei poistoa | |
| Rakennukset | 15 – 50 vuotta | Tasapoisto |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet | | |
| Kadut, tiet, sillat | 20 – 25 vuotta | Tasapoisto |
| Puistot, tori, urheilualueet | 20 – 30 vuotta | Tasapoisto |
| Vesi- ja viemäriverkosto | 40 vuotta | Tasapoisto |
| Muut rakenteet ja laitteet | 10 – 50 vuotta | Tasapoisto |
| Koneet ja kalusto | 3 – 10 vuotta | Tasapoisto |
| Keskeneräiset hankinnat | Ei poistoa | |
| Käyttöomaisuusarvopaperit | Ei poistoa | |
| Muut pitkäaikaiset sijoitukset | Ei poistoa | |

Liitetieto 12

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista:

| Pakollisten varausten muutokset | Konserni | | Kaupunki | |
|---------------------------------------|----------|---------|----------|----------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Vahingonkorvaukset 1.1. | 0 | 9 665 | | |
| Lisäykset tilikaudella | 8 721 | | | |
| Vähennykset tilikaudella | | -9 665 | | |
| Vahingonkorvaukset 31.12. | 8 721 | 0 | | |
| Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. | 621 424 | 659 522 | | |
| Lisäykset tilikaudella | | | | |
| Vähennykset tilikaudella | -110 773 | -38 099 | | |
| Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. | 510 651 | 621 424 | | |
| Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1. | | | | 264 096 |
| Lisäykset tilikaudella | | | | |
| Vähennykset tilikaudella | | | | -264 096 |
| Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12. | | | | 0 |
| Muut pakolliset varaukset 1.1. | 64 268 | 53 464 | | |
| Lisäykset tilikaudella | | 10 805 | | |
| Vähennykset tilikaudella | -38 996 | | | |
| Muut pakolliset varaukset 31.12. | 25 272 | 64 268 | | |

Tuloslaskelman tuotot ja kulut: pakollisten varausten muutokset

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista:

| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot | Konserni | | Kaupunki | |
|--|----------|----------|----------|--------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Muut toimintatuotot | | | | |
| Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot | 31 513 | 126 394 | 26 055 | |
| Rakennusten luovutusvoitot | 25 181 | 22 365 | | |
| Muut luovutusvoitot | 279 469 | 37 811 | 252 303 | 28 629 |
| Luovutusvoitot yhteensä | 336 163 | 186 569 | 278 359 | 28 629 |
| Muut toimintakulut | | | | |
| Kiinteistöjen luovutustappiot | | -269 782 | | |
| Kuntayhtymän omistuksen purku ja muutos | | -5 279 | | |
| Osakehuoneistojen luovutustappiot | -30 377 | | | |
| Muut luovutustappiot | -21 979 | -18 570 | | |
| Luovutustappiot yhteensä | -52 356 | -293 631 | 0 | 0 |

Tuloslaskelman tuotot: muut toimintatuotot: luovutusvoitot.

Tuloslaskelman kulut: muut toimintakulut: luovutustappiot.

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

| Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely | Konserni | | Kaupunki | |
|---|----------|----------|----------|------------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Satunnaiset tuotot | | | | |
| Rakennusten luovutusvoitot | | | | |
| Osakkeiden luovutusvoitot | | 205 621 | | |
| Kiinteistöverojen palautukset vuosilta 2015–2021 | 6 720 | | | |
| Satunnaiset tuotot yhteensä | 6 720 | 205 621 | | |
| Satunnaiset kulut | | | | |
| Vaalijalan kuntayhtymä Sateenkaaren koulu | -7 372 | | | |
| Tytäryhtiön purkutappio | | | | -1 802 560 |
| Tytäryhtiön lainan luottotappio ja takausvastuita lainoista | | -941 618 | | -941 618 |
| Kiinteistöjen luovutustappiot | | | | |
| Satunnaiset kulut yhteensä | -7 372 | -941 618 | | -2 744 178 |
| Satunnaiset erät yhteensä | -651 | -735 998 | 0 | -2 744 178 |

Tuloslaskelman satunnaiset erät

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

| Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely | 2022 | 2021 |
|---|-----------------------------------|-----------|
| | Osinkotuotot muista yhteisöistä * | 1 082 204 |
| Peruspääoman korot kuntayhtymiltä | 49 519 | 49 519 |
| Yhteensä | 1 131 723 | 868 062 |

* Osinkotulo Savon energiaholding-yhtiöstä 1 015 937 (vuonna 2021 osinkotulo oli 689 550)

Tuloslaskelman rahoitustuotot.

Liitetieto 16

| Erittely poistoeron muutoksista | 2022 | 2021 |
|--|---|---------|
| | Investointivarauksen liittyvä poistoeron muutos | 17 189 |
| Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus | | |
| Poistoeron muutos yhteensä | 17 189 | 294 515 |

Tuloslaskelman poistoeron lisäys tai vähennys

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 18

| Arvonkorotukset | Konserni | | Kaupunki | |
|---------------------------------|--------------------|--------|----------|------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Maa- ja vesialueet | | | |
| Arvo 1.1. | 55 070 | 55 070 | | |
| Arvonkorotukset | | | | |
| Arvonkorotusten purku | | | | |
| Arvo 31.12. | 55 070 | 55 070 | | |
| Rakennukset | | | | |
| Arvo 1.1. | 9 823 | 9 823 | | |
| Arvonkorotukset | | | | |
| Arvonkorotusten purku | -9 823 | | | |
| Arvo 31.12. | 0 | 9 823 | | |
| Arvonkorotukset yhteensä 31.12. | 55 070 | 64 893 | 0 | 0 |

Taseen erät: pysyvät vastaavat ja aineelliset hyödykkeet sekä oman pääoman tili arvonkorotusrahasto.

LIITETIETO 19
AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2022 (Taseen pysyvät vastaavat)

Aineettomat hyödykkeet

| | Aineettomat oikeudet | Muut pitkävai- kutteiset menot | Ennakkomaksut | Yhteensä |
|--------------------------------------|---------------------------------|---|----------------------|---------------------|
| Poistamaton hankintameno 1.1. | 32 739,38 | 1 426 409,71 | 0,00 | 1 459 149,09 |
| Lisäykset tilikauden aikana | | 131 395,26 | | 131 395,26 |
| Rahoitusosuudet tilikaudella | | | | 0,00 |
| Korjaukset/vähennykset | | | | 0,00 |
| Siirrot erien välillä | | 38 892,52 | | 38 892,52 |
| Tilikauden poisto | -13 751,76 | -186 398,42 | 0,00 | -200 150,18 |
| Arvonlennukset ja niiden palautukset | | | | |
| Poistamaton hankintameno 31.12. | 18 987,62 | 1 410 299,07 | 0,00 | 1 429 286,69 |
| Arvonkorotukset | | | | |
| Kirjanpitoarvo 31.12. | 18 987,62 | 1 410 299,07 | 0,00 | 1 429 286,69 |

Aineelliset hyödykkeet

| | Maa- ja vesialueet | Rakennukset | Kiinteät rakenteet ja laitteet | Koneet ja kalusto | Muut aineell. Hyödykkeet | Keskeneräiset hankinnat | Yhteensä |
|--------------------------------------|-------------------------------|----------------------|---|--------------------------|-------------------------------------|------------------------------------|----------------------|
| Poistamaton hankintameno 1.1. | 3 599 752,19 | 21 729 057,43 | 18 373 673,12 | 732 677,75 | 0,00 | 21 736,62 | 44 456 897,11 |
| Lisäykset tilikauden aikana | | 18 820,88 | | 238 995,41 | | 2 557 813,00 | 2 815 629,29 |
| Rahoitusosuudet tilikaudella | | | -105 049,17 | | | -51 000,00 | -156 049,17 |
| Vähennykset tilikauden aikana | -4 609,85 | -187 808,02 | -83 508,07 | -88 525,32 | | | -364 451,26 |
| Siirrot erien välillä | 4 476,00 | 168 413,62 | 1 325 630,97 | 24 856,74 | | -1 602 218,08 | -78 840,75 |
| Tilikauden poisto | | -1 547 452,57 | -1 375 516,54 | -244 706,29 | | | -3 167 675,40 |
| Arvonlennukset ja niiden palautukset | | | | | | | 0,00 |
| Lisäpoistot | | -758 000,00 | | | | | -758 000,00 |
| Poistamaton hankintameno 31.12. | 3 599 618,34 | 19 423 031,34 | 18 135 230,31 | 663 298,29 | 0,00 | 926 331,54 | 42 747 509,82 |
| Arvonkorotukset | | | | | | | |
| Kirjanpitoarvo 31.12. | 3 599 618,34 | 19 423 031,34 | 18 135 230,31 | 663 298,29 | 0,00 | 926 331,54 | 42 747 509,82 |

Osakkeet ja osuudet

| | Osakkeet konserniyhtiöt | Osakkeet omistus- yht.yhteisöt | Kuntayhtymä- osuudet | Muut osakkeet ja osuudet | Yhteensä |
|---|------------------------------------|---|---------------------------------|-------------------------------------|---------------------|
| Hankintameno 1.1. | 384 252,62 | 1 425 203,89 | 5 276 216,13 | 2 315 173,93 | 9 400 846,57 |
| Lisäykset | | | | 261 900,00 | 261 900,00 |
| Vähennykset | | | | | |
| Siirrot erien välillä | | | | | |
| Hankintameno 31.12. | 384 252,62 | 1 425 203,89 | 5 276 216,13 | 2 577 073,93 | 9 662 746,57 |
| Arvonlennukset ja niiden palautukset | | | | | 0,00 |
| Arvonkorotukset | | | | | |
| Kirjanpitoarvo 31.12. | 384 252,62 | 1 425 203,89 | 5 276 216,13 | 2 577 073,93 | 9 662 746,57 |

Jvk-,muut laina-ja muut saamiset

| | Jvk- lainasaamiset | Saamiset konserniyhteisöt | Saamiset osakkuus- ja muut omist. yht. | Saamiset Kuntayhtymät | Saamiset muut yhteisöt | Yhteensä |
|---|-------------------------------|--------------------------------------|---|----------------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| Hankintameno 1.1. | 0,00 | 338 814,63 | 0,00 | 0,00 | 142 992,29 | 481 806,92 |
| Lisäykset | | | | | | |
| Vähennykset | | -10 890,25 | | | | -10 890,25 |
| Siirrot erien välillä | | | | | | |
| Hankintameno 31.12. | 0,00 | 327 924,38 | 0,00 | 0,00 | 142 992,29 | 470 916,67 |
| Arvonlennukset ja niiden palautukset | | | | | | 0,00 |
| Arvonkorotukset | | | | | | |
| Kirjanpitoarvo 31.12. | 0,00 | 327 924,38 | 0,00 | 0,00 | 142 992,29 | 470 916,67 |

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 20–22

| Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt | | | | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|--------------------------------|---------------------------|----------|
| | Kaupunki omist.% | Konserni omist.% | Kuntakonsernin osuus | | tilikauden | |
| | | | omasta pääomasta | vieraasta pääomasta | voitosta/tappiosta | |
| Tytäryhteisöt | | | | | | |
| Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma | 100,00 | 100,00 | 237 356 | 7 641 101 | | -180 |
| Kiurunportti Oy | 52,84 | 52,84 | 52 945 | 3 040 | | -1 456 |
| Kuntayhtymät | | | | | | |
| P-Savon sairaanhoitopiirin ky | 2,5887 | | 3 027 131 | 13 335 223 | | -92 819 |
| Savon koulutuskuntayhtymä | 2,274661 | | 1 354 116 | 1 844 754 | | -83 900 |
| Pohjois-Savon liitto | 2,47 | | 36 589 | 21 204 | | 5 762 |
| Vaalijalan ky | 1,96596 | | 506 031 | 607 915 | | 22 930 |
| Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä | 16,09 | | 3 767 488 | 723 686 | | -112 007 |
| Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä | 16,484453 | | 1 880 601 | 8 239 891 | | 0 |
| Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt | | | | | | |
| Savon ICT-palvelut Oy | 11,54 | | 9 548 | 74 812 | | 0 |
| Ylä-Savon Jätehuolto Oy | 17,00 | | 292 171 | 298 251 | | 50 598 |
| Ylä-Savon Vesi Oy | 11,04 | | 1 024 725 | 374 008 | | 45 905 |
| Kiinteistö Oy Mansikki | 26,28 | | 165 141 | 2 377 | | 326 |
| Ylä-Savon Pääomarahasto Oy | 17,83 | | 677 844 | 873 | | 1 541 |
| Yhdistelemättömät yhteisöt | | | | | | |
| As Oy Kiuruveden Ruotu | 76,85 | 76,85 | | | | |
| As Oy Kiuruveden Pakastiainen | 100,00 | 100,00 | | | | |

| Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset | Tasearvo 1.1. | Lisäykset/ Vähennykset tilikaudella | Tasearvo 31.12. | Kaupungin/konse rnin osuus peruspääomasta | Ero |
|--|------------------|---|--------------------|---|----------|
| P-Savon sairaanhoitopiirin ky | 2 815 667 | | 2 815 667 | 2 643 555 | 172 111 |
| Savon koulutuskuntayhtymä | 28 171 | | 28 171 | 250 359 | -222 188 |

Taseen pysyvät vastaavat: sijoitukset: osakkeet ja osuudet.

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä:

| Saamisten erittely | | | | |
|---|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| | 2022 | | 2021 | |
| | Pitkä- aikaiset | Lyhyt- aikaiset | Pitkä- aikaiset | Lyhyt- aikaiset |
| Saamiset tytäryhteisöiltä | | | | |
| Myyntisaamiset | | | | 48 |
| Lainasaamiset | | | | |
| Muut saamiset | | | | |
| Siirtosaamiset | | | | |
| Yhteensä | 0 | | 0 | 48 |
| Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä | | | | |
| Myyntisaamiset | | 152 237 | | 116 501 |
| Lainasaamiset | | | | |
| Muut saamiset | | | | |
| Siirtosaamiset | | 484 165 | | 1 527 748 |
| Yhteensä | 0 | 636 401 | 0 | 1 644 249 |
| Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyhteisöiltä | | | | |
| Myyntisaamiset | | 52 208 | | 53 817 |
| Lainasaamiset | | | | |
| Muut saamiset | 323 094 | | 355 404 | |
| Siirtosaamiset | | | | |
| Yhteensä | 323 094 | 52 208 | 355 404 | 53 817 |
| Saamiset yhteensä | 323 094 | 688 610 | 355 404 | 1 698 113 |

Taseen vaihtuvat vastaavat: saamiset.

Liitetieto 24

| Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät | Konserni | | Kaupunki | |
|--|------------------------------|-----------|----------|-----------|
| | 2021 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Pitkäaikaiset siirtosaamiset | | | |
| Vuokravakuudet | 131 | 123 | | |
| Muut siirtosaamiset | 128 | 140 | | |
| Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä | 259 | 263 | | |
| Lyhytaikaiset siirtosaamiset | | | | |
| Tulojäämät | | | | |
| Tasauslasku jäsenkuntayhtymältä | 365 091 | 1 235 105 | 437 150 | 1 478 893 |
| Siirtyvät korot | 65 346 | 40 431 | 73 096 | 48 181 |
| Kelan korvaus työterveyshuollosta | 224 758 | 181 204 | 59 961 | 60 833 |
| Kelan korvaus ensihoidosta | 8 802 | 4 640 | | |
| Kelan korvaus sv-päivärahat | 39 626 | 17 460 | 22 399 | 8 783 |
| Valtionavustukset / Eu-tuet | 588 171 | 513 626 | | |
| Pelastuslaitoksen palautus | | 8 681 | | 8 681 |
| Koulutuskorvaus | 20 725 | 16 876 | 4861 | 3 933 |
| Lisäkanto jäsenkunnilta | | 20 895 | | |
| Eläkemaksu- ja henkilösivukulujen saatavat | 2 578 | 1 555 | 2 578 | 1 240 |
| Työllistämistuet | 5 378 | 18 908 | 5 378 | 18 908 |
| Maankäyttösopimus | 99 357 | 99 357 | | |
| Muut tulojäämät | 150 092 | 197 849 | 34 603 | 52 772 |
| Tulojäämät yhteensä | 1 569 924 | 2 356 588 | 640 025 | 1 682 224 |
| Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä | 1 569 924 | 2 356 588 | 640 025 | 1 682 224 |

Taseen vaihtuvat vastaavat: lyhytaikaiset saamiset: siirtosaamiset.

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin jälleen hankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus:

| Rahoitusarvopaperit | 2022 | 2021 |
|---|-----------|-----------|
| Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin | | |
| Jälleenhankintahinta | | |
| Kirjanpitoarvo | | |
| Erotus | | |
| Joukkovelkakirjalainasaamiset | | |
| Jälleenhankintahinta | | |
| Kirjanpitoarvo | | |
| Erotus | | |
| Muut arvopaperit | | |
| Jälleenhankintahinta | 7 034 636 | 7 802 982 |
| Kirjanpitoarvo | 6 575 880 | 6 739 501 |
| Erotus | 458 756 | 1 063 481 |
| Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo) | 6 575 880 | 6 739 501 |

Taseen vaihtuvat vastaavat: rahoitusarvopaperit.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

| Oman pääoman erittely | Konserni | | Kaupunki | |
|---|------------------|------------------|----------------|------------------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Peruspääoma 1.1. | 29 511 822 | 29 511 822 | 29 511 822 | 29 511 822 |
| Lisäykset | | | | |
| Vähennykset | | | | |
| Peruspääoma 31.12. | 29 511 822 | 29 511 822 | 29 511 822 | 29 511 822 |
| Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1. | 653 | 653 | | |
| Lisäykset | | | | |
| Vähennykset | | | | |
| Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12. | 653 | 653 | | |
| Arvonkorotusrahasto 1.1. | 64 893 | 64 893 | | |
| Lisäykset | | | | |
| Vähennykset | -9 823 | | | |
| Arvonkorotusrahasto 31.12. | 55 070 | 64 893 | | |
| Muut omat rahastot 1.1. | 335 843 | 4 017 366 | | |
| Siirrot rahastoon | | | | |
| Siirrot rahastosta | -2 070 | -3 863 | | |
| Puretun tytäryhtiön ed.vuosien oikaisu | | -3 562 527 | | |
| As Oy Ruodun poistaminen konsernista | | -101 837 | | |
| Itä-Suomen Päihdehuollon ky purkautumien | | -13 296 | | |
| Muut omat rahastot 31.12. | 333 772 | 335 843 | | |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämät 1.1. | 3 061 108 | -821 675 | 7 873 | -3 401 795 |
| Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä | <u>5 240 646</u> | <u>4 346 540</u> | <u>765 359</u> | <u>3 409 669</u> |
| | 8 301 754 | 3 524 865 | 773 232 | 7 873 |
| PSSHP jäsenosuus%-muutos Islab:ssa | 1 379 | | | |
| Kiinteistö Oy Mansikki osakkuusyhteisö | 89 814 | | | |
| Puretun tytäryhtiön ed.vuosien oikaisu | | 1 691 763 | | |
| Kiurunportti Oy omistuksen eliminointi | | -17 282 | | |
| Itä-Suomen Päihdehuollon ky purkautuminen | | 23 819 | | |
| P-S Liitto omistuksen muutos | | 9 591 | | |
| P-S Liitto jäsenkuntauosuuden lisäys | | 474 | | |
| Kiurunkulman v.2020 tilinpäätöksen korjaus | | 7 415 | | |
| Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12. | 8 392 948 | 5 240 646 | 773 233 | 7 873 |
| Tilikauden ylijäämä/alijäämä | 1 828 271 | 3 061 108 | 951 093 | 765 359 |
| Oma pääoma yhteensä | 40 122 536 | 38 214 965 | 31 236 147 | 30 285 054 |

Taseen vastattavaa: oma pääoma.

| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksellisuuserät | 2022 | 2021 |
|--|---|-----------|
| | Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 31.12. | 773 232 |
| Tilikauden ylijäämä | 951 093 | 765 359 |
| Kertynyt poistoero 31.12. | 305 935 | 323 124 |
| Vapaaehtoiset varaukset 31.12. | 900 000 | |
| Kertynyt ali-/ylijäämä ja tuloksellisuuserät yhteensä | 2 930 260 | 1 096 356 |

Taseen vastattavaa: oma pääoma ja poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Liitetieto 26

| Erittely poistoerosta | | |
|--|-------------|-------------|
| | 2022 | 2021 |
| Investointivaraukseen liittyvä poistoero | 305 935 | 323 124 |
| Verotuspoistoihin liittyvä poistoero | 0 | 0 |
| Poistoero yhteensä | 305 935 | 323 124 |

Taseen vastattavaa: poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

| Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua | | |
|--|-------------|-------------|
| | 2022 | 2021 |
| Joukkovelkakirjalainat | | |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 3 422 624 | 5 367 990 |
| Lainat julkisyhteisöiltä | | |
| Lainat muilta luotonantajilta | | |
| Saadut ennakot | | |
| Ostovelat | | |
| Muut velat | | |
| Siirtovelat | | |
| Pitkäaikaiset velat yhteensä | 3 422 624 | 5 367 990 |

Taseen vastattavaa: pitkäaikainen vieras pääoma. Vuoden 2021 lukua korjattu (v. 2021: 5 895 490)

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä:

| Pakolliset varaukset | Konserni | | Kaupunki | |
|--|---------------------------|-------------|-----------------|-------------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Muut pakolliset varaukset | | | |
| Kiinteistön purkamisen / alaskirjauksen varaus | 24 135 | 53 464 | | |
| Vahingonkorvausvaraus | 8 721 | | | |
| Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky) | 510 651 | 621 424 | | |
| Vuokratilan ennallistaminen | 1 137 | 10 805 | | |
| Osuus kuntayhtymän alijäämästä | | | | |
| Muut pakolliset varaukset yhteensä | 544 644 | 685 692 | 0 | 0 |

Taseen vastattavaa: pakolliset varaukset.

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

| Vieras pääoma | 2022 | | 2021 | |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
| | Pitkä-aikainen | Lyhyt-aikainen | Pitkä-aikainen | Lyhyt-aikainen |
| Velat tytäryhteisöille | | | | |
| Saadut ennakot | | | | |
| Ostovelat | | 2 561 | | 2 635 |
| Muut velat | | | | |
| Siirtovelat | | | | |
| Yhteensä | | 2 561 | | 2 635 |
| Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä | | | | |
| Saadut ennakot | | | | |
| Ostovelat | | 17 157 | | 10 734 |
| Muut velat | | | | |
| Siirtovelat | | 220 572 | | |
| Yhteensä | | 237 728 | | 10 734 |
| Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille | | | | |
| Saadut ennakot | | | | |
| Ostovelat | | 26 821 | | 38 128 |
| Muut velat | | | | |
| Siirtovelat | | | | |
| Yhteensä | | 26 821 | | 38 128 |
| Vieras pääoma yhteensä | | 267 110 | | 51 497 |

Taseen vastattavaa: vieras pääoma.

Liitetieto 32

Erittely Muut velat – erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

| Muiden velkojen erittely | | | | |
|--------------------------|----------|---------|----------|---------|
| | Konserni | | Kaupunki | |
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Muut velat | | | | |
| Liittymismaksut | | | | |
| Muut velat | 510 981 | 474 380 | 237 870 | 235 804 |
| Muut velat yhteensä | 510 981 | 474 380 | 237 870 | 235 804 |

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset muut velat.

Liitetieto 33

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset siirtovelat.

| Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät | Konserni | | Kaupunki | |
|---|---------------------------|-----------|-----------|-----------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Pitkäaikaiset siirtovelat | | | |
| Maankäyttösopimus | 20 927 | 20 927 | | |
| Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä | 20 927 | 20 927 | | |
| Lyhytaikaiset siirtovelat | | | | |
| Tuloennakot | 669 539 | 812 877 | 610 697 | 659 022 |
| Menojäämät | | | | |
| Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset | 4 580 324 | 4 416 804 | 1 568 159 | 1 479 277 |
| Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset | 343 673 | 448 286 | 16 610 | |
| Palkkaperusteiset maksut | 403 314 | 368 934 | 355 287 | 349 336 |
| Eläkemenoperusteiset maksut | 109 798 | 121 755 | 109 798 | 121 755 |
| Korkojaksotukset | 100 574 | 102 520 | 43 742 | 61 345 |
| Hankkeet | 107 442 | 109 132 | | |
| Laskutusten palautukset jäsenkunnille | 223 112 | 344 522 | | |
| Kuntayhtymän alijäämän kattaminen | | | 220 572 | |
| Maankäyttösopimus | 231 995 | 231 995 | | |
| Muut menojäämät | 530 691 | 668 506 | 3 174 | 19 267 |
| Lyhyt aikaiset siirtovelat yhteensä | 7 300 461 | 7 625 331 | 2 928 038 | 2 690 003 |

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**Liitetieto 34**

| Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä | Konserni | | Kaupunki | |
|---|---|---------|----------|------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 18 638 | 22 000 | |
| Vakuudeksi annetut kiinnitykset | 100 000 | 100 000 | | |
| Lainat julkisyhteisöiltä | | | | |
| Vakuudeksi annetut kiinnitykset | | | | |
| Lainat muilta luotonantajilta | | | | |
| Vakuudeksi annetut kiinnitykset | | | | |
| Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä | | | | |

| Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita | Konserni | | Kaupunki | |
|--|---|--------|----------|------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| | Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | | | |
| Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo | | | | |
| Lainat julkisyhteisöiltä | 0 | 13 951 | | |
| Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo | 0 | 64 729 | | |
| Lainat muilta luotonantajilta | | | | |
| Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo | | | | |
| Pantatut osakkeet yhteensä | | | | |

Liitetieto 38

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma.

| Vuokravastuut (ilman arvonnisäveroa) | Konserni | | Kaupunki | |
|--|-----------|-----------|-----------|-----------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Vuokravastuut | | | | |
| Toimitilojen vuokravastuut | 5 244 413 | 5 432 016 | 2 975 600 | 3 223 276 |
| Koneiden ja laitteiden vuokravastuut | 522 901 | 717 013 | 179 849 | 223 252 |
| Maa-alueiden vuokravastuut | 306 855 | 300 755 | 153 300 | 155 286 |
| Muut vuokravastuut | 9 409 | 12 380 | | |
| Vuokravastuut yhteensä | 6 083 578 | 6 462 164 | 3 308 749 | 3 601 814 |
| -seuraavalla tilikaudella maksettava osuus | 1 075 305 | 1 044 598 | 647 119 | 621 706 |
| -sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet | 594 665 | 594 665 | 594 665 | 594 665 |
| -siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut | 0 | 0 | 0 | 0 |

Liitetieto 40

Kaupungin antamat vastuusitoumukset:

| Vastuusitoumukset | Konserni | | Kaupunki | |
|---------------------------------------|-----------|-----------|------------|------------|
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| Takaukset tytäryhteisöjen puolesta | | | | |
| Alkuperäinen pääoma | | | 15 322 000 | 15 322 000 |
| Jäljellä oleva pääoma | | | 6 967 710 | 7 777 018 |
| Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta | | | | |
| Alkuperäinen pääoma | 1 388 700 | 1 388 700 | 1 388 700 | 1 388 700 |
| Jäljellä oleva pääoma | 630 813 | 730 589 | 630 813 | 730 589 |
| Takaukset muiden puolesta | | | | |
| Alkuperäinen pääoma | 0 | 40 000 | 0 | 40 000 |
| Jäljellä oleva pääoma | 0 | 5 000 | 0 | 5 000 |

| Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista | 2022 | 2021 |
|--|------------|------------|
| Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12. | 58 740 427 | 55 529 503 |
| Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12. | | |
| Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12 | 33 969 | 36 375 |

Liitetieto 41

| Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt | | | | |
|--|----------|------|----------|------|
| Järjestelyjen tarkoitus | Konserni | | Kaupunki | |
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| <p>Pohjois-Savon pelastuslaitokselle on saapunut varallaolovaatimuksia Korkeimman oikeuden (KKO:2015:48) ratkaisuun perustuen. Vaatimuksen esittäneiden 96 henkilön vaatimussumma on 24 816 952,38 euroa ilman henkilösivukuluja. Lisäksi työtuomioistuimessa on ratkaistavana 26 henkilön vaatimukset yhteensä 5 799 954,58 euroa ilman sivukuluja. Kuopion kaupungin pelastustoimen tilinpäätökseen ja sitä kautta kuntien maksuosuuksiin sisältyy 1 229 116,42 euroa henkilöstö- ja viivästyskorkomenoina työtuomioistuimen toukokuussa 2022 tekemästä ratkaisusta, jonka perusteella on maksettu korvauksia viidelle henkilölle. Lisäksi Kuopion kaupunki on kirjannut 3 162 098,38 euron pakollisen varauksen. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen/Kuopion kaupungin varallaolovaatimuskäsittelyitä on vireillä työtuomioistuimessa, KT:n keskusneuvottelussa ja hallinto-oikeudessa.</p> <p>Arvonlisäveron palautusvastuu*</p> | | | | |

*Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2008 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustöistä.

| Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt | | | | |
|---|----------|-------------------|----------|------|
| Järjestelyjen tarkoitus | Konserni | | Kaupunki | |
| | 2022 | 2021 | 2022 | 2021 |
| <p>Koronvaihtosopimukset 32046 ja 32050 joilla suojataan yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimukset erääntyvät 18.4.2023 ja 15.5.2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lainapääomaa vastaavat nimellisarvot yhteensä - Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan) | | 172 181 -4 349 | | |

Kuntayhtymien koronvaihtosopimuksia ja korkosuojauksia ei ole huomioitu.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

| Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelukeskuksittain (pl. työllistetyt) | | |
|--|------------|------------|
| | 2022 | 2021 |
| Yleispalvelukeskus (ml. ruokahuolto) | 52 | 58 |
| Projektit | | |
| Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (ml. varhaiskasvatus) | 280 | 269 |
| Tekninen palvelukeskus | 45 | 49 |
| Yhteensä | 377 | 376 |

Liitetieto 43

| Henkilöstökulut | 2022 | 2021 |
|---|---------------------------------------|------------|
| | Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan | 15 645 778 |
| Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin | 150 159 | 173 921 |
| Henkilöstökulut yhteensä | 15 795 937 | 15 405 649 |

Liitetieto 44

| Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut | 2022 | 2021 |
|--|----------|--------|
| | Keskusta | 5 412 |
| Kokoomus | 1 789 | 3 116 |
| Ylä-Savon Kristillisdemokraatit | 151 | 222 |
| Vasemmistoliitto | 2 088 | 2 962 |
| Perussuomalaiset ry | 872 | 417 |
| Liike Nyt Kiuruvesi | 1 389 | 423 |
| Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä | 11 701 | 12 648 |

Liitetieto 45

| Tilintarkastajan palkkiot | 2022 | 2021 |
|---|----------------------------------|--------|
| | KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy | |
| Tilintarkastuspalkkiot (lakisääteinen tilintarkastus) | 11 825 | 10 120 |
| Tilintarkastajan lausunnot | | 2 950 |
| Tarkastuslautakunnan avustaminen | | |
| Muut palkkiot | 2 900 | 8 038 |
| Palkkiot yhteensä | 14 725 | 21 108 |

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1.–31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta 10.6.2015 perustettu Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen ja Asunto Oy Kiuruveden Ruotu, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän omistama Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 14.9.2015 perustettu EduSavo Oy.

Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 8.12.2016 perustettu Savon Koulutus Oy.

Yllä mainittujen kuntayhtymien konsernitilinpäätökset on yhdistelty kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olellaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa. Kaupungin osakkuusyhtiöiden taseissa ei ole vapaaehtoisia varauksia eikä poistoeroja.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet, ammattikoulutuksen yksikköhintarahoitus, esitetään konsernin valtionosuudet rivillä tuloslaskelmassa. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Vaalijalan kuntayhtymän opetustoimen valtionosuus on siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Suunnitelmapoistojen oikaisu on tehty ennen kuin vähemmistöosuus on erotettu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernin ja osakkuusyhteisöjen välisiä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Tilikaudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi oli 1.1. -31.12.2022.